

NCE

Nota de Conjuntura Econòmica

Anàlisi de l'evolució de l'economia catalana
i el seu entorn
Informe trimestral

Número 119
Juliol de 2022

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Economia
i Hisenda**

Nota de Conjuntura Econòmica

Anàlisi de l'evolució de l'economia catalana i el seu entorn

Número 119. Juliol de 2022

ISSN: 2013-3480

© Generalitat de Catalunya. Departament
d'Economia i Hisenda

Aquesta obra està subjecta a una llicència *Creative Commons* del tipus reconeixement d'autoria, usos no comercials i sense obra derivada.

Resum de la llicència:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/deed.ca>

Llicència completa:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/legalcode.ca>

Edició

Direcció General d'Anàlisi i Prospectiva Econòmica

Carrer del Foc, 57

08038 Barcelona

<http://economia.gencat.cat>

Redacció

Direcció General d'Anàlisi i Prospectiva Econòmica,
amb la col·laboració de la Direcció General de Pressupostos i la
Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor

Data de tancament: 1 d'agost de 2022

Disseny gràfic

Enric Jardí

Índex de continguts

Els trets més destacats	4
1. Entorn de l'economia catalana	10
2. Producte interior brut	22
3. Comerç exterior	36
4. Preus i salaris	44
5. Mercat de treball	63
6. Àmbit monetari i financer	74
7. Sector públic	88
8. Recull d'indicadors	96
Requadre 1. Activitat empresarial, resultats i balanç de l'empresa catalana	99
Requadre 2. L'Enquesta de condicions de vida 2021	103
Requadre 3. La renda familiar disponible bruta a les comarques i altres demarcacions territorials	116

Els trets més destacats

- La recuperació mundial s'alenteix pel fort increment del cost de la vida i pels efectes de la guerra. Segons les previsions de l'FMI de juliol, s'espera un creixement del 3,2 % el 2022 i del 2,9 % el 2023.
- L'economia mundial afronta riscos creixents, entre els quals destaquen la persistència de la inflació, els problemes en les cadenes de subministrament, l'enduriment de les condicions financeres o l'escenari de tall de gas procedent de Rússia.
- L'entorn inflacionista està provocant un enduriment de la política monetària, liderat per la Reserva Federal, i al qual s'ha sumat el Banc Central Europeu (que ha augmentat els tipus d'interès en 50 punts bàsics, un fet que no succeïa des de l'any 2011).
- L'economia de la zona euro entra en un context d'elevada incertesa per l'impacte de la guerra a Ucraïna i per l'evolució dels preus, especialment dels productes energètics. Per aquest motiu, la Comissió Europea revisa a la baixa les previsions de creixement del PIB, fins al 2,6 % el 2022 i a l'1,4 % el 2023. Destaca especialment la moderació d'Alemanya, que serà l'economia amb el creixement més baix d'entre les grans economies mundials (1,4 % el 2022 i 1,3 % el 2023). L'escenari macroeconòmic elaborat pel govern espanyol situa el creixement al 4,3 % el 2022 i al 2,7 % el 2023.
- El segon trimestre del 2022 l'economia catalana experimenta un creixement significatiu (1,5 % trimestral), superior a l'increment del 0,3% del primer trimestre, malgrat les incerteses de l'actual context econòmic. Tot i l'alça de la inflació, les tensions geopolítiques i els temors a una forta desacceleració global, l'economia s'ha vist impulsada per factors com la desaparició de la major part de restriccions sanitàries.
- En termes interanuals, el creixement de l'economia catalana se situa en un 4,8 %, després del 6,7 % interanual del primer trimestre. La reducció del ritme interanual s'explica perquè ens comparem amb la primavera del 2021, quan l'economia va fer un rebot important per la millora de la situació sanitària i la

vacunació massiva de la població. Per tant, reflecteix en part una normalització del creixement econòmic.

- L'augment del PIB català durant el segon trimestre (1,5 %) ha estat força més alt que al conjunt de la zona euro (0,7 %), i també supera el d'economies com Itàlia (1,0 %) o Espanya (1,1 %), mentre que pel cantó contrari destaca la feblesa a Alemanya (0,0 %) i als països bàltics. El creixement interanual de l'economia catalana (4,8 %) també supera la taxa de la zona euro (4,0 %), i ja acumula cinc trimestres amb un ritme interanual més alt.
- L'economia catalana continua tancant la bretxa respecte de la situació pre pandèmia: el segon trimestre el PIB en volum és un 1,1 % inferior al del quart trimestre del 2019, mentre que fa un any la bretxa era d'un 5,7 %.
- Per sectors econòmics, continua la recuperació vigorosa als serveis, que mostren el creixement més intens entre els grans sectors (7,0 % interanual), i que es beneficien de la nova etapa amb restriccions sanitàries mínimes després de més de dos anys de pandèmia. En canvi, el sector industrial, el sector agrari i en menor mesura la construcció han acusat més el context d'encariment de l'energia i d'altres inputs, i registren variacions interanuals del seu VAB d'un -1,5 %, -1,6 % i 0,5 %, respectivament.
- Dins dels serveis, el creixement és molt generalitzat per subsectors, entre els quals destaca la millora en el turisme estranger. Durant el segon trimestre del 2022 el nombre de pernoctacions de turistes estrangers és un 18,2 % inferior a les que es registraren el segon trimestre del 2019, una xifra que millora substancialment els registres del primer trimestre (quan es va situar un 35,3 % per sota del 2019).
- El sector industrial registra un creixement interanual negatiu (-1,5 %) per segon trimestre consecutiu, per la persistència en l'encariment de costos i en els colls d'ampolla. Les activitats més afectades pels problemes d'aprovisionament (com el material de transport) o més intensives en energia són les que mostren una dinàmica més negativa, mentre que altres branques industrials experimenten una evolució més favorable.
- Pel que fa als colls d'ampolla, un terç dels establiments empresarials de Catalunya declara haver tingut dificultats per

disposar d'aprovisionaments el segon trimestre del 2022, amb una afectació més elevada al sector industrial (50,7 %).

- La construcció manté el creixement positiu del seu VAB (0,5 % interanual), però a un ritme més moderat. El sector s'ha vist afectat per problemes d'oferta davant l'encariment de l'energia i d'altres inputs bàsics per a la seva activitat. Altres indicadors del sector mantenen un to força positiu, com el consum de ciment i l'afiliació, i també destaca la millora en la licitació oficial. Paral·lelament, la compravenda d'habitatges ha seguit amb un creixement molt significatiu, si bé l'enduriment de les condicions financeres pot alentir la demanda en un futur.
- El comerç exterior de béns a Catalunya es modera els cinc primers mesos del 2022. En l'acumulat del gener al maig, les exportacions catalanes augmenten un 16,2 % interanual en valors corrents i les importacions un 27,2 %. En comparació amb el 2019, en l'acumulat del gener al maig les exportacions creixen un 21,2 % i les importacions un 13,8 %. Per branques d'activitat, destaquen els creixements de les exportacions i importacions de productes energètics, la indústria química i la metal·lúrgia.
- La inflació repunta fins a un 9,7 % interanual el mes de juny (5,2 % la subjacent). El grup més inflacionista és el del transport (19,3 % interanual). També destaca el grup de despeses de l'habitatge (17,8 %), que inclou els subministraments (amb una inflació interanual del 34,6 %). A banda d'aquests dos grups, molt vinculats a l'energia, destaca el grup dels aliments, amb una inflació interanual de l'11,0 %.
- L'Índex de preus industrials (IPRI) creix un 28,8 % interanual, però el creixement interanual s'ha estabilitzat els tres darrers mesos i podria haver tocat sostre.
- El 2022, els convenis registrats fins al juny mostren un increment salarial pactat del 2,19 %, molt per sota de la inflació. Aquest augment suposa una pèrdua notable de poder adquisitiu dels salaris pactats. El desenvolupament de la negociació col·lectiva, amb un volum important de negociació latent pendent de signatura, pot esdevenir uns dels factors destacats del grau de persistència de l'actual repunt de la inflació, de la pèrdua de poder adquisitiu dels salaris i de la competitivitat en costos.

- A Catalunya els costos laborals per treballador i mes augmenten un 6,0 % respecte del primer trimestre del 2021, mentre que els costos per hora ho fan un 1,2 %.
- La forta recuperació de les hores de treball efectiu en algunes branques d'activitats especialment afectades per la pandèmia perllonga les asimetries en l'evolució dels costos laborals i les hores treballades. Aquelles activitats en què les hores de treball experimenten un creixement més fort, també presenten contraccions en els costos laborals per hora treballada.
- Durant el segon trimestre del 2022 l'ocupació ha continuat amb uns resultats molt positius. L'afiliació a la Seguretat Social ha marcat un nou rècord en el total d'afiliats, i ha accelerat el creixement fins a un 4,8 %. L'ocupació segons l'EPA també accentua el creixement fins a un 3,0% interanual (103.900 persones ocupades més en comparació amb fa un any), i ja supera en un 1,2 % el volum d'ocupació prepandèmia.
- Per sectors d'activitat, destaca el dinamisme de l'afiliació al sector serveis (5,6 % interanual), amb una millora notable a subsectors com l'hostaleria o els serveis d'allotjament.
- La reforma laboral condueix a un creixement intens de la població ocupada amb contracte indefinit (7,8 % interanual durant el segon trimestre), i a un retrocés de l'ocupació temporal (-11,5 %). La taxa de temporalitat (17,8 %) és tres punts més baixa que fa un any. Dins de l'ocupació indefinida, destaca el fort creixement dels fixos discontinus: de l'augment d'afiliats indefinits que s'ha produït en comparació amb un any abans, un 54 % prové de l'increment d'indefinit a jornada completa, un 24 % d'indefinit a temps parcial i un 22% de fixos discontinus.
- Forta millora en la taxa d'ocupació de 16 a 64 anys (70,7 %) i en la taxa d'atur (9,3 %), que registren els valors més favorables des de l'any 2008. La taxa d'atur a Espanya baixa fins a un 12,5 %, mentre que a la zona euro se situava el maig en un 6,6 %.
- Al juliol el BCE ha iniciat la pujada de tipus, després de més d'una dècada, i ho ha fet amb augments de 50 punts bàsics, el doble dels inicialment anunciats. Ha anunciat també la retirada dels estímuls monetaris implementats durant la pandèmia. Tanmateix, i en paral·lel, ha impulsat un mecanisme d'estabilització dels mercats de deute públic, orientat a combatre la fragmentació financera: l'Instrument de

Protecció de la Transmissió. Les condicions d'accés permeten que qualsevol país de la zona euro sense desequilibris macroeconòmics i que compleixi els plans de recuperació s'hi pugui acollir.

- L'euríbor va entrar a l'abril en terreny positiu per primer cop en més de sis anys i tanca el segon trimestre en 0,852%. L'ascens de l'índex de referència per als préstecs hipotecaris ha prosseguit durant el mes de juliol.
- L'estoc de crèdit privat a Catalunya continua la contracció iniciada el quart trimestre del 2021 tot i que a un ritme més pausat. Per al conjunt d'Espanya decreix també lleugerament, impulsat per la caiguda del crèdit a les activitats productives. El crèdit a l'habitatge, en canvi, accelera el seu creixement interanual durant el primer trimestre de 2022.
- La borsa espanyola i britànica resisteixen millor la tendència baixista, en un context de forte caigudes dels principals índexs europeus. Les caigudes s'expliquen, principalment, per les incerteses macroeconòmiques, les expectatives d'enduriment de les condicions de finançament i els efectes de l'encariment de l'energia en algunes indústries clau. Als EUA també es registren davallades notables en els principals índexs borsaris, amb el sector tecnològic al capdavant.
- El primer semestre del 2022 els ingressos no financers de la Generalitat van ser de 14.942 milions d'euros i van presentar un lleuger descens, del -1,1 %. Les bestretes rebudes del model de finançament van créixer un 6,8 %, i també van augmentar els ingressos impositius (en particular de la recaptació d'impostos relacionats amb el mercat immobiliari), però les transferències van disminuir, perquè encara que es van rebre més fons del programa Next Generation, van reduir-se les transferències de l'Estat destinades a ajudes per la COVID.
- Les obligacions reconegudes de les operacions no financeres es van incrementar lleugerament durant el primer semestre del 2022. Les remuneracions del personal van augmentar per l'increment de plantilles (sobretot docents i sanitaris) i pels increments retributius. En canvi, les despeses corrents en béns i serveis van disminuir lleugerament, i també van reduir-se els interessos i les despeses de formalització del deute (-7,8 %).
- Requadre "Activitat empresarial, resultats i balanç de l'empresa catalana". L'anàlisi de l'activitat empresarial per al 2021 mostra signes de recuperació, després del descens

significatiu que la pandèmia va provocar l'any anterior. L'augment dels beneficis ordinaris va propiciar que el 2021 augmentessin els nivells de rendibilitat, tot i que es mantenen per sota dels nivells pre pandèmia. Aquesta evolució, juntament amb la contracció dels costos de finançament, va permetre eixamplar el diferencial entre la rendibilitat dels fons propis i el cost financer.

- Requadre “Enquesta de condicions de vida”. La renda mitjana neta de les llars el 2020 (34.982 euros) es va mantenir pràcticament estable malgrat la pandèmia. La figura dels ERTO podria haver tingut un paper important en aquest fet. La taxa de risc de pobresa del 2020 va disminuir 1,8 pp respecte a l'any 2019, i va ser del 19,9 %. La taxa de persones que viuen en llars amb baixa intensitat del treball també va millorar (9,6 %), però el tercer component de la taxa AROPE, que és la taxa de privació material i social severa, va créixer fins al 9,0%. Aquesta darrera taxa fa referència al 2021 i podria estar recollint, de manera indirecta, la pèrdua de poder adquisitiu derivada de la inflació. En global, la taxa AROPE va ser del 25,9 %.
- Requadre “Renda comarcal”. L'any 2019 la renda familiar disponible bruta a Catalunya va créixer un 5,4 % i consolida el creixement iniciat l'any 2014. Durant el període de recuperació econòmica (2014-2019) destaquen els creixements de renda de les comarques del Baix Ebre, el Garraf, o l'Alt Empordà. Per contra, les comarques on el creixement ha estat més reduït es concentren sobretot a la part occidental de Catalunya: la Noguera, el Pallars Jussà, la Segarra o les Garrigues.

1.

Entorn de l'economia catalana

La recuperació mundial s'alenteix per l'increment del cost de la vida i pels efectes de la guerra

A mesura que avança l'any 2022, es moderen les expectatives de creixement econòmic, que a finals de 2021 apuntaven, més enllà de la recuperació dels nivells prepanidèmia de l'economia mundial, a una situació de creixement sostingut amb un descens de la incertesa. L'impacte econòmic de la COVID-19 perd força, amb un alleujament de l'afectació sanitària, per la qual cosa les mesures de prevenció també han estat menys estrictes. Aquest fet ha permès una recuperació més intensa de serveis com el turisme i les activitats amb major interacció social. No obstant això, la guerra a Ucraïna ha agreujat les tensions existents en els mercats de l'energia i les matèries primeres, que han desembocat en efectes indirectes sobre els preus de la resta de productes i han portat la inflació de les principals economies mundials als nivells més elevats del segle XXI. Així doncs, en un context d'incertesa creixent, s'han esvaït les expectatives de posar fi en un temps breu a l'alça dels preus, que s'ha accentuat amb la intensificació de les tensions geopolítiques.

Els riscos relacionats amb l'impacte de les polítiques COVID zero sobre els colls d'ampolla apunten a una millora els darrers mesos, tot i que la incertesa segueix present. Així, els nivells de congestió als ports de la Xina, Shanghai en particular, recuperen una certa normalitat al juny i mostren temps mitjans d'espera dels vaixells molt inferiors als de finals d'abril. No obstant això, al juliol es manté la incertesa sobre futurs tancaments per la política de tolerància zero amb la COVID-19.

Pel que fa als senyals avançats d'activitat, els indicadors més recents suggereixen símptomes de debilitat per a la zona euro i els EUA. És el cas dels índexs PMI composts de juliol, que assenyalen una contracció de l'activitat.

L'entorn inflacionista està provocant un enduriment de la política monetària, liderada per la Reserva Federal, i seguida per altres bancs centrals com el BCE (que ha augmentat els tipus d'interès en 50 punts bàsics, un fet que no succeïa des de l'any 2011). S'espera que aquesta acció decidida permeti moderar la persistència de l'alça dels preus.

La inflació assoleix taxes elevades, encareix el cost de la vida i redueix la demanda global

L'augment dels preus de les matèries primeres i de la resta de productes afecta l'economia mundial i té un impacte sobre els ingressos públics i la demanda a nivell agregat. Els alts preus dels aliments i de l'energia i els problemes de la cadena de subministrament ajornen la moderació de la inflació. S'espera una reducció gradual de les pressions sobre la cadena de subministrament i dels preus de les matèries primeres, en part per l'impacte negatiu sobre l'activitat que suposa el canvi de to de la política monetària.

D'altra banda, Rússia i Ucraïna són proveïdors importants en molts mercats de productes bàsics. En conjunt, representaven al voltant del 30 % de les exportacions mundials de blat i entorn del 20 % de les exportacions de blat de moro i de fertilitzants minerals. També entre un 10 % i un 15 % de les exportacions de gas natural i de petroli. Els preus d'aquestes mercaderies van augmentar molt amb l'esclat de la guerra. Una de les conseqüències de la guerra és l'elevat risc de crisi alimentària en països especialment vulnerables. En les economies avançades, en canvi, l'augment dels preus suposa una amenaça al poder adquisitiu de les llars, per l'esforç addicional per satisfer les necessitats energètiques i alimentàries bàsiques. L'OCDE anomena aquest fenomen com la "crisi del cost de la vida".

Les previsions de creixement es revisen de nou a la baixa

En aquest context, l'FMI preveu que el creixement sigui notablement més feble del que s'esperava en gairebé totes les economies. Molts dels països més afectats es troben a Europa, que està molt exposada a la guerra per les importacions d'energia i per la proximitat al conflicte. El PIB mundial, després de recuperar el nivell prepandèmia l'any 2021, es desaccelerarà l'any 2022. El mateix passarà a les economies avançades i, en particular, a la zona euro.

Per a l'economia mundial, segons les previsions de l'FMI de juliol, s'espera un creixement del 3,2 % el 2022 i del 2,9 % el 2023. Això significa una reducció de 4 i 7 dècimes, respectivament, en relació amb les previsions del passat abril. També s'observa una notable desacceleració respecte de l'elevat creixement de 2021. Aquesta desacceleració recull el menor impuls de l'efecte rebot després de la davallada del 2020, però també els riscos creixents que afronta l'economia mundial. Entre aquests riscos, cal destacar l'aturada sobtada d'importacions energètiques a la UE provinents de Rússia, els desajustos que pugui afligir la inflació als mercats laborals, o l'enduriment de les condicions financeres que pot afavorir una crisi del

deute en determinades economies. A tot això, cal afegir l'amenaça de noves variants de la COVID-19 o la moderació del creixement xinès per la situació del seu mercat immobiliari. Així doncs, el fons considera plausible un escenari alternatiu que situaria el creixement global al 2,6 % el 2022 i al 2,0 % el 2023. Val a dir que creixements per sota del 2 % només s'han donat 5 vegades des dels anys setanta, en moments recessius de fort impacte.

Previsions de creixement econòmic

(% de variació interanual del PIB)

	2021	Projeccions de juliol		Diferència amb les projeccions d'abril	
		2022	2023	2022	2023
Economia mundial	6,1	3,2	2,9	-0,4	-0,7
Economies avançades	5,2	2,5	1,4	-0,8	-1,0
Estats Units	5,7	2,3	1,0	-1,4	-1,3
Japó	1,7	1,7	1,7	-0,7	-0,6
Regne Unit	7,4	3,2	0,5	-0,5	-0,7
Zona euro	5,4	2,6	1,2	-0,2	-1,1
Alemanya	2,9	1,2	0,8	-0,9	-1,9
França	6,8	2,3	1,0	-0,6	-0,4
Itàlia	6,6	3,0	0,7	0,7	-1,0
Espanya	5,1	4,0	2,0	-0,8	-1,3
Economies emergents i en desenvolupament	6,8	3,6	3,9	-0,2	-0,5
Xina	8,1	3,3	4,6	-1,1	-0,5
Índia	8,7	7,4	6,1	-0,8	-0,8
Europa emergent	6,7	-1,4	0,9	1,5	-0,4
Rússia	4,7	-6,0	-3,5	2,5	-1,2
Amèrica llatina i Carib	6,9	3,0	2,0	0,5	-0,5
Orient Mitjà i Àsia Central	5,8	4,8	3,5	0,2	-0,2
Àfrica subsahariana	4,6	3,8	4,0	0,0	0,0
Països en desenvolupament de renda baixa	4,5	5,0	5,2	0,4	-0,2
Comerç mundial	10,1	4,1	3,2	-0,9	-1,2
Inflació economies avançades	3,1	6,0	3,3	0,3	0,8
Inflació economies emergents	5,9	9,5	7,3	0,8	0,8

Font: World Economic Outlook, FMI (juliol de 2022).

Pel que fa a l'escenari principal, les economies avançades creixeran per sota de la mitjana mundial, amb un avanç del 2,5 % el 2022 i de l'1,4 % el 2023, i una destacada moderació de les principals economies (EUA, Xina i la UE). Les economies emergents i en desenvolupament, en canvi, s'espera que creixin a taxes superiors: del 3,6 % el 2022 i del 3,9 % el 2023. No obstant això, la seva expansió seria força menor a la

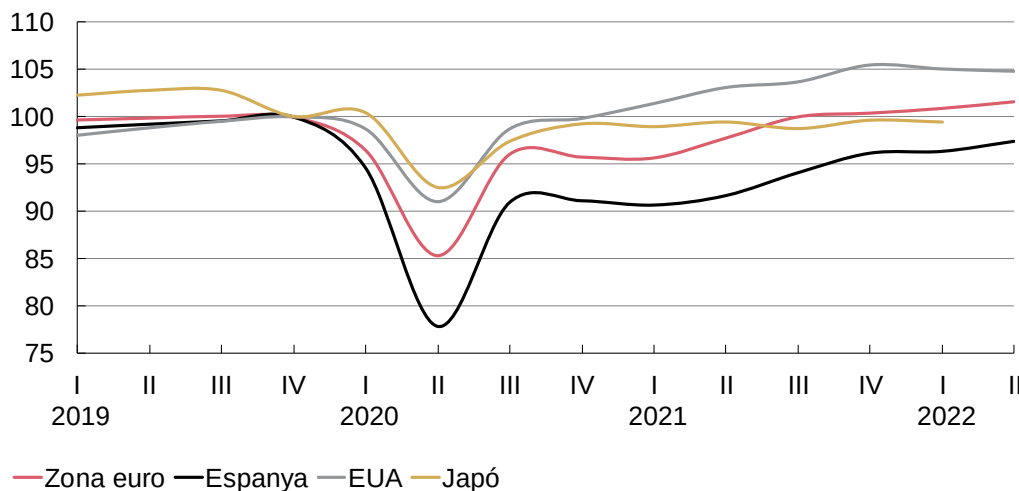
tendència que s'apuntava abans de la pandèmia, per la qual cosa s'afebliria la convergència entre els dos blocs en el mitjà termini.

Pel que fa a la inflació, la taxa prevista per al 2022 a les economies avançades és del 6,0 % i per al 2023 es mantindria encara una taxa elevada del 3,3 %. La reducció de les pressions en els preus es difereix en el temps en les successives revisions de l'FMI. En el cas de les economies emergents, la nova previsió d'inflació per al 2022 s'eleva fins al 9,5 % (3,6 punts percentuals per sobre de la previsió de fa sis mesos) i del 7,3 % per al 2023. En cas de persistir aquesta tendència, l'actuació dels diferents bancs centrals podria exposar moltes economies emergents a una posició més vulnerable quant a la seva sostenibilitat financera.

El comerç mundial de béns i serveis s'espera que augmenti un 4,1 % el 2022 i un 3,2 % el 2023

Per al conjunt del 2021, el creixement del comerç mundial de béns i serveis en volum fou del 10,1 %, amb un paper destacat de l'evolució del comerç de mercaderies. Per al 2022, el creixement projectat s'ha moderat sensiblement, fins al 4,1 %, en línia amb la rebaixa generalitzada de les projeccions de creixement. Tot i la progressiva recuperació dels fluxos de serveis transfronterers i en especial del turisme, les interrupcions de subministraments i els colls d'ampolla en la indústria, l'alça dels preus del transport i les creixents tensions geopolítiques, continuen suposant un important risc a la baixa. L'evolució projectada per l'any 2023 se situa només al 3,2 %, amb una elevada incertesa.

Variació en volum del PIB
(índex 4T2019=100)

Font: INE; Eurostat; BEA i Cabinet Office.

Cal esmentar el context d'increment progressiu del preu del petroli des de 2021, que es comentarà més endavant en el capítol de preus. Quant a les matèries primeres no energètiques, l'augment també ha estat sostingut i especialment preocupant en el cas dels aliments. Aquest fet agreuja la situació de crisi alimentària en països de l'Àfrica i l'Orient Mitjà. D'altra banda, apareixen senyals que indiquen que els colls d'ampolla en les cadenes globals podrien haver tocat sostre. Segons dades del Banc d'Espanya, l'índex de preus de matèries primeres no energètiques es contrau des del mes d'abril, per la reducció dels preus industrials i en especial dels preus dels metalls.

Els EUA veuen rebaixada la projecció de creixement per al 2022 en 1,4 punts, i s'estima que creixeran un 2,3 %

El PIB dels EUA creixerà només un 2,3 % el 2022, després de rebre la principal rebaixa en les previsions de l'FMI. La reducció del poder adquisitiu de les llars per l'increment de preus ha reduït la demanda i ha tingut un impacte en la producció, en un context d'enduriment de la política monetària. Alguns models de previsió ja apunten a una recessió en l'economia americana a finals de 2022.

Pel que fa a les dades macroeconòmiques més recents, el PIB dels EUA s'ha reduït un 0,2 % intertrimestral al segon trimestre, després d'haver-ho fet un 0,4 % el trimestre anterior. El Bureau of Economic Analysis, organisme encarregat d'aquestes estimacions, atribueix el descens al comportament contingut de les exportacions, en un context d'apreciació del dòlar, i a una lleu reducció de la despesa pública. Així doncs, s'entra en una recessió des del punt de vista tècnic. No obstant això, des de la Fed es contrasta aquesta situació amb l'evolució robusta del mercat de treball i el baix nivell d'atur, de només el 3,6 %, pel que es considera que és agosarat parlar de recessió.

Les dades sobre l'activitat privada, proporcionades per S&P Global, mostren una pronunciada contracció dels índexs PMI el juliol, fet que no es donava des de juny del 2020 i des de l'any 2009 en un context pre pandèmic. Els registres d'activitat, especialment en el sector serveis, han disminuït des de mitjan 2021. La manufactura també retrocedeix però de manera més moderada. Aquestes dades, considerades avançades en el comportament de la demanda, mostren també un declivi de la confiança empresarial. No obstant això, les empreses tenen expectatives positives quant a l'increment de noves comandes, l'estabilització dels problemes en les cadenes de subministrament en els pròxims mesos i l'estabilització de la inflació.

L'economia del Regne Unit va repuntar notablement el 2021 i s'espera que assoleixi un 3,2 % el 2022

El Regne Unit, després del fort rebot del 2021, es preveu que creixi un 3,2 % el 2022 i un 0,5 % el 2023, especialment afectat per la inflació, que pot arribar al 10,2 % el 2022, i pels problemes de subministrament i les restriccions d'oferta globals. No obstant això, es preveu que durant el 2022 es moderi l'escassetat de mà d'obra en els sectors intensius en treball, gràcies a la menor incidència de la COVID.

El Japó mostra un perfil de creixement moderat i sostingut

El Japó s'espera que creixi més modestament: un 1,7 % el 2022 i el 2023, en un context d'un ien devaluat i una política monetària acomodaticia. Les dades oficials sobre el primer trimestre del 2022 mostren una caiguda intertrimestral del PIB del 0,2 %, un ritme que no permet recuperar el nivell prepandèmia. Les dades avançades del segon trimestre de 2022, apunten a una evolució moderada de l'economia. Així, els indicadors PMI que proporciona au Jibun Bank mostren augments molt moderats del sector industrial, en un context de disminució de la producció i de l'entrada de noves comandes. La confiança empresarial se situa encara en positiu, tot i que en un mínim dels darrers tres mesos per les pressions inflacionàries, l'escassetat d'abastiment d'alguns productes i la guerra a Ucraïna.

La Xina perd impuls el 2022 per la política contra la COVID i els desajustos del mercat immobiliari

La Xina, després de retornar a un creixement per sobre del 8 % l'any 2021, moderarà molt sensiblement el creixement al 3,3 % el 2022 i al 4,6 % el 2023. Es tracta de creixements molt per sota de la tendència dels darrers vint anys, i més tenint en compte que l'any 2020 va ser l'única economia mundial amb creixement positiu. Enguany, la política de tolerància zero amb la COVID ha tingut un impacte directe en la producció pels nombrosos confinaments. A més, el mercat immobiliari es troba molt tensat, fet que podria conduir a una nova crisi. Val a dir que un creixement moderat de la Xina té un efecte d'arrossegament en moltes economies.

Com a indicador avançat que ofereix Caixin, el PMI de les manufactures de juliol mostra un rebot després de les caigudes d'abril i maig provocades per la política de tolerància zero amb la COVID-19. Millora especialment el sector dels serveis. Pel vessant de l'oferta, destaquen les millores en la producció i la logística.

L'Índia lidera el creixement mundial el 2022

Les previsions per a l'Índia s'han revisat també a la baixa per l'empitjorament de les condicions externes i les polítiques restrictives. Tot i això, és el país que més creix d'entre les principals economies mundials (7,4 % el 2022 i 6,1 % el 2023).

L'economia russa resisteix millor del que s'esperava

La contracció en l'economia russa és menor de l'esperada fa tres mesos i es projecta en un -6,0 % el 2022. Les exportacions de gas i petroli han trobat amb poca dificultat clients alternatius a la UE. A més, cal sumar-hi la resiliència de la demanda interna per l'estructura del mercat financer intern i el bon comportament del mercat de treball.

Revisions a l'alça a l'Orient Mitjà i l'Amèrica llatina

El PIB de l'Orient Mitjà i l'Àsia central es preveu que creixi un 4,8 % en el conjunt del 2022. L'increment del preu del petroli beneficia aquestes economies, que hauran d'afrontar com a risc a la baixa l'increment del preu dels aliments.

El PIB de l'Amèrica llatina i el Carib es preveu que augmenti un 3,0 % el 2022, cinc dècimes més que en la previsió d'abril, en un context on la incertesa és més elevada. La lluita contra les pressions inflacionàries internes, amb condicions monetàries més restrictives, i la vinculació del deute al dòlar, faran que el creixement sigui encara moderat.

La zona euro creixerà un 2,6 % el 2022 segons la Comissió Europea

El PIB de la zona euro va augmentar un 5,3 % el 2021, fet que encara situava el nivell de PIB per sota del de l'any 2019. L'inici de 2022 era esperançador en matèria sanitària, atès el compliment dels objectius de vacunació, i el principal risc a la baixa corresponia als colls d'ampolla en les cadenes de subministraments globals i el seu impacte en l'evolució dels preus, que es presumia de caràcter transitori. Tanmateix, l'esclat de la guerra a Ucraïna va fet augmentar la incertesa i continua tenint un impacte directe en l'evolució dels preus, especialment dels productes energètics. Per aquest motiu s'ha produït una revisió a la baixa de la previsió de creixement, que se situa al 2,6 % el 2022 i a l'1,4 % el 2023. Destaca la important correcció a la baixa en el creixement de la zona euro de 2023, per la proximitat al conflicte entre Rússia i Ucraïna i els seus lligams comercials amb els països

implicats. Cal tenir en compte que les importacions de gas procedents de Rússia s'han reduït un 40 % respecte de fa un any. Destaca especialment la moderació en el creixement d'Alemanya, que serà l'economia amb el creixement més baix d'entre les grans economies mundial i que es preveu de l'1,4 % el 2022 i de l'1,3 % el 2023, per la seva elevada dependència energètica de Rússia. França i Itàlia, després d'haver mostrat forts rebots l'any 2021, del 6,8 % i 6,6 %, respectivament, moderaran el seu ritme de creixement el 2022 fins al 2,4 % i 2,9 %. El comportament econòmic dels països de la zona euro dependrà, en bona part, de l'evolució del conflicte i de les polítiques adreçades a minimitzar-ne l'impacte en l'economia, així com del ritme d'execució i l'efectivitat dels fons Next Generation EU. D'altra banda, el canvi de to de la política monetària del BCE, amb un enduriment de les condicions de finançament, tindrà un efecte de contenció de l'activitat.

Les dades macroeconòmiques més recents, publicades per Eurostat, mostren pel segon trimestre de 2022 un ritme de creixement intertrimestral del 0,7 %, dues dècimes per sobre del trimestre anterior.

Previsions de creixement econòmic a la zona euro
(% de variació interanual del PIB)

	2021	2022	2023
Portugal	4,9	6,5	1,9
Eslovènia	8,1	5,4	1,0
Irlanda	13,5	5,3	4,0
Malta	10,4	4,9	3,8
Grècia	8,3	4,0	2,4
Espanya	5,1	4,0	2,1
Letònia	4,5	3,9	2,2
Àustria	4,8	3,7	1,5
Xipre	5,5	3,2	2,1
Països Baixos	4,9	3,0	1,0
Itàlia	6,6	2,9	0,9
Luxemburg	6,9	2,6	2,1
Zona euro	5,3	2,6	1,4
França	6,8	2,4	1,4
Bèlgica	6,2	2,3	1,3
Lituània	5,0	1,9	2,5
Eslovàquia	3,0	1,9	2,7
Finlàndia	3,0	1,8	1,2
Estònia	8,3	1,6	1,9
Alemanya	2,9	1,4	1,3

Font: Comissió Europea (juliol de 2022).

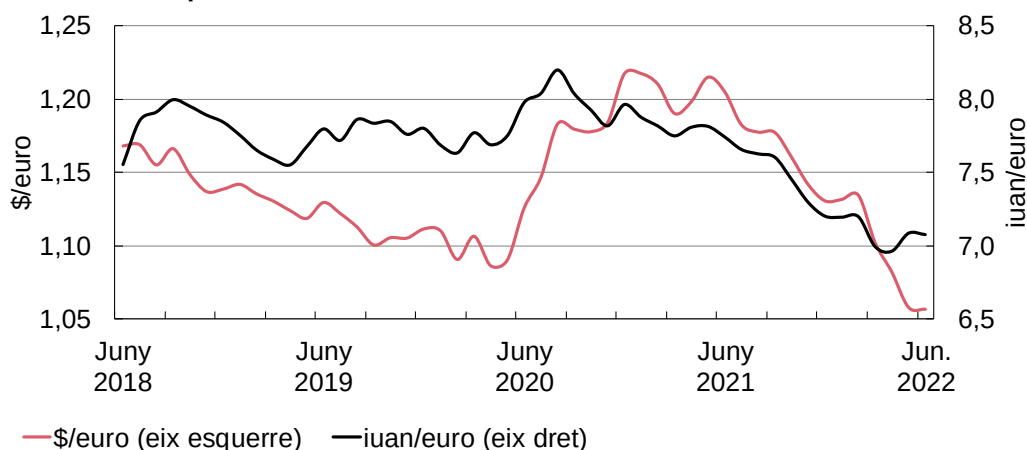
Per la seva banda, l'FMI també situa el creixement de la zona euro el 2022 en un 2,6 %, però rebaixa fins a l'1,2 % la previsió per 2023 (1,1 punts menys respecte de la previsió d'abril). A més, el fons elabora un escenari alternatiu per a les seves previsions, on contempla l'aturada dels fluxos de gas provinents de Rússia. En aquest escenari, el creixement tant de la zona euro com de la UE serien propers a zero el 2023.

Els indicadors avançats de S&P Global de juliol mostren que els PMI de la zona euro es contrauen i que les pressions dels preus s'atenuen tot i continuar sent elevades. En el camp de les manufactures, la producció disminueix amb especial intensitat, fet que no succeïa des de 2012, si no tenim en compte els períodes de confinament. Per països, la indústria alemanya és la més afectada, per la disminució de les comandes, així com França, però en menor mesura. L'activitat del sector serveis continua en zona de millora, tot i que amb menys intensitat.

L'euro retorna a la paritat amb el dòlar vint anys després de la seva entrada en vigor

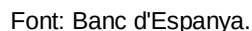
L'euro mostrava des del 2018 una tendència de depreciació progressiva respecte a les monedes principals, però la irrupció de la pandèmia va frenar aquesta dinàmica. En el darrer any s'ha reprès aquesta tendència clarament depreciativa. Respecte del dòlar, el tipus de canvi se situava a l'1,05 el juny i el dia 11 de juliol es va assolir la paritat entre les dues divises. Aquesta situació aporta un guany de competitivitat que beneficia les empreses exportadores de la zona euro, tanmateix, s'encareixen les importacions d'energia i matèries primeres, fet que es veu agreujat per l'actual context inflacionari. A més, el finançament en mercats internacionals pot esdevenir més costós.

Evolució del tipus de canvi de l'euro

Font: Banc d'Espanya.

Evolució del rendiment del deute públic a 10 anys (%)

19 **Nota de Conjuntura Econòmica. 119** Juliol de 2022

creixement del PIB espanyol se situa en un 6,3 %, el mateix ritme que el primer trimestre.

L'any 2020, l'economia espanyola va ser de les més penalitzades per la COVID-19, amb una caiguda del 10,8 %. L'any 2021, el rebot va ser menys intens de l'esperat i es va assolir un creixement del 5,1 %, per la tardana reactivació de sectors com el turisme i el manteniment de restriccions que van contenir el consum privat. Aquest fet ha desplaçat part de la recuperació a 2022. No obstant això, aquesta recuperació quedaria en part ajornada per l'empitjorament de l'escenari global. Les previsions de creixement de la Comissió Europea apunten a una evolució del 4,0 % el 2022 i del 2,1 % el 2023, mentre que les previsions actuals de l'FMI gairebé coincideixen i situen els creixements al 4,0 % i 2,5 %, respectivament.

L'escenari macroeconòmic elaborat pel Banc d'Espanya el juny també descompta quatre dècimes al creixement de 2022 respecte de les anteriors previsions d'abril i situa el creixement del 2022 en el 4,1 % i en el 2,8 % per al 2023. També incorpora una revisió lleugerament a la baixa de la inflació per l'impacte del mecanisme ibèric de limitació del preu del gas. De tota manera, la inflació es revisa a l'alça de cara el 2023, pel progressiu augment de la inflació subjacent.

Per a l'any 2022, el Banc d'Espanya preveu un creixement basat a parts iguals en la demanda interna (2,1 punts) i la demanda externa (2 punts). El consum privat perdria impuls afectat per la inflació, mentre que la formació bruta de capital guanyaria rellevància, amb un augment del 6,5 %. Pel que fa a les exportacions, convé destacar la normalització dels fluxos del turisme, fet que impulsaria el creixement fins al 12,5 %. Amb tot, es mantindria la bona dinàmica del mercat de treball i la taxa d'atur es reduiria 1,8 punts, fins al 13,0 %.

De cara al 2023, el creixement previst pel Banc d'Espanya augmenta el protagonisme de la demanda interna, impulsada per un rebot en el consum privat (4,9 %), pel bon comportament del mercat de treball. Per la seva banda, el sector exterior contribuiria de forma negativa al creixement, amb una moderació destacada de l'avanç de les exportacions.

Les darreres previsions del Ministeri, difoses recentment, se situen molt en línia amb les perspectives anotades del Banc d'Espanya (4,3 % el 2022 i 2,7% el 2023). En relació amb el Banc d'Espanya, el Ministeri dona més pes a l'aportació de la demanda interna l'any 2022 (tant pel que fa al consum de les llars com a la inversió) mentre que per a l'any 2023 es presenten perspectives més moderades del consum de les llars, a diferència de l'impuls esperat de la inversió, que seria molt més elevat.

Escenari macroeconòmic de l'economia espanyola

(taxa de variació anual excepte quan s'indiqui, %)

	Projeccions de juny			Diferència amb les projeccions d'abril	
	2021	2022	2023	2022	2023
PIB	5,1	4,1	2,8	-0,4	-0,1
Demanda interna ¹	4,6	2,1	3,2	-1,2	0,5
Consum privat	4,6	1,4	4,9	-3,1	1,0
Consum públic	3,1	-0,2	0,4	0,1	-0,4
Formació bruta de capital fix	4,3	6,5	2,1	2,0	0,0
Demanda externa ¹	0,5	2,0	-0,4	0,8	-0,6
Exportació de béns i serveis	14,7	12,5	2,9	0,5	-0,9
Importació de béns i serveis	13,9	7,0	4,0	-2,0	0,7
IHPC	3,0	7,2	2,6	-0,3	0,6
Ocupació (hores treballades)	7,0	4,6	1,5	2,7	-0,5
Taxa d'atur (%)	14,8	13,0	12,8	-0,5	-0,4

¹ Contribució a la variació del PIB (punts percentuals).

Font: Banc d'Espanya (juny de 2021) i INE

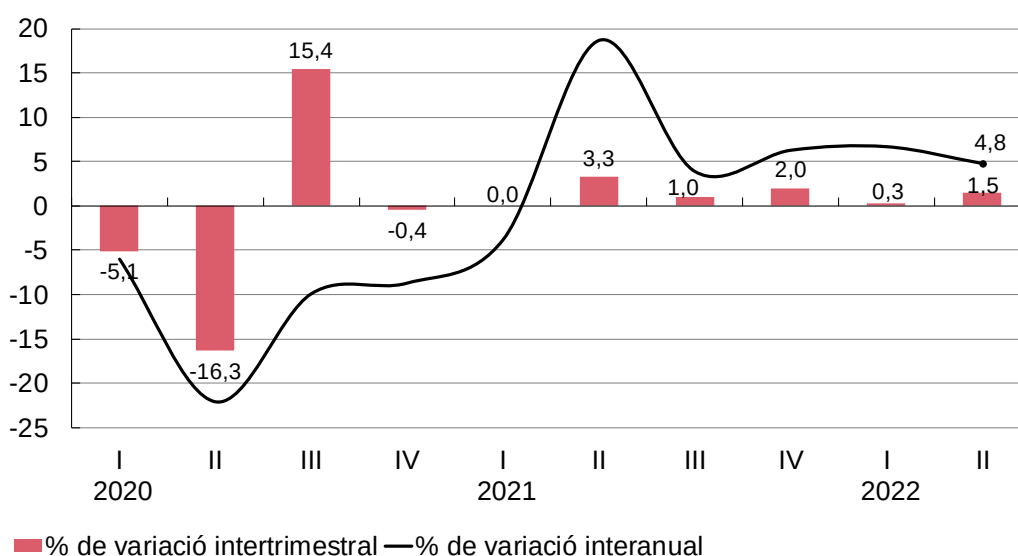
2.

Producte interior brut

El segon trimestre del 2022 l'economia catalana experimenta un creixement significatiu (1,5 % trimestral), tot i les incerteses de l'actual context econòmic

Durant els darrers mesos, l'augment de la inflació fins a màxims, la guerra a Ucraïna i els temors a una nova recessió han impactat negativament en les expectatives econòmiques. Tot i això, la reobertura de l'economia i la desaparició de les restriccions sanitàries, després de dos anys de pandèmia, ha estat un factor d'impuls que ha permès mantenir la recuperació econòmica i que, de moment, ha contrarestat els factors d'incertesa abans esmentats. Així, el segon trimestre del 2022, segons l'avanç trimestral publicat per l'Idescat, el PIB català ha experimentat un creixement significatiu, d'un 1,5 % intertrimestral, superior al creixement d'un 0,3 % que havia experimentat durant el primer trimestre del 2022.

Evolució del PIB en volum de Catalunya (%)

Font: Idescat.

En termes interanuals el creixement del PIB català se situa en un 4,8 %

Cal destacar que la desacceleració del creixement interanual, que passa del 6,7 % del primer trimestre fins a un 4,8 % el segon, s'explica en bona part perquè ens comparem amb la primavera del 2021, quan es

consolidava la recuperació econòmica en paral·lel a la millora de la situació sanitària i la vacunació massiva de la població. Per tant, reflecteix en part una normalització del creixement econòmic.

Producte interior brut de Catalunya

Dades corregides d'efectes estacionals i de calendari (% de variació interanual)

	2021	2021			2022	
	Mitjana anual	2n trimestre	3r trimestre	4t trimestre	1r trimestre	2n trimestre ^A
Agricultura	1,5	2,0	2,6	-1,5	-0,5	-1,6
Indústria	5,3	19,6	2,1	1,4	-1,2	-1,5
Construcció	1,6	22,6	-2,8	1,6	3,2	0,5
Serveis	6,3	17,9	5,4	8,5	9,3	7,0
PIB pm	5,8	18,7	3,9	6,3	6,7	4,8
PIB pm (% de variació intertrimestral)	-	3,3	1,0	2,0	0,3	1,5

^A Dades d'avanç.

Font: Idescat.

Convé tenir present la incertesa de l'avanç del PIB trimestral per part de l'Idescat, atesa la dificultat de captar els senyals conjunturals davant d'esdeveniments tan excepcionals com la pandèmia o la guerra a Ucraïna. Així mateix, per a l'estimació del PIB del segon trimestre l'Idescat encara no disposa d'alguns dels principals indicadors d'activitat del juny, en especial, l'índex de producció industrial (IPI) o l'indicador d'activitat del sector serveis (IASS). A tot això, s'hi afegeix la complexitat derivada de la valoració dels consums intermedis, en un context de preus a l'alça.

El creixement de l'economia catalana supera el registrat a la zona euro durant el segon trimestre, que ha estat d'un 0,7 % trimestral i d'un 4,0 % interanual

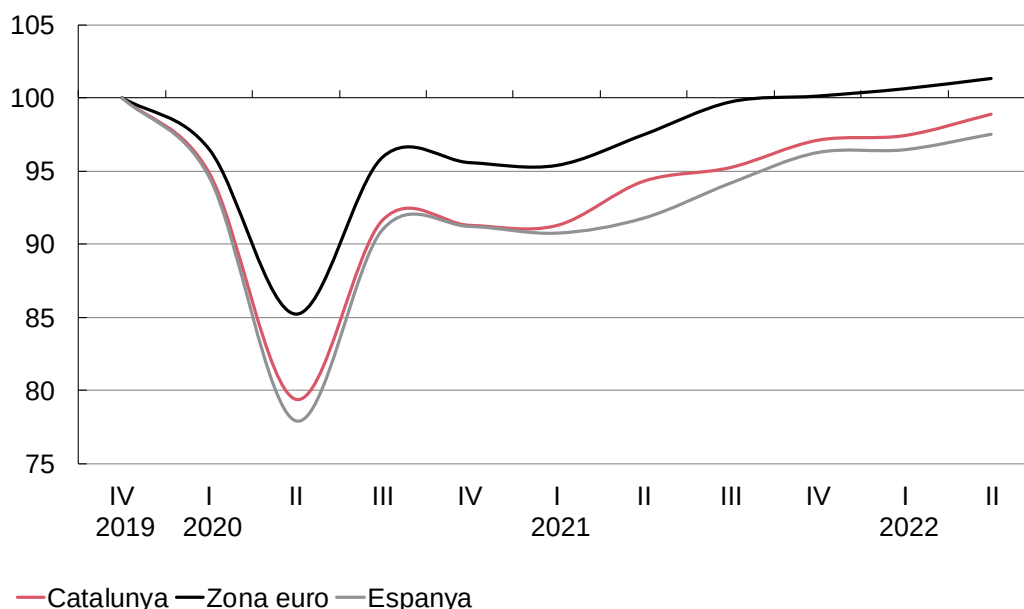
El segon trimestre del 2022 l'augment trimestral del PIB català (1,5 %) ha estat força més alt que al conjunt de la zona euro (0,7 %), i també supera el d'economies com Itàlia (1,0 %) o Espanya (1,1 %), mentre que pel cantó contrari destaca la feblesa a Alemanya (0,0 %) i als països Bàltics. En general, els resultats del segon trimestre del 2022 de la zona euro han estat lleugerament millors del que s'esperava, i l'increment del segon trimestre és més alt que en els dos trimestres anteriors, tot i que el context econòmic presenta ara més riscos a la baixa que fa uns mesos per la persistència de la inflació, pels riscos geopolítics i pel gir en la política monetària.

El creixement interanual de l'economia catalana (4,8 %) també supera la taxa interanual de la zona euro (4,0 %), d'Itàlia (4,6 %) o França (4,2 %). El creixement de l'economia alemanya és força més baix (1,5 % interanual). Pel que fa al creixement interanual de l'economia espanyola (6,3 %), és dels més alts dins la zona euro, i el diferencial amb Catalunya s'explica perquè ara fa un any (el segon trimestre del 2021) el PIB català va registrar un fort creixement (3,3 % intertrimestral), i això ha determinat un efecte base més desfavorable que en el cas espanyol (que només va créixer un 1,1 % intertrimestral un any enrere).

La desaparició de les restriccions sanitàries ha impulsat l'activitat i ha permès que el PIB es vagi aproximant als nivells prepandèmia, si bé encara és un 1,1 % inferior

La recuperació es perllonga durant la primera meitat del 2022, gràcies a la desaparició de les restriccions sanitàries després de més de dos anys de pandèmia, i ha permès que l'economia catalana vagi tancant la bretxa respecte de la situació prèvia a la crisi sanitària: el segon trimestre el PIB en volum és un 1,1 % inferior al del quart trimestre del 2019, mentre que fa un any la bretxa era d'un 5,7 %; el PIB espanyol se situa un 2,5 % per sota, mentre que a la zona euro el PIB ja supera els nivells prepandèmia en un 1,3 %.

Evolució del PIB en volum de Catalunya, Espanya i la zona euro
(4T2019=100)

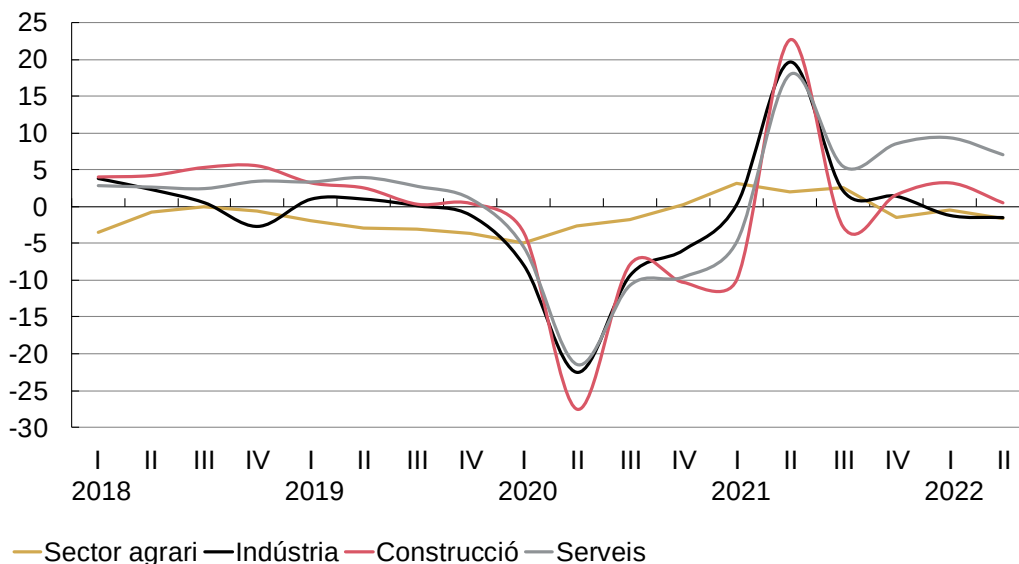

Font: elaboració a partir de l'Idescat i Eurostat.

Per sectors d'activitat, els serveis es consoliden com el motor del creixement econòmic, mentre que la resta de sectors s'han vist més afectats per l'encariment dels costos de producció i els problemes d'aprovisionament

Per sectors econòmics, durant el segon trimestre continua la recuperació vigorosa als serveis, que mostren el creixement més intens entre els grans sectors (7,0 % interanual). En particular, es consolida la recuperació dels serveis més presencials (com l'hostaleria, el lleure, etc.) i que es beneficien de la nova etapa de gestió de la pandèmia amb restriccions mínimes. En canvi, el sector industrial, el sector agrari i en menor mesura la construcció han acusat més el context d'encariment de l'energia i d'altres inputs, i registren variacions interanuals d'un -1,5 %, -1,6 % i 0,5 %, respectivament.

Evolució del VAB per grans sectors econòmics
(% de variació interanual)

Font: Idescat.

El clima empresarial mostra una percepció favorable el segon trimestre del 2022, i les expectatives per al tercer trimestre es mostren més optimistes

L'indicador de clima empresarial del segon trimestre del 2022 mostra un repunt, amb una percepció favorable de la marxa del negoci d'11,6 punts, que representa el saldo de respostes positives menys negatives. És el saldo més positiu des de mitjan 2019. L'hostaleria és el sector que més contribueix a aquesta percepció més positiva, amb 29,0 punts.

També milloren les expectatives empresarials de cara al tercer trimestre, fins als 6,8 punts, en contrast amb el pessimisme dels trimestres anteriors. De nou les expectatives més favorables

s'expliquen pel sector de l'hostaleria (30,8 punts), mentre que els altres sectors es mostren moderats. D'altra banda, l'expectativa del nivell de preus es modera lleugerament, fins als 25,1 punts (havia arribat fins als 31,6 punts el trimestre passat).

Els indicadors de confiança empresarial de l'INE no es mostren tant optimistes per Espanya, tant pel que fa a la situació del segon trimestre (1,3 punts) com les expectatives de cara al tercer trimestre (-4,2 punts).

Un terç dels establiments empresarials de Catalunya declara haver tingut dificultats per disposar d'aprovisionaments el segon trimestre del 2022, especialment el sector industrial (50,7 %)

Pel que fa als colls d'ampolla, segons el mòdul d'actualitat empresarial de l'Idescat, un terç dels establiments empresarials de Catalunya declara haver tingut dificultats per disposar d'aprovisionaments al segon trimestre del 2022, 1,5 punts per sobre de sis mesos enrere, amb una afectació més elevada al sector industrial (50,7 %). Un 93,5 % dels establiments afectats ha sofert aturades o retards en l'aprovisionament de béns o serveis i el 90,6 % un encariment d'aquests. Les principals mesures per fer-hi front estan sent reduir els marges empresarials (menys beneficis o pèrdues) i traslladar l'encariment dels preus de productes intermedis als preus finals.

D'altra banda, el conflicte bèl·lic entre Ucraïna i Rússia ja ha afectat un 44,6 % dels establiments. Les principals conseqüències han estat l'increment dels preus de les matèries primeres o altres béns (91,6 % dels establiments afectats) i un impacte indirecte de l'augment del preu de l'energia (91,6 %). La indústria i l'hostaleria són els sectors econòmics amb una major afectació.

El sector industrial registra un creixement interanual negatiu (-1,5 %) per segon trimestre consecutiu, per la persistència en l'encariment de costos i en els colls d'ampolla

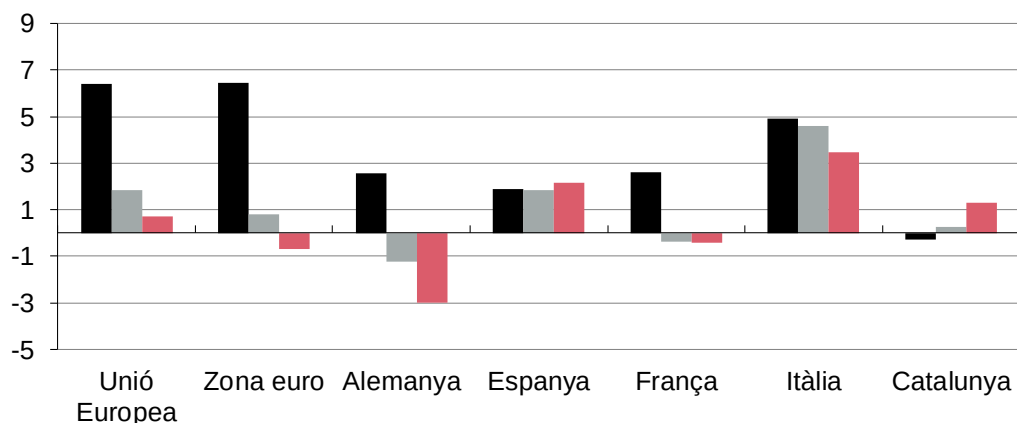
El sector industrial va frenar la recuperació a la segona meitat del 2021, en bona mesura pels problemes a escala global de subministrament i també per l'encariment energètic i de primeres matèries. Durant els últims mesos, l'augment generalitzat dels costos de producció, les pertorbacions derivades de la guerra d'Ucraïna i la persistència dels colls d'ampolla (també derivats de l'estratègia de COVID zero a la Xina) han empitjorat la situació: el VAB industrial va reduir-se un 1,2 % interanual el primer trimestre del 2022, i durant el segon la reducció ha estat d'un 1,5 % interanual.

Tot i que l'encariment dels costos ha afectat a tota la indústria, l'evolució és força heterogènia per subsectors. Les activitats amb una dinàmica més negativa són les més afectades pel context de colls d'ampolla o més intensives en energia, i també les que tenen més dificultat per a repercutir l'augment de costos en els preus finals (per l'alta competència). En canvi, la forta depreciació que ha registrat l'euro respecte al dòlar pot afavorir les empreses amb un alt pes de vendes extracomunitàries.

La producció industrial ha seguit els darrers mesos amb un creixement feble a Catalunya, però força estable i millor que al conjunt de la zona euro

El principal indicador d'activitat del sector industrial, l'índex de producció industrial, acumula una trajectòria de creixements febles o negatius des de la segona meitat del 2021. Aquesta tendència reflecteix el context d'incertesa, si bé els últims quatre mesos la producció industrial ha mostrat una certa estabilitat: els mesos d'abril i maig l'índex corregit d'efectes de calendari ha anotat increments interanuals d'un 2,4 % i d'un 1,3 %, respectivament. Amb tot, cal recordar que l'índex mesura la producció i, per tant, no captura l'efecte derivat del fort encariment registrat pels inputs. En altres paraules, una empresa pot produir més, però si els consums intermedis s'han encarat de manera significativa el seu VAB creixerà menys i la seva situació serà menys favorable.

Evolució de la producció industrial a la zona euro (mitjana mòbil dels darrers 3 mesos, % de variació interanual)

■ Setembre 2021 ■ Desembre 2021 ■ Maig 2022

Nota: dades amb els efectes de calendari corregits.

Font: Idescat, INE i Eurostat.

Les producció industrial de les economies de l'entorn també mostra un creixement feble des de finals del 2021, i l'evolució a Catalunya els

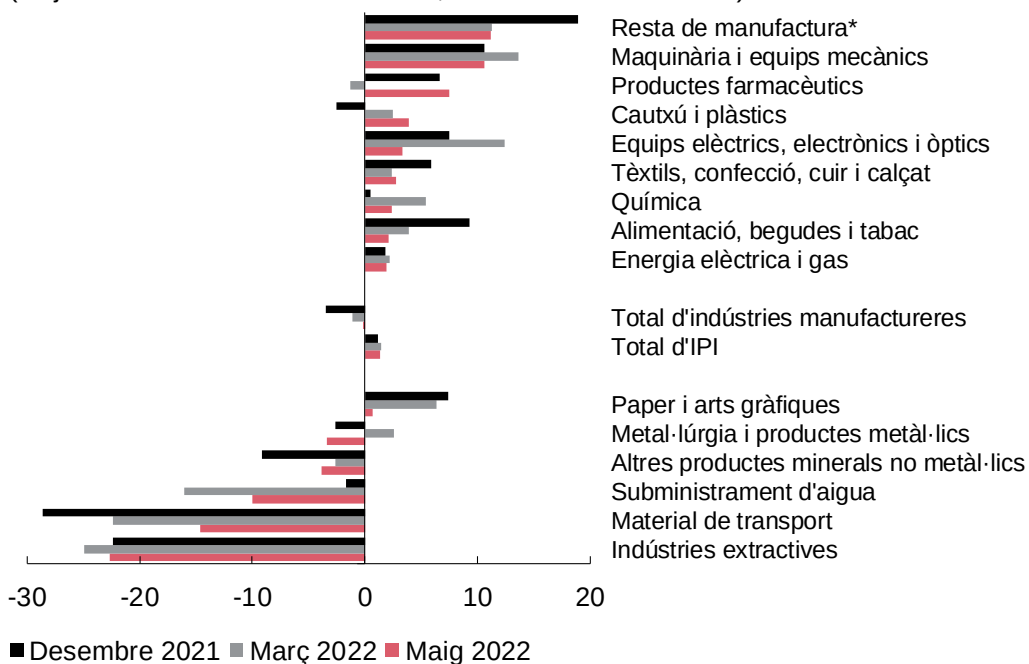
darrers mesos és una mica més favorable que a la UE i la zona euro. En particular, destaca el descens a Alemanya, ja que la seva economia és intensiva en les cadenes de valor industrial i els colls d'ampolla tenen un major impacte, juntament amb la major dependència energètica del gas rus.

Per branques, destaca el creixement de la maquinària i equips mecànics i dels productes farmacèutics, mentre que la fabricació de material de transport encara registra un creixement negatiu

La informació de producció industrial a Catalunya per branques (mesurada amb l'índex sense ajust de calendari, en mitjana mòbil dels darrers tres mesos) mostra un creixement notable en subsectors com la fabricació de maquinària i equips mecànics, els productes farmacèutics i la resta de manufactura (que inclou indústries com el moble, la joguina, etc.). En canvi, l'evolució negativa del material de transport persisteix, tot i que mostra una certa millora respecte del primer trimestre del 2022. També destaca l'evolució negativa del subministrament d'aigua, els altres minerals no metàl·lics i la metal·lúrgia.

Evolució de la producció industrial

(mitjana mòbil dels darrers 3 mesos, % de variació interanual)

* Entre d'altres inclou la fusta i el suro, la refinació de petroli, la fabricació de mobles, i la reparació i instal·lació de maquinària i equips.

Font: Idescat i INE.

La construcció manté el creixement positiu del seu VAB (0,5 % interanual), però a un ritme cada vegada més moderat

El sector de la construcció, d'acord amb les dades de VAB en volum, ha moderat el seu ritme. Encara manté un creixement lleugerament positiu (passa d'un 3,2 % el primer trimestre a un 0,5 % interanual el segon trimestre), però el sector s'ha vist afectat per problemes d'oferta davant l'encariment de l'energia i d'altres inputs bàsics per al sector. Cal recordar el fort augment de costos que ha experimentat el sector de la construcció: segons l'índex de costos del sector que publica el Ministeri de transports, el consum de materials s'ha encarat un 24,2 % interanual amb dades d'abril per al conjunt de l'Estat.

Altres indicadors de la construcció mantenen un to força positiu, i destaca en particular l'acceleració en la licitació d'obra pública fins als valors més alts des del 2010 gràcies als fons NGEU

Altres indicadors del sector de la construcció mantenen un to força positiu, com el consum de ciment (augmenta un 10 % anual en acumulat fins a maig) i l'afiliació (incrementa al voltant del 3 % interanual). Els visats de nova construcció creixen un 37,4 % anual fins a l'abril, si bé si s'afegeixen els visats de rehabilitació es detecta una certa moderació, d'un 5,7 % anual. Pel que fa al mercat immobiliari, les compravendes mostren una fortalesa important. De fet, els últims dotze mesos no es registraven tantes compres com des de l'any 2008. Amb tot, el ritme és una mica més lent que el 2021 (amb un increment fins al maig d'un 20,7 % anual), sobretot en les compres d'habitatge nou, i el nombre d'hipoteques també suavitza el creixement (d'un 13,3 % interanual l'abril, quan a finals del 2021 superava el 20 %). En aquest sentit, l'empitjorament de les condicions financeres, després de més d'una dècada amb tipus d'interès molt baixos, juntament amb l'efecte de l'alta inflació sobre la renda, podrien moderar la compra d'habitatge en un futur.

Projectes visats pels col·legis d'arquitectes tècnics

(% de variació interanual)

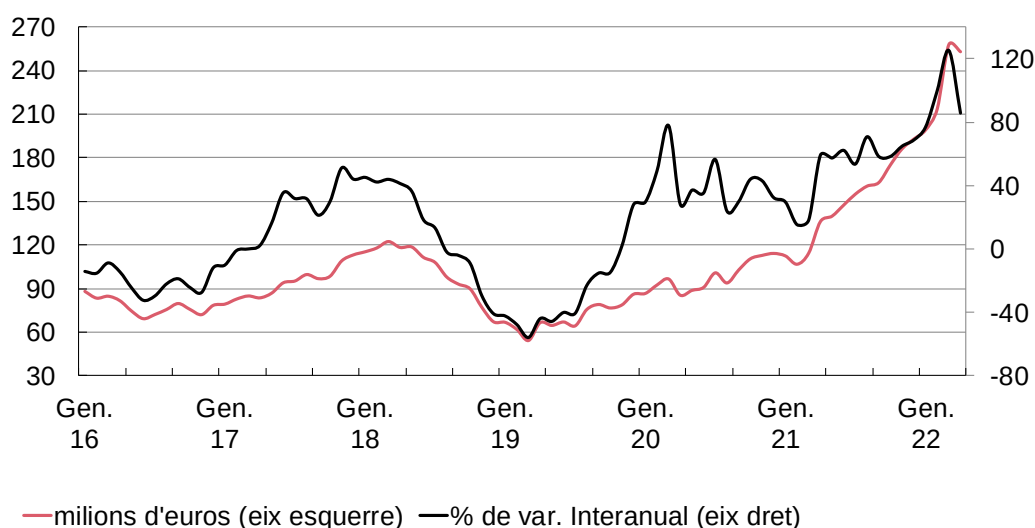
	Habitatge nou	Habitatge nou i reforma
2016	38,1	16,5
2017	34,7	15,2
2018	28,0	12,6
2019	6,8	17,0
2020	-24,1	-17,7
2021	42,1	26,6
2022 (gener-abril)	37,4	5,7

Font: Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana.

Una de les notes destacades dels darrers mesos és el fort creixement que està experimentant la licitació oficial, amb les xifres més altes dels últims anys. L'any 2021 ja es van assolir les xifres de licitació més elevades des del 2010, i durant els primers mesos del 2022 aquest dinamisme ha continuat, en bona part a causa de la recepció de fons NGEU. Es produeix un fort creixement tant en la licitació de les administracions territorials (Generalitat i administració local), que representa més d'un 50 % de la xifra total de licitació, com en la licitació estatal. En qualsevol cas, estem parlant de volum de licitació, i caldrà veure després el grau i ritme d'execució d'aquests contractes d'obra pública. Paral·lelament, aquest creixement intens en termes nominals també pot recollir en part l'augment de preu de les licitacions derivat de l'increment dels costos en el context actual.

Evolució de la licitació oficial

(mitjana mòbil de 12 mesos)

Font: Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana.

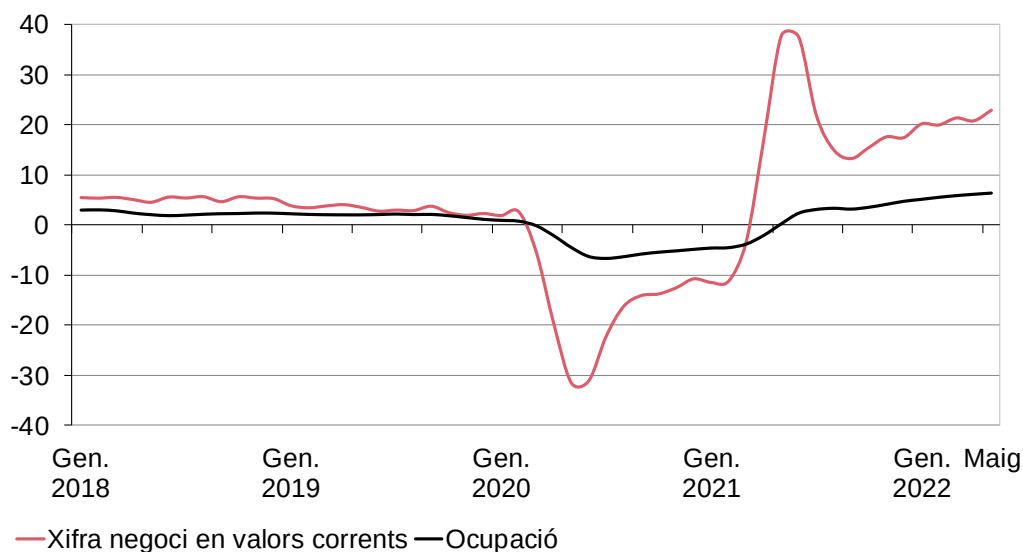
Els serveis es consoliden com el principal sector de creixement, amb un ritme de creixement del VAB d'un 7,0 % interanual

El sector de serveis va començar a recuperar-se de manera clara a partir del segon trimestre del 2021, i els trimestres següents la millora s'ha anat reforçant. El segon trimestre del 2022, amb la desaparició de la major part de restriccions sanitàries, els serveis segueixen anotant un creixement intens (7,0 % interanual), una mica més suau que el ritme del primer trimestre (9,3 %). El creixement dels serveis ha estat molt generalitzat per subsectors, alhora que la millora significativa en el turisme estranger també ha estat un factor d'impuls. En particular destaca el creixement de serveis com bars, restaurants i hotelaria; el lleure i cultura; les activitats tecnològiques i els serveis empresarials.

L'índex d'activitat dels serveis continua mostrant un fort dinamisme, en particular a branques com l'hostaleria

L'indicador d'activitat del sector dels serveis (IASS), que proporciona informació sobre la xifra de negoci de les empreses de serveis de mercat, segueix amb un fort dinamisme. El mes de maig el creixement s'accelera fins a un 27,9 % interanual, el ritme més gran en més d'un any. Tot i això, cal destacar que es tracta d'un índex que aproxima la facturació i, per tant, una part del creixement pot derivar-se de l'augment experimentat pels preus.

Indicadors d'activitat de mercat del sector de serveis
(mitjana mòbil de tres mesos, % de variació interanual)

Font: INE.

Per subsectors, l'IASS amb dades fins al juny mostra un creixement interanual intens a l'hostaleria, al transport i emmagatzematge i a les activitats administratives i auxiliars. Cal destacar que en el cas del sector del transport, aquest fort increment de la facturació que capta l'IASS podria estar relacionat amb certa translació a preus finals del gran encariment de costos del sector, atès el fort creixement de preus dels carburants. Les categories amb una evolució més moderada són la informació i comunicació, seguida del comerç. Les dades d'afiliació dels serveis també confirmen el dinamisme en les branques anteriors, i paral·lelament mostren una moderació en l'augment de les activitats més lligades als serveis de no mercat, com l'administració pública i la sanitat.

Durant el segon trimestre del 2022 el turisme estranger ha continuat millorant, i assolint les xifres més altes des de l'esclat de la pandèmia

Els darrers mesos s'ha seguit consolidant la millora en el turisme estranger, afavorida per la desaparició de gran part de les restriccions sanitàries. Tot i que encara està per sota de valors pre pandèmia, cada cop s'hi aproxima més. Durant el segon trimestre del 2022 el nombre de pernoctacions de turistes estrangers ha estat d'un 18,2 % inferior al mateix període del 2019, una xifra que millora substancialment els registres del primer trimestre (quan es va situar un 35,3 % per sota del mateix període del 2019). Les pernoctacions de turistes catalans i espanyols a Catalunya ja havien recuperat o fins i tot superat els valors pre pandèmia durant el passat estiu, i han continuat amb aquesta evolució favorable.

Indicadors del sector turístic a Catalunya

(% de variació interanual)

Pernoctacions hoteleres	2020	2021	Segon trimestre del 2022	
	% de variació 2022/2021		% de variació 2022/2019	
Turisme total	-77,1	90,2	288,6	-10,4
Turisme català	-43,0	64,0	64,1	17,4
Turisme de la resta d'Espanya	-67,7	111,7	168,5	4,7
Turisme estranger	-85,5	103,0	634,1	-18,2
Turisme estranger	2020	2021	Acumulat gener-maig 2022	
	% de variació 2022/2021		% de variació 2022/2019	
Nombre de turistes	-80,0	49,5	673,3	-34,5
Despesa turística	-82,9	51,2	775,8	-35,9

Font: Idescat.

Per països, els països amb un pes més alt sobre la despesa turística estrangera rebuda de gener a maig són França (14,2 %) i els EUA (13,2 %), seguits per Regne Unit (7,5 %) i Alemanya (7,1 %). Els països amb una major recuperació del turisme en comparació amb les xifres pre pandèmia, en termes de despesa, són Suïssa (amb una despesa que supera en un 14 % la del mateix període del 2019), els Països Baixos (amb una despesa un 2,6 % inferior), i a més distància, França (13,6 % per sota) i Alemanya (15,2 %). De tota manera, l'evolució del turisme durant els mesos vinents estarà condicionada en bona part per l'encariment de l'energia i dels costos de transport, així com per les expectatives econòmiques menys favorables a escala internacional.

El VAB del sector agrari retrocedeix un 1,6 % interanual, i acumula ja tres trimestres amb una tendència negativa per l'augment dels consums intermedis i dels costos de producció

Pel que fa a l'evolució del sector agrari i pesquer, el seu VAB en volum mostra una davallada interanual (-1,6 %), per tercer trimestre consecutiu. El descens del VAB s'explica en gran mesura pel fort creixement dels consums intermedis i dels costos de producció, i la guerra a Ucraïna ha accentuat l'encariment de l'energia i de primeres matèries claus per al sector agrari.

Les dades de PIB pel costat de la demanda, que arriben al primer trimestre del 2022, mostraven una acceleració en la inversió

Pel que fa al PIB pel costat de la demanda, encara no hi ha dades del segon trimestre del 2022. La informació del primer trimestre del 2022 mostrava un creixement moderat en el consum de les llars (3,4 % interanual), però que encara no sembla reflectir l'impacte de l'augment de la inflació. La formació bruta de capital va accelerar-se de manera significativa, fins a un ritme important (8,2 %), gràcies al dinamisme de la inversió en béns d'equipament (12,4 %), si bé la inversió en construcció també va millorar (3,8 %). Una part d'aquest creixement de la inversió pot estar relacionat amb els fons NGEU rebuts i amb l'increment de la seva execució. Les exportacions de béns i serveis van mostrar-se dinàmiques (16,4 % interanual), gràcies a la millora en el consum dels no residents, que s'explica per la millora en el turisme estranger. En canvi, les exportacions no turístiques va mostrar un augment més moderat. Les importacions totals de béns i serveis van augmentar un 7,9 % interanual.

Pel que fa als indicadors avançats de demanda del segon trimestre, la despesa presencial en targetes modera una mica el seu creixement

Els indicadors pel costat de la demanda corresponents al segon trimestre del 2022 mostren senyals de moderació. D'una banda, continua el to positiu de les dades de despesa presencial en targetes a Catalunya que publica el BBVA, si bé es va detectar un alentiment al llarg del trimestre, i l'augment amb dades de juny està al voltant d'un 20 % interanual. Cal destacar que en l'actual context d'inflació elevada, part del creixement pot derivar-se de l'un augment dels preus. Al mateix temps, les dades del PIB espanyol pel costat de la demanda (per al segon trimestre) també poden anticipar tendències, i s'observa com el consum de les llars continua alentint-se en termes interanuals (la variació interanual passa d'un 4,9 % a un 3,2 % interanual). En canvi,

la formació bruta de capital ha accelerat el creixement interanual fins a un 10,0 % a Espanya, malgrat que l'avanç intertrimestral de la inversió en béns d'equipament mostra senyals de feblesa. En aquest sentit, el ritme més gran d'execució dels fons NGEU esdevé un factor de suport cabdal per a la inversió.

Evolució del PIB de Catalunya

Dades amb els efectes estacionals i de calendari corregits (% de variació interanual)

	2021	2021			2022
	Mitjana anual	Segon trimestre	Tercer trimestre	Quart trimestre	Primer trimestre
Demanda interna	5,9	18,9	3,8	3,4	3,8
Despesa en consum de les llars	6,0	22,6	3,0	3,5	3,4
Despesa en consum de les administracions públiques ¹	3,3	5,7	3,7	1,8	0,5
Formació bruta de capital ²	8,8	23,5	6,1	4,7	8,2
Béns d'equipament i altres actius	14,4	28,1	12,9	8,9	12,4
Construcció	0,7	17,0	-3,7	-2,4	3,8
Saldo exterior ^{3, 4}	1,1	2,1	0,6	3,3	3,1
Saldo amb l'estranger ⁴	0,7	1,5	0,2	2,3	3,6
Exportacions totals de béns i serveis	15,9	40,9	12,7	17,6	16,4
Exportacions de béns i serveis	13,2	32,2	8,1	11,5	1,8
Consum d'estrangers al territori	569,5	1801,0	161,2	390,3	470,6
Importacions totals de béns i serveis	15,9	42,4	14,3	12,3	7,9
Importacions de béns i serveis	15,4	38,2	13,1	11,1	6,4
Consum dels residents a l'estranger	256,0	895,5	68,4	135,1	99,5

¹ Inclou la despesa en consum de les institucions sense finalitat lucrativa al servei de les llars.

² Inclou la variació d'existències.

³ Inclou el saldo amb l'estranger i amb la resta d'Espanya.

⁴ Aportació al creixement del PIB.

Font: Idescat.

El comerç al detall continua amb un descens, mentre que les matriculacions de turismes segueixen en negatiu pels problemes en l'oferta

L'índex de comerç al detall en preus constants allarga la trajectòria negativa (-0,6 % interanual el segon trimestre), si bé en termes corrents presenta un augment positiu important (superior al 9 %) a causa de l'alça en els preus. Amb dades del juny, es registren descensos interanuals en preus constants als epígrafs de l'equipament de la llar i als altres béns, mentre pugen l'equipament personal i l'alimentació.

Durant el segon trimestre també ha seguit la tendència a la baixa en les matriculacions de turismes i sobretot en els vehicles de càrrega, amb

una davallada una mica més intensa que la del passat trimestre. Cal recordar que la caiguda de les matriculacions s'explica sobretot per problemes en l'oferta per abastir la demanda, derivats de les tensions en les cadenes globals de subministraments, si bé la inflació elevada i l'enduriment de les condicions financeres també poden començar a afectar la demanda. Les matriculacions acumulades al primer semestre del 2022 representen poc més de la meitat (un 55,5 %) de les que es registraven el mateix període del 2019.

Indicadors de demanda

(% de variació interanual)

	Comerç al detall ¹	Matriculacions	
		Turismes	Vehicles de càrrega
2021			
2n trimestre	16,4	87,7	83,0
3r trimestre	0,9	-29,9	-25,7
4t trimestre	0,3	-24,0	-29,3
2022			
1r trimestre	-1,4	-1,7	-26,8
2n trimestre	-0,6	-7,4	-27,5

¹ Índex general sense estacions de servei a preus constants.

Font: INE i Direcció General de Trànsit.

En relació amb el comportament de la demanda externa de l'economia catalana tal com es comenta al tercer capítol d'aquesta publicació, les dades disponibles de comerç exterior de béns per al període gener-maig del 2022 apunten a un fort creixement nominal en les exportacions de béns (16,2 %), tot i que bona part d'aquest augment es derivaria de l'augment de preus. El comerç exterior de serveis, sobretot el relacionat amb el turisme internacional, ha continuat millorant progressivament els darrers mesos, tot i que encara resta per sota dels valors pre-pandèmia.

3.

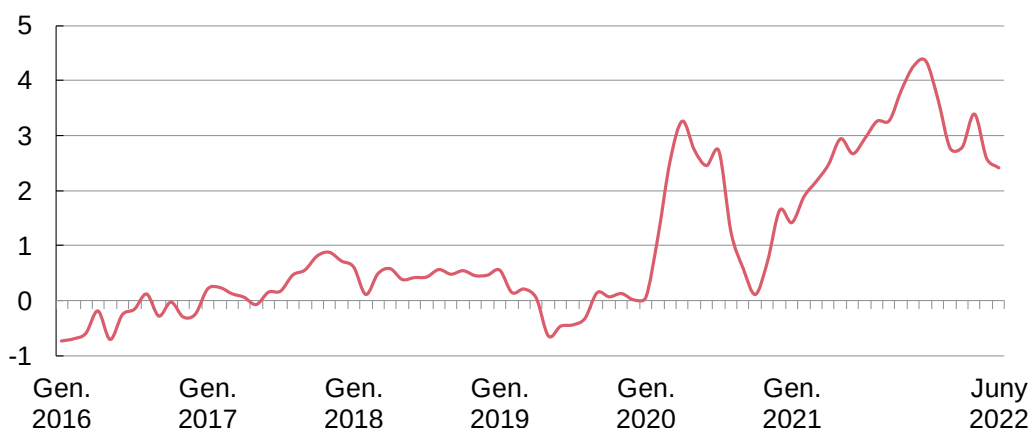
Comerç exterior

El comerç internacional continua condicionat pels colls d'ampolla en les cadenes de subministrament, que s'han mantingut pel conflicte a Ucraïna i per la política COVID zero de la Xina

Durant la primera meitat del 2022 el comerç a escala mundial s'ha vist afectat per la persistència dels colls d'ampolla a les cadenes globals de subministraments. Per una banda, el conflicte bèl·lic a Ucraïna i les sancions comercials imposades a Rússia estan accentuant els problemes a les cadenes de subministrament, alhora que intensifiquen les pressions inflacionistes sobre el preu de les matèries primeres i dels productes energètics (i, en conseqüència, del transport). D'altra banda, els colls d'ampolla també s'agreugen pels confinaments imposats a la Xina per brots de COVID com a part de la seva política de zero COVID. Part d'aquesta estratègia també ha determinat una evolució més moderada del consum a la Xina els primers mesos d'enguany, reduint així la demanda de béns i serveis cap als seus principals socis comercials.

L'índex de pressió en les cadenes de subministrament, elaborat pel Banc de la Reserva Federal de Nova York (que inclou variables com els costos de transport de les mercaderies, retards en els enviaments, etc.) indica que les pressions a les cadenes de subministrament globals comencen a reduir-se el juny, tot i que encara es mantenen en nivells molt elevats en relació amb la sèrie històrica.

Índex global de pressió en les cadenes de subministrament

Nota: Un augment d'aquest índex indica un augment de les pressions a les cadenes de subministrament globals.

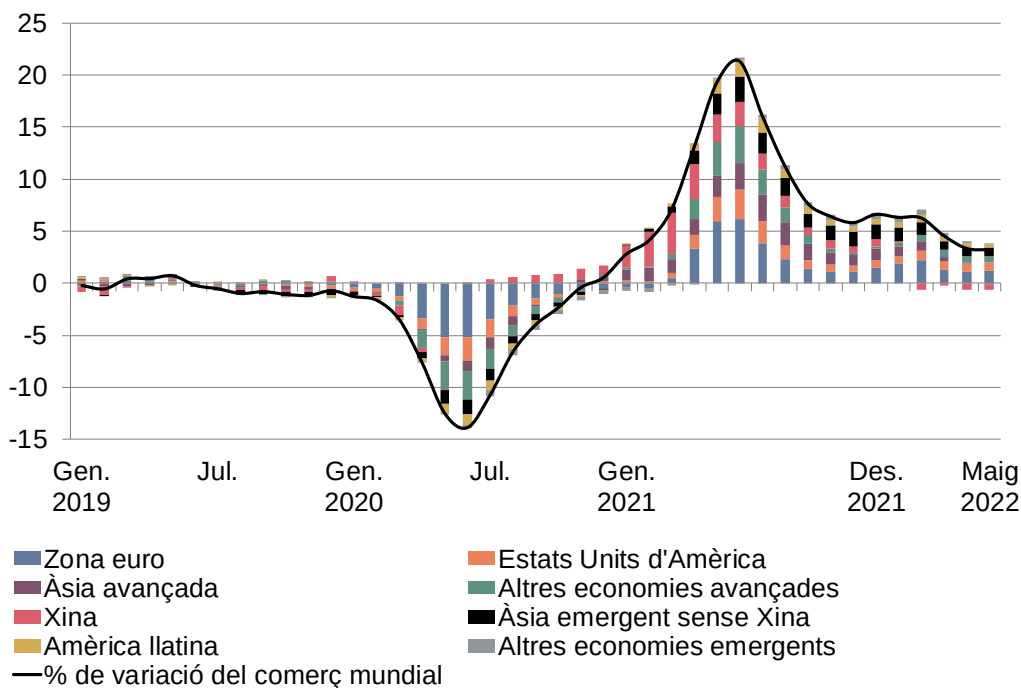
Font: Banc de la Reserva Federal de Nova York.

En aquest context, l'FMI ha rebaixat les seves previsions de creixement del comerç de béns i serveis mundial fins al 4,1 % anual el 2022 (-0,9 punts respecte a les previsions de l'abril) i fins a un 3,2 % el 2023 (-1,2 punts). Aquestes previsions són superiors a les del creixement del PIB mundial, que s'estima en un 3,2 % i un 2,9 % anual el 2022 i el 2023, respectivament.

El comerç mundial de béns creix un 4,3 % interanual els cinc primers mesos del 2022 en termes constants

Els indicadors del comerç de béns a escala global continuen amb la tendència de creixement iniciada el 2021, tot i que s'alenteix lleugerament a principis d'enguany. En conjunt, en l'acumulat del gener al maig els intercanvis comercials a escala global han crescut un 4,3 % anual en volum, un avanç que permet sobrepassar en un 7,7 % els nivells del 2019 en termes constants.

Evolució del comerç mundial de béns en volum per àrea geogràfica (contribucions al % de variació interanual de la mitjana mòbil de 3 mesos)

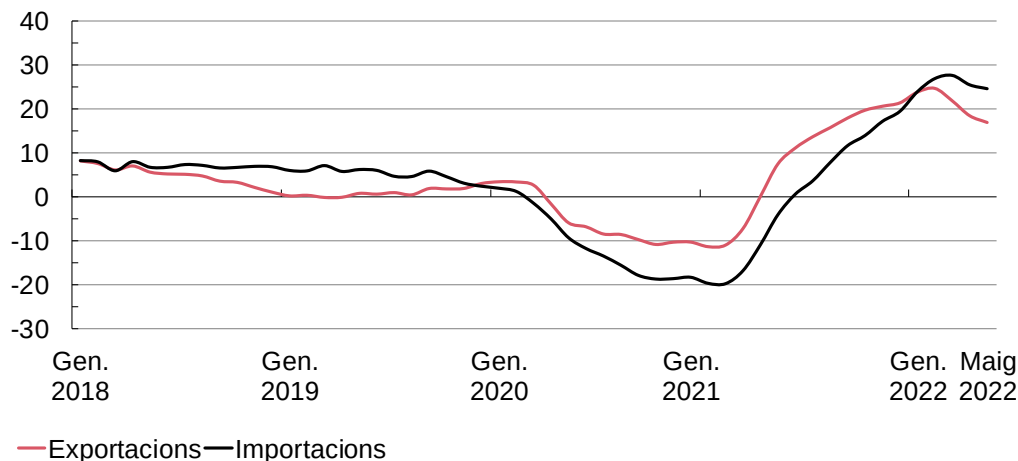
El comerç de béns a Catalunya es desaccelera

El comerç de béns de Catalunya amb l'estranger va créixer amb força el 2021, mostrant una sòlida recuperació després de la primera fase de la crisi sanitària. Aquesta tendència, no obstant això, s'alenteix els primers mesos del 2022, sobretot en el cas de les exportacions. En

l'acumulat del gener al maig, les exportacions catalanes augmenten un 16,2 % interanual en valors corrents i les importacions un 27,2 %. En comparació amb el 2019, en l'acumulat del gener al maig les exportacions creixen un 21,2 % i les importacions un 13,8 %.

Evolució del comerç de béns amb l'estranger

(mitjana mòbil de 12 mesos, % de variació interanual)

Nota: en valors corrents. Les dades de 2021 i 2022 són provisionals.

Font: Idescat, AEAT i Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme.

Com a apunt addicional, cal comentar que les dades que ofereix el Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme provinents del Departament de Duanes de l'AEAT s'han d'analitzar amb prudència, especialment en el cas de les importacions. El motiu és que en el moment de fer la declaració duanera (o de facilitar la informació estadística a Intrastat sobre les importacions provinents de la UE) és possible que no es conegui la destinació de consum final del bé. Aquest factor és especialment rellevant en el cas de Catalunya, ja que les importacions catalanes tenen un component de reexportació destacable, per la condició fronterera i per la rellevància del sector logístic.

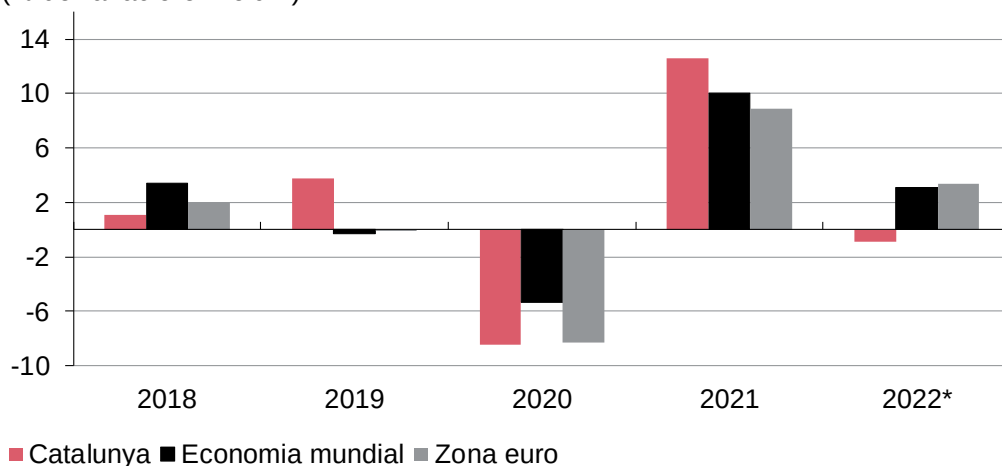
El creixement de les exportacions i importacions és menor si es tenen en compte els forts increments de preus

Tanmateix, cal tenir en compte que, enguany, el creixement nominal d'exportacions i importacions en bona part s'explica per l'increment de preus dels béns que es comercien. En efecte, les dades en volum suggereixen una expansió molt més moderada, especialment de les exportacions. Tot i que no es disposa d'informació per a Catalunya sobre l'evolució dels fluxos comercials a preus constants, es pot fer una aproximació a partir de l'evolució dels preus del comerç de l'economia espanyola (que augmenten fins al maig un 17,2 % interanual en el cas de les exportacions i un 19,9 % en el de les importacions). Si tenim en compte aquesta evolució dels preus, les exportacions catalanes, en

volum, es redueixen lleugerament, un -0,9 % interanual en l'acumulat del gener al maig, mentre que les importacions creixen un 7,3 %.

Aquesta moderació de les exportacions és coherent amb l'avanç de les exportacions de béns el segon trimestre d'enguany del conjunt de l'Estat, d'un 0,5 % interanual, segons els comptes trimestrals de l'INE.

Evolució de les exportacions de béns (% de variació en volum)

*Dades fins al maig.

Nota: el % de variació de les exportacions de béns en volum de Catalunya s'aproxima a partir de les dades d'exportacions de béns a preus corrents de Catalunya i el deflactor del valor de les exportacions de béns d'Espanya.

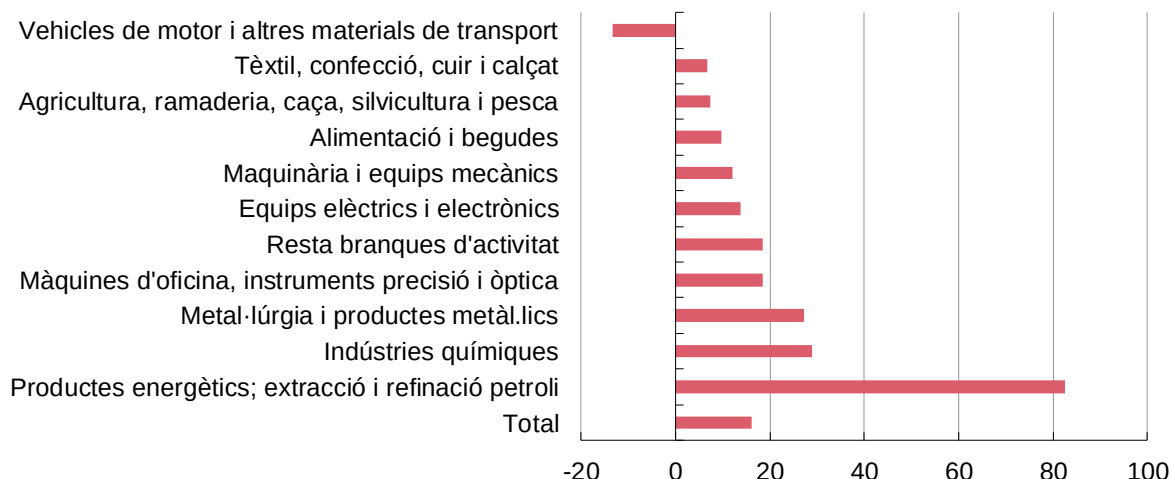
Font: CPB, INE i AEAT.

Els productes energètics, la indústria química i la metal·lúrgica impulsen l'expansió de les exportacions de béns en preus corrents fins al maig

Si analitzem el comportament de les exportacions per branques d'activitat, destaca el creixement molt intens de les exportacions de productes energètics, que en els cinc primers mesos d'enguany creixen un 82,5 % interanual, impulsades pel fort increment del preu d'aquests productes. Les exportacions de la indústria química i la metal·lúrgica també mostren creixements molt elevats, d'un 29,0 % i 27,2 % interanual.

En canvi, les exportacions dels vehicles de motor disminueixen un -13,3 % respecte del mateix període del 2021. La producció d'aquesta indústria s'ha vist afectada especialment per l'escassetat de microxips arran dels colls d'ampolla a les cadenes de subministrament globals. Cal destacar, no obstant això, que aquesta desacceleració es modera el maig, quan les exportacions de vehicles de motor només disminueixen un -3,4 % interanual.

Exportacions de béns per branques d'activitat en valors corrents (% de variació interanual gener-maig 2022)

Font: Idescat.

Les exportacions de béns amb alt contingut tecnològic creixen amb força el primer trimestre del 2022

Les exportacions de productes industrials també augmenten el primer trimestre del 2022, un 12,4 % interanual. Aquest augment és generalitzat en tots els productes industrials, excepte en la maquinària i vehicles, que disminueixen un -9,0 %. Les exportacions de nivell tecnològic alt i mitjà-baix són les que experimenten majors creixements, d'un 20,2 % i un 29,9 % interanual, respectivament.

En comparació amb la dinàmica en el període pre pandèmia, destaca el creixement de les exportacions d'alt nivell tecnològic, que el primer trimestre sobrepassen un 45,0 % el valor del primer trimestre del 2019, impulsades en gran part pels productes farmacèutics. També mostren un creixement molt fort les exportacions de productes químics (+40,1 % respecte al 2019).

Exportacions de productes industrials per nivell tecnològic
(valors corrents)

			2021	1T 2022	
	milions d'euros	% sobre el total	% de variació anual	% de variació 2022/2021	% de variació 2021/2019
Nivell tecnològic alt	9.790	12,8	8,3	20,2	45,0
productes farmacèutics	7.198	9,4	6,0	24,2	57,1
productes informàtics, electrònics i òptics	2.507	3,3	14,3	3,7	8,1
altres	84	0,1	55,3	200,1	413,1
Nivell tecnològic mitjà alt	34.223	44,9	24,7	7,2	9,7
productes químics	14.687	19,3	36,1	30,5	40,1
materials i equips elèctrics; maquinària i vehicles	18.287	24,0	16,8	-9,0	-9,4
altres	1.249	1,6	25,1	13,5	5,6
Nivell tecnològic mitjà baix	10.957	14,4	31,7	29,9	25,7
cautxú i matèries plàstiques, productes minerals no metàl·lics i metal·lúrgia	6.649	8,7	31,2	19,1	26,7
productes metàl·lics	2.169	2,8	30,5	15,0	22,1
altres	2.139	2,8	34,6	86,8	26,1
Nivell tecnològic baix	21.269	27,9	17,4	8,8	18,2
productes alimentaris, tèxtils, cuir i calçat, fusta i paper	19.383	25,4	16,5	7,7	17,1
altres	1.886	2,5	27,5	20,2	30,5
Total de productes industrials	76.239	100,0	21,2	12,4	18,1

Nota: Dades provisionals.

Font: Idescat, AEAT i Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme.

Destaquen els creixements de les exportacions adreçades a Suïssa, l'Amèrica Llatina i els EUA

Les exportacions catalanes als mercats comunitaris mantenen una tendència a l'alça els cinc primers mesos del 2022, amb un creixement acumulat del 18,8 % interanual. Les exportacions adreçades als països de fora de la UE augmenten un 15,5 %, on cal destacar la recuperació sostinguda a Suïssa (28,3 %), els EUA (27,6 %) i l'Amèrica Llatina (32,4 %). Cal recordar que la forta depreciació experimentada per l'euro respecte al dòlar incentiva les exportacions a algunes d'aquestes destinacions. Contràriament, les exportacions al Regne Unit i a la Xina són inferiors a les del mateix període del 2021 (un -9,4 % i un -40,7 %, respectivament).

Exportacions de béns per àrees i països
(valors corrents)

			2021	Gener-maig 2022	
	milions d'euros	% sobre el total	% de variació interanual	% de variació 2022/2021	% de variació 2022/2019
Unió Europea	47.841	59,4	21,3	18,8	23,2
Alemanya	8.100	10,1	16,6	12,0	19,5
França	13.619	16,9	18,4	20,9	30,7
Itàlia	7.663	9,5	32,1	21,2	29,3
Portugal	5.008	6,2	18,0	19,5	16,0
Països de fora de la UE	28.830	35,8	20,9	15,5	18,2
Altres països i territoris d'Europa	10.990	13,6	20,4	11,7	12,4
Regne Unit	3.868	4,8	17,4	-9,4	-19,5
Suïssa	3.691	4,6	20,2	28,3	44,8
Amèrica del Nord	3.303	4,1	23,8	24,5	28,7
EUA	3.009	3,7	23,8	27,6	30,1
Amèrica llatina	4.286	5,3	28,6	32,4	22,6
Resta del món	14.118	17,5	18,4	11,0	19,1
Japó	910	1,1	14,2	16,0	26,6
Xina	2.697	3,3	-1,2	-40,7	38,2
Total	80.538,3	100,0	21,5	16,2	21,2

Nota: Dades provisionals.

Font: Idescat, AEAT i Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme.

En comparació amb el mateix període de l'any 2019, les exportacions augmenten a la majoria dels principals socis comercials. Les exportacions dirigides a la UE (23,2 %), impulsades en gran mesura per França i Itàlia, mostren un creixement lleugerament major que les de fora de la UE (18,2 %). D'aquestes, destaquen els creixements de Suïssa (44,8 %), la Xina (38,2 %) i els EUA (30,1 %). Contràriament, les exportacions al Regne Unit continuen disminuint i són un 19,5 % inferiors a les de 2019, la qual cosa reflecteix en part l'impacte associat al Brexit, tot i que aquesta caiguda és cada vegada menor.

Les importacions de béns augmenten un 27,2 % interanual fins al maig del 2022

Les importacions de béns augmenten un 27,2 % interanual els cinc primers mesos del 2022, i ja superen el valor del mateix període del 2019 en un 12,9 %. Les importacions mostren creixements molt elevats a la majoria de branques d'activitat, especialment els productes energètics, la indústria química, la branca de la metal·lúrgia, l'agricultura i el sector tèxtil.

La majoria de branques d'activitat també superen els nivells importats en el mateix període del 2019, en l'acumulat fins al maig. En especial, les importacions de l'agricultura (un 45,0 % superiors), de la indústria química (39,3 %), de la branca de la metal·lúrgia (42,5 %) i els equips elèctrics (41,0 %). En canvi, les importacions del sector automobilístic són un 35,7 % inferiors al 2019 i els productes energètics un 3,6 %.

Importacions de béns per branques d'activitat
(valors corrents)

			2021	Gener-maig 2022	
	milions d'euros	% sobre el total	% de variació anual	% de variació 2022/2021	% de variació 2022/2019
Agricultura, ramaderia, caça, silvicultura i pesca	4.226	4,6	19,2	32,1	45,0
Productes energètics; extracció i refinació petroli	6.877	7,6	63,6	58,9	-3,6
Alimentació i begudes	6.587	7,2	7,2	22,1	16,6
Tèxtil, confecció, cuir i calçat	8.189	9,0	9,0	32,5	2,5
Indústries químiques	22.118	24,3	18,7	35,6	39,3
Metal·lúrgia i productes metàl·lics	5.516	6,1	44,4	50,1	42,5
Maquinària i equips mecànics	5.507	6,1	20,0	17,2	7,3
Màquines d'oficina, instruments precisió i òptica	2.298	2,5	13,2	6,1	-0,3
Equips elèctrics i electrònics	8.132	8,9	27,8	22,6	41,0
Vehicles de motor i altres materials de transport	10.282	11,3	-0,5	-3,9	-35,7
Resta branques d'activitat	11.167	12,3	25,5	27,3	25,7
No classificats	73,7	0,1	6,4	35,0	41,9
Total	90.973	100,0	19,5	27,2	12,9

Nota: Dades provisionals.

Font: Idescat, AEAT i Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme.

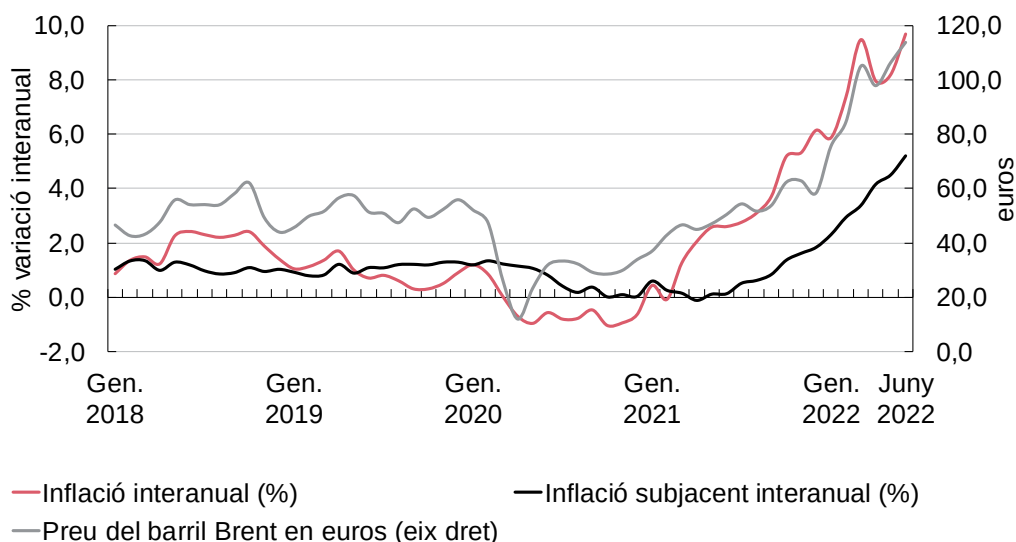
4.

Preus i salaris

Els preus creixen un 9,7 % interanual segons la dada de juny, la inflació més alta de la sèrie per a Catalunya

El mes de juny, la taxa de variació de l'Índex de preus de consum (IPC) arriba al 9,7 % interanual, per l'encariment energètic, la persistència dels colls d'ampolla en les cadenes de subministraments a escala global, i també per les tensions geoestratègiques.

Evolució de l'índex de preus de consum, de la inflació subjacent i del barril Brent

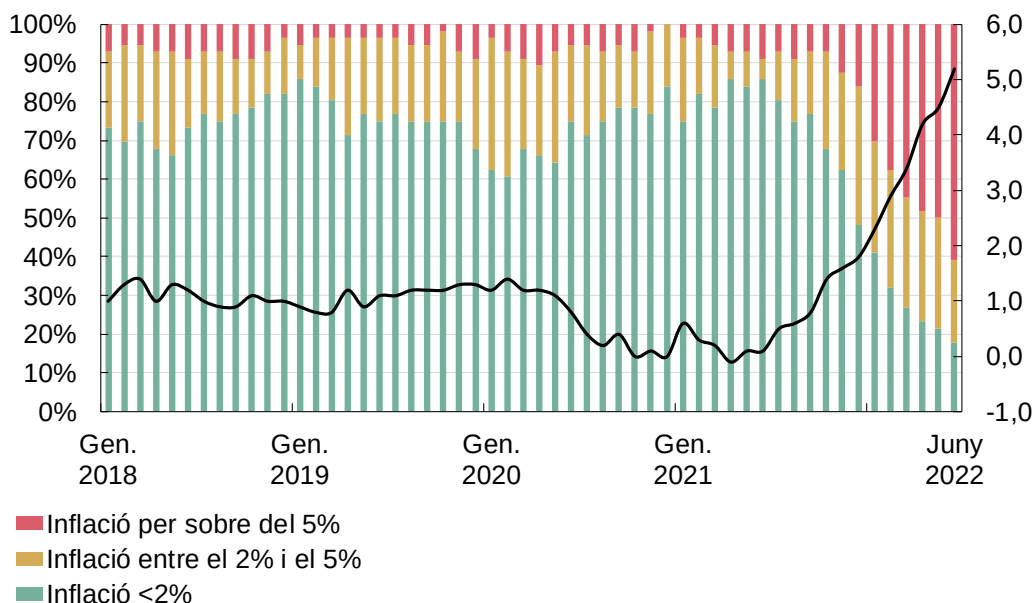

Font: INE i Banc Mundial.

Així doncs, si bé fins als darrers mesos de l'any 2021 la inflació elevada es concentrava en grups molt concrets, relacionats amb els preus del petroli, del gas i de l'electricitat, l'impacte dels preus d'aquests productes ha elevat els costos de producció i s'ha anat estenent per tota la cistella de consum. Per tant, ha incidit en l'evolució de la inflació subjacent (5,2 %), que se situa també en el valor més elevat de tota la sèrie.

Inflació a Catalunya per rúbriques

(% de rúbriques sobre el total de la cistella de consum)

— Inflació subjacent (% variació interanual). Eix dret

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

Els preus de l'energia i de les matèries primeres expliquen gran part de l'alça en la inflació a Catalunya, tot i que s'observa un contagi gradual cap a la resta de productes

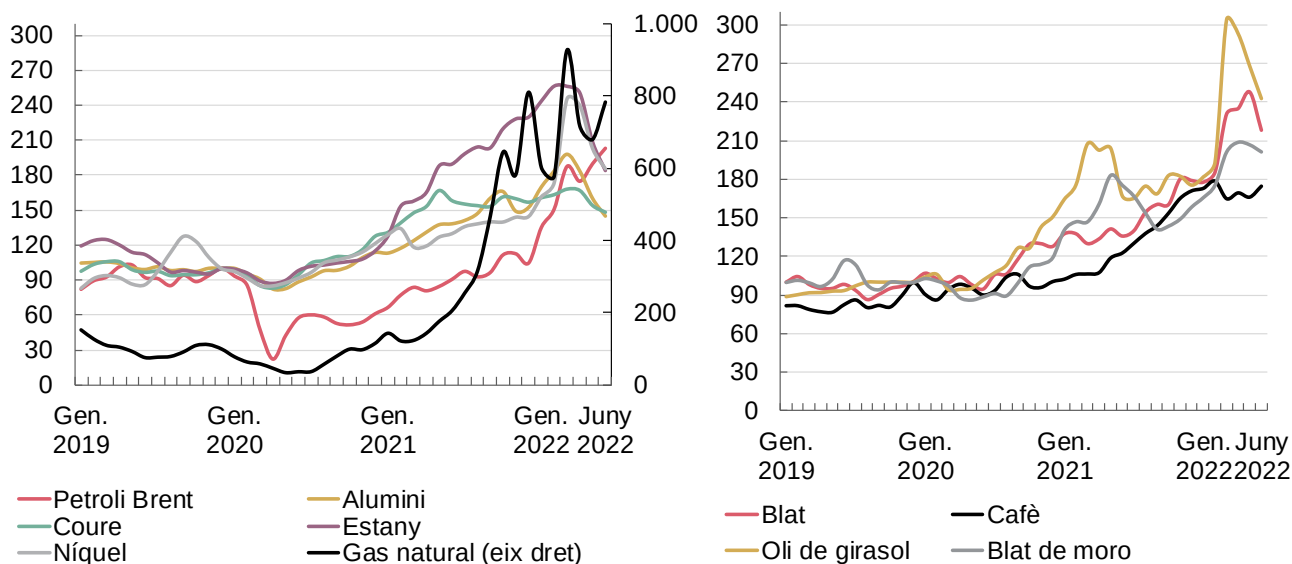
Hi ha una sèrie de factors estratègics que es troben al darrere de l'escalada de preus del cru i del gas, alguns són estructurals, vinculats amb els seus costos d'extracció, i d'altres es deriven d'un canvi de paradigma derivat de la transició energètica i de les tensions geopolítiques. Al mateix temps, la depreciació registrada per l'euro respecte del dòlar durant els darrers mesos suposa un major impacte de l'encariment d'aquests productes.

Per la seva banda, el gas també ha experimentat un encariment molt elevat. El conflicte rus ha accentuat un fenomen que ja era evident des dels darrers mesos de l'any 2021, i si bé és cert que Catalunya no és de les principals economies directament perjudicades pels problemes de subministrament del gas rus, indirectament les restriccions en el gas rus han disparat el seu preu a escala global. Així doncs, si el mes de juny del 2021 el gas es pagava a 8,55 euros la unitat (mmbtu), el juny de 2022 el preu era de 32,51 euros la unitat.

També és important destacar que durant els darrers mesos de l'any 2021 l'encariment d'altres matèries primeres i aliments ja era una realitat, derivada dels colls d'ampolla. Destaquen les pujades de preus del coure, el níquel o l'alumini, però també les de cereals, dels quals Ucraïna n'és un dels principals exportadors mundials, o l'oli. En

conseqüència, els preus dels aliments han registrat increments molt elevats. No obstant això, les darreres setmanes s'observa un canvi de tendència en els preus d'aquestes matèries primeres, que caldrà veure com evoluciona i com impacta en els preus de compra i en els registres de l'Índex de preus de consum dels mesos vinents.

Preus de les principals matèries primeres i aliments (índex desembre de 2019 = 100)

Font: Banc d'Espanya i Banc Mundial.

Per grups, destaca el fort creixement dels preus dels transports (19,3 %), de les despeses de l'habitatge (17,8 %) i dels aliments (11,0 %)

En l'anàlisi de la inflació per grups es detecta una clara influència dels preus de l'energia en l'evolució de l'IPC. El grup més inflacionista és el dels transports (19,3 % interanual), seguit del de l'habitatge (17,8 %), que inclou tant el lloguer (1,2 % interanual el juny) com els subministraments (34,6 %). Cal recordar que el març del 2022 el govern central va aprovar un paquet de mesures, entre les quals es recollien descomptes en els carburants i l'aprovació d'un topall màxim en el preu del gas en la determinació dels preus majoristes del mercat elèctric. Fins al moment, el subgrup de subministraments ha seguit mostrant un creixement molt significatiu, i cal veure si els pròxims mesos comença a oferir senyals de moderació.

A banda d'aquests dos grups, destaca la inflació del grup dels aliments, d'un 11,0% interanual. Aquest fet té un efecte clar sobre les llars més vulnerables, que són les que destinen una proporció més elevada de la seva renda a l'alimentació i, de fet, els resultats de l'edició de l'Enquesta de condicions de vida de l'any 2021, a través de la taxa de

privació material i social severa¹, comencen a donar pistes sobre el sobrecost que la inflació suposa a les llars amb els nivells de renda més baixos. Dins de l'alimentació trobem increments de preus molt elevats en els següents productes: olis i greixos (39,4 % interanual), la llet (21,5 %), els cereals (18,9 %), els ous i la fruita fresca (15,2 %) i la carn (11 %).

Evolució de l'IPC per grups de despesa (% de variació interanual)

	General	Aliments	Begudes, alcohol i tabac	Vestit	Habitatge	Parament de la llar	Medicina	Transports	Comunicacions	Lleure i cultura	Ensenyament	Hotels, cafès i restaurants	Altres béns i serveis
Catalunya													
2019	0,9	1,6	0,9	1,0	-1,0	1,1	0,9	0,7	0,7	-0,2	1,2	2,2	1,9
2020	-0,4	2,4	0,7	1,0	-3,4	0,5	0,0	-4,2	-1,3	-0,5	-0,2	1,0	1,5
2021	2,9	1,9	0,2	1,1	9,6	0,8	0,8	7,5	-3,0	0,4	-2,7	0,4	1,3
Desembre del 2020	-0,6	1,5	0,5	1,0	-0,8	0,3	0,1	-4,6	-4,1	-1,3	-4,1	0,3	1,3
Desembre del 2021	6,1	4,7	1,6	1,1	20,0	1,9	1,0	10,8	-0,3	1,2	1,6	2,3	1,6
Abril del 2022	8,0	8,8	3,2	3,1	17,6	5,0	1,7	12,9	-0,1	3,3	1,6	4,7	2,9
Maig del 2022	8,2	9,3	3,3	3,5	16,4	5,7	1,4	14,8	-0,2	2,4	1,6	5,5	3,1
Juny del 2022	9,7	11,0	3,7	4,9	17,8	6,3	1,6	19,3	-0,3	3,2	1,6	6,8	3,2
Espanya													
2019	0,7	1,0	0,7	0,9	-1,5	0,7	0,8	1,1	0,8	-0,5	1,0	2,0	1,4
2020	-0,3	2,4	0,5	1,0	-3,5	0,4	0,4	-3,8	-1,2	-0,6	0,6	1,1	1,4
2021	3,1	1,8	0,3	1,0	11,1	0,9	0,7	7,3	-3,0	0,2	0,2	0,9	1,0
Desembre del 2020	-0,5	1,1	0,3	0,9	-0,1	0,4	0,5	-4,4	-4,1	-1,6	-0,2	0,3	1,2
Desembre del 2021	6,5	5,0	1,6	1,0	23,3	2,1	0,9	10,9	-0,3	1,7	1,2	3,1	1,5
Abril del 2022	8,3	10,1	3,4	1,3	18,8	5,4	1,3	12,8	-0,1	2,9	1,2	5,8	3,1
Maig del 2022	8,7	11,0	3,4	1,7	17,5	5,9	1,2	14,9	-0,2	2,3	1,2	6,3	3,5
Juny del 2022	10,2	12,9	4,1	2,4	19,0	6,5	1,1	19,2	-0,3	3,1	1,2	7,2	3,6

Nota: les dades anuals fan referència a la mitjana de l'any.

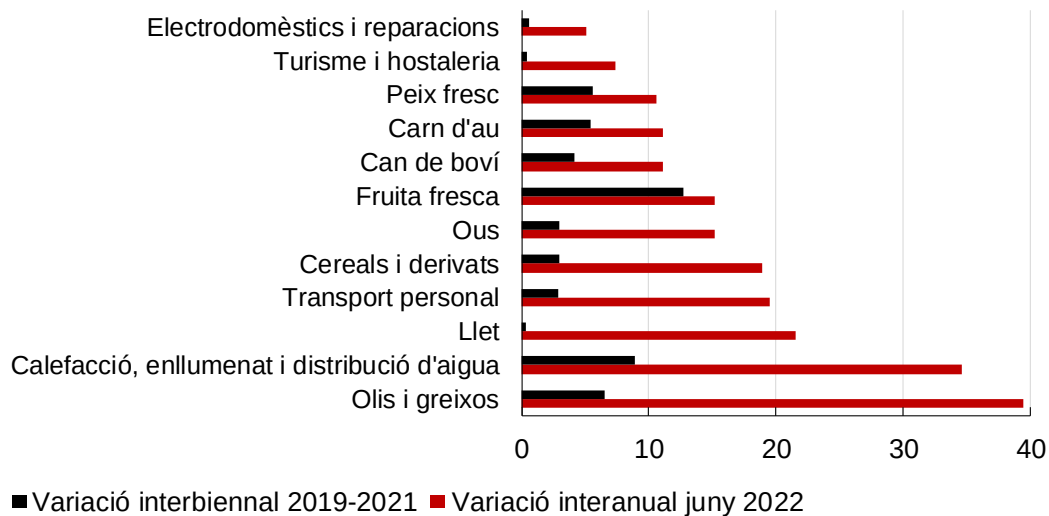
Font: elaboració a partir de les dades de l'INE.

En el gràfic següent es mostra l'excepcionalitat de les taxes de creixements de preus d'alguns béns i serveis. En negre, s'indica la variació de preus anual registrada entre els anys 2019 i 2021 i, en vermell, la registrada entre el juny de 2021 i el juny de 2022. Com es pot veure, els preus d'alguns aliments bàsics han experimentat un

¹ Vegeu el requadre sobre l'Enquesta de condicions de vida (2021), d'aquesta mateixa publicació.

encariment molt intens el darrer any. En altres casos (com en els preus del turisme, hostaleria i electrodomèstics), l'augment ha estat notable però després d'una reducció important durant la pandèmia.

Inflació d'algunes rúbriques destacades a Catalunya (%)

Nota: la variació interbiennal 2019-2021 és la variació de preus entre la mitjana de l'any 2019 i la mitjana de l'any 2021. Aquest càlcul prova de neutralitzar les distorsions dels confinaments de la crisi sanitària de l'any 2020. La variació interanual del març de 2022 és la variació de preus entre el mes de març del 2021 i el març de 2022.

Font: INE.

L'alteració de preus que va tenir lloc durant la pandèmia podria estar condicionant l'evolució d'alguns subgrups

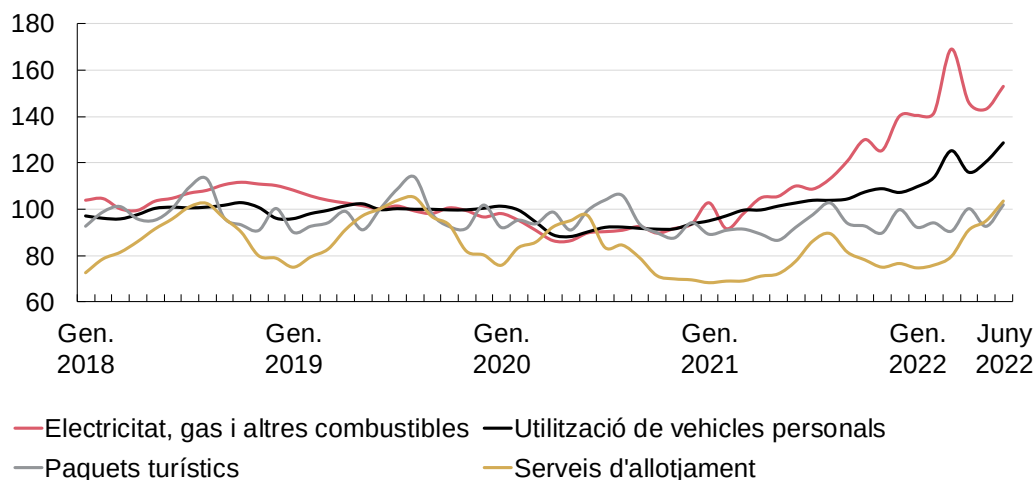
Els grups dels hotels, cafès i restaurants, que es va encarir un 6,8 % interanual segons les dades de juny, i el del lleure i cultura (3,2 %), inclouen tota una sèrie de serveis molt presencials i que van resultar molt afectats durant els dos anys de restriccions a la mobilitat derivades de la pandèmia. Per exemple, el subgrup dels paquets turístics (10,6 % interanual el juny) havia registrat una baixada de preus el juny del 2021 del 7,4 %. Per la seva banda, el subgrup dels preus d'allotjament (33,6 % el juny) també havia registrat una baixada de preus molt important el juny del 2021 (-20,3 %). La variació interanual es calcula sobre el mateix mes de l'any anterior, i el fet que fa un any el registre de preus fos tan negatiu ha condicionat l'elevat creixement d'enguany.

Aquesta distorsió es pot veure en el gràfic següent, on es comparen els dos subgrups més vinculats al turisme amb dos subgrups molt inflacionistes (el subgrup de l'electricitat, el gas i altres combustibles, i el de la utilització de vehicles personals, que inclou la benzina i el gasoil). La indexació dels preus el juny del 2019, abans de la pandèmia,

permet veure l'efecte net dels preus i excloure l'efecte base: s'observa que el subgrup dels restaurants s'ha encarat un 7,3 % intertriennal, un creixement moderat, com en el cas dels serveis d'allotjament (+3,4 % intertriennal).

Evolució dels preus d'alguns subgrups

Índex Juny 2019=100

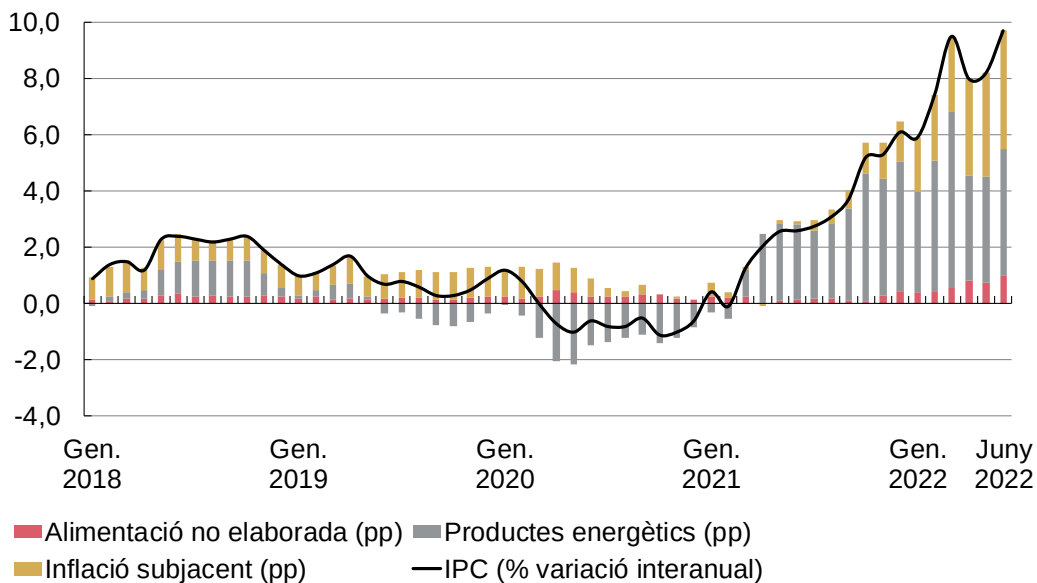

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

Baixa lleugerament la contribució dels productes energètics en la inflació interanual, i puja la dels aliments no elaborats i dels elaborats

En el gràfic següent es pot comprovar la contribució que tenen els productes energètics i els aliments no elaborats a la inflació interanual. El mes de juny, dels 9,7 punts percentuals d'increment interanual de l'IPC, 4,5 eren aportació dels productes energètics. Aquest fet suposa una lleugera baixada en la contribució d'aquests productes respecte del mes de març. Per la seva banda, els aliments no elaborats guanyen protagonisme, i el mes de juny la seva contribució va ser d'un punt sobre els 9,7 totals. La contribució de la inflació subjacent també ha crescut força, i el juny suposa 4,2 punts, ja que estem parlant d'un xoc d'oferta derivat de l'encariment energètic i dels problemes globals de subministrament, i això genera pressió sobre els costos de producció: per tant, es produeix un efecte contagi des de les inflacions en grups més vinculats a l'energia cap a la resta de grups, tal com hem vist a l'inici del capítol.

Contribució per components a la inflació general (en punts percentuals)

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE.

La inflació subjacent del juny arriba al 5,2 % interanual, amb un increment de preus important en el grup de l'alimentació elaborada (9,8 %)

La inflació subjacent també ha anat incrementant-se fins a màxims, a causa del contagi dels grups inicialment més afectats pel preu de l'energia cap a la resta de grups. Això es deu al fet que els preus de les matèries primeres i l'energia pressionen els costos de producció a l'alça, i tot i que algunes empreses opten per reduir els marges, n'hi ha d'altres que repercuteixen totalment o parcialment aquest increment de cost als seus preus. A partir d'aquí, cal estar atents per observar quin impacte tindran els efectes de segona ronda, associats a l'actualització de rendes, sobre els preus.

Dins de la inflació subjacent, destaquen els increments de preus de l'alimentació elaborada, alcohol i tabac (9,8 % interanual) i que explica més de 2 punts de la inflació subjacent. Els preparats de llegums i hortalisses s'han encarat un 9,3 % interanual el juny o, per exemple, els productes làctics ho han fet un 9,4 %. Els preus de l'aigua mineral, els refrescos i els sucres han crescut un 6,0 %. Per la seva banda, els béns industrials sense productes energètics s'han encarat un 5,0 % interanual. Tradicionalment, aquest grup era poc inflacionista, amb increments de preus sempre per sota del grup dels serveis. Dins d'aquest grup hi trobem la rúbrica del transport personal (19,5% interanual).

Evolució de l'IPC per grups especials

(% de variació interanual)

	Índex de preus sense aliments no elaborats ni productes energètics					
	Total	Serveis	Béns industrials sense productes energètics	Alimentació elaborada, begudes i tabac	Alimentació no elaborada	Productes energètics ¹
Catalunya						
2019	1,1	1,6	0,5	1,0	2,5	-1,7
2020	0,7	-0,2	0,1	1,3	3,8	-10,1
2021	0,7	0,3	0,8	1,4	2,4	20,1
Desembre del 2020	0,0	-0,3	0,0	1,0	2,1	-7,0
Desembre del 2021	1,8	1,4	1,3	3,6	5,9	38,1
Abril del 2022	4,2	2,7	3,8	8,0	8,6	33,7
Maig del 2022	4,5	2,8	4,2	9,1	7,8	33,8
Juny del 2022	5,2	3,3	5,0	9,8	10,9	40,4
Espanya						
2019	0,9	1,4	0,3	0,5	1,9	-1,2
2020	0,7	0,8	0,2	1,3	3,7	-9,6
2021	0,8	0,6	0,6	1,3	2,4	21,2
Desembre del 2020	0,1	-0,1	0,1	0,9	1,4	-6,2
Desembre del 2021	2,1	1,8	1,4	3,5	6,5	40,2
Abril del 2022	4,4	3,3	3,3	8,7	10,5	33,7
Maig del 2022	4,9	3,4	3,6	10,0	10,1	34,2
Juny del 2022	5,5	3,8	4,2	11,0	13,6	40,8

¹ Inclou els preus de carburants i combustibles i el d'altres productes energètics (electricitat, etc.).

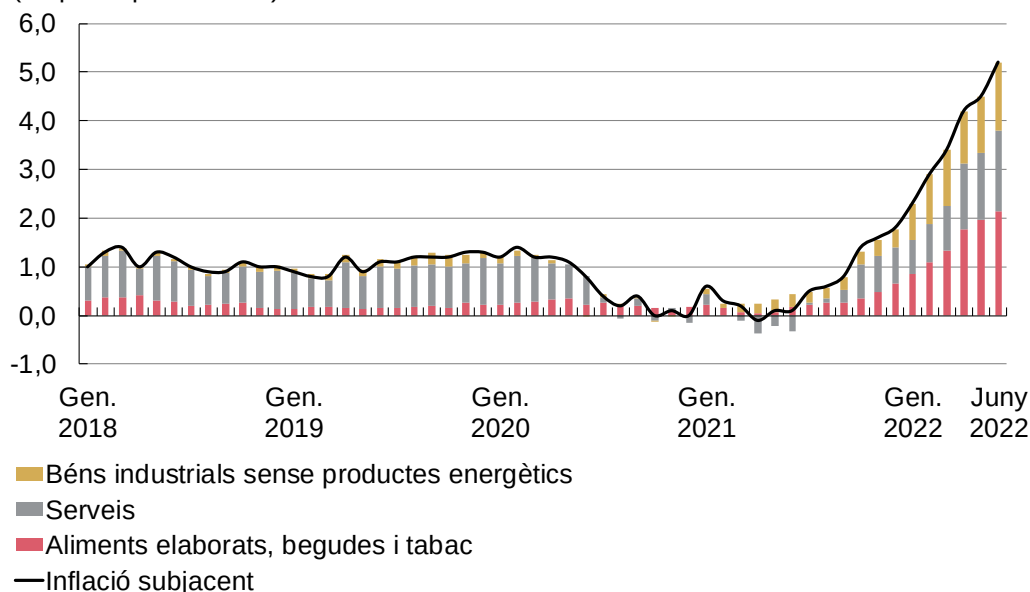
Nota: les dades anuals fan referència a la mitjana de l'any.

Font: elaboració a partir de les dades de l'INE.

Finalment, els serveis han estat el grup més moderat, malgrat que també ha incrementat força la taxa de creixement interanual, i el juny se situa al 3,3 %. Ja s'ha comentat més amunt l'efecte que han tingut ara les caigudes de preus de l'any anterior dels serveis turístics i d'allotjament.

Contribució per components a la inflació subjacent

(en punts percentuals)

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE.

La inflació a Espanya el mes de juny ha sigut del 10,2 % interanual, cinc dècimes superior a la catalana

El mes de juny, la inflació espanyola ha sigut del 10,2 % interanual, mentre que la subjacent ha sigut del 5,5 %, ambdues taxes per sobre de Catalunya. El primer trimestre del 2022, la causa del diferencial es devia, sobretot, a la diferència en l'increment del preu de la calefacció, l'enllumenat i la distribució de l'aigua, una rúbrica amb una ponderació important. Això no obstant, aquest diferencial s'ha escurçat, i es detecten diferències de preus en altres àmbits, sobretot pel que fa als aliments que, en general, s'han encarat més a Espanya. Trobem diferències destacables amb Catalunya en algunes rúbriques com els ous (8,7 pp), les patates (5,2 pp) o la fruita fresca (4,1 pp). De fet, si es compara amb la resta de comunitats autònomes, Catalunya és la menys inflacionista en el grup dels aliments.

Dins de la subjacent també es detecten diferències substancials entre Catalunya i Espanya, tot i que es compensen entre elles. En primer lloc, s'observa un creixement dels preus dels serveis més moderat a Catalunya (3,3 % interanual, en comparació al 3,8 % a Espanya). El subgrup de restauració i menjadors, amb una ponderació relativament elevada, s'ha encarat més a Espanya (5,5 %) del que ho ha fet a Catalunya (4,4 %). L'altra diferència important la trobem en el grup dels béns industrials sense productes energètics, que a Catalunya ha registrat un encariment del 5,0 %, mentre que a Espanya l'encariment ha estat menor (4,2 %). És possible que el grup del vestit, amb una

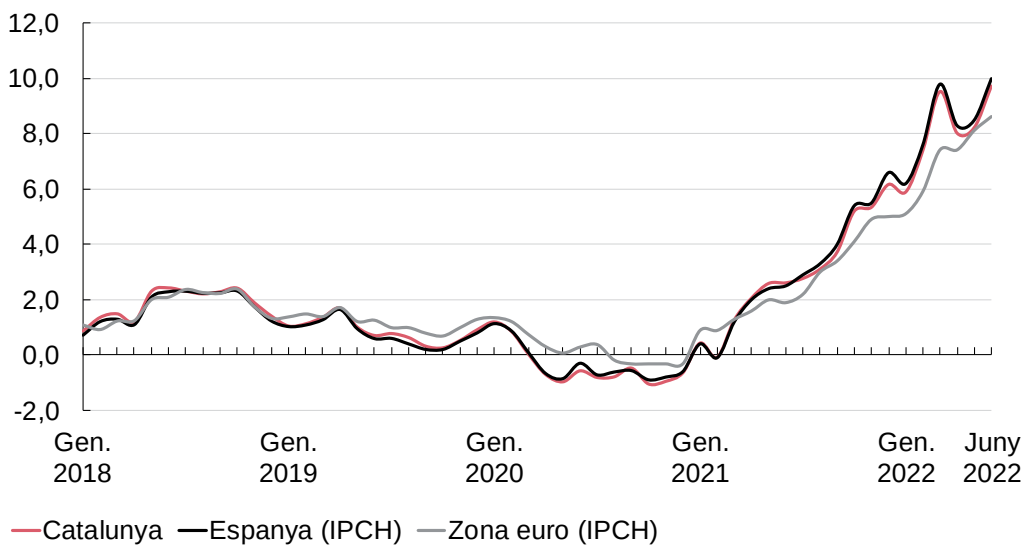
ponderació relativament elevada, en sigui part de la causa. Des del gener del 2022 l'INE ha incorporat un canvi metodològic en el càlcul del preu d'aquest grup, un fet que ha duplicat la taxa de variació de preus catalana (5,2 % el juny) d'aquest grup respecte de l'espanyola (2,1 %).

La inflació a la zona euro continua assolint màxims: el juny és del 8,6 % interanual, i la subjacent arriba al 4,6 %

El mes de juny la inflació de la zona euro també ha crescut fins a màxims històrics (8,6 % interanual), cinc dècimes més que al maig. Malgrat això, les inflacions catalana i espanyola es troben més de d'un punt per sobre. La inflació subjacent de la zona euro (4,6 %) també es troba per sota dels valors registrats a Catalunya i Espanya. L'augment de la inflació a la zona euro fins a registres inèdits ha conduït a què el BCE pugi els tipus d'interès oficials per primera vegada en més de deu anys, tal com s'analitza al capítol sobre àmbit financer. Així, tot i que la inflació actual té un origen en factors d'oferta (xoc energètic, colls d'ampolla i encariment d'inputs bàsics) i no de demanda, ha escalat a unes taxes que requereixen un acció per part de les autoritats monetàries europees.

Evolució dels preus a Catalunya, Espanya i la zona euro

(% de variació interanual)

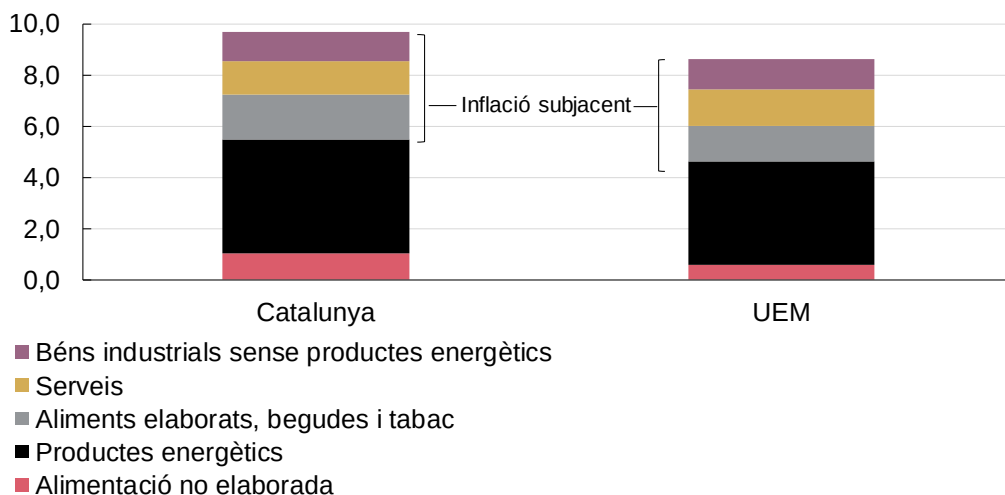
Font: INE i Eurostat.

A la zona euro, el grup dels transports es va encarir un 14,4 % interanual (19,3 % a Catalunya), mentre que el grup de l'habitatge ho va fer un 16,9 % (17,8 % a Catalunya). Tanmateix, en el gràfic següent es constata que part de la diferència entre les inflacions catalana i europea ja no té una causa tant de tipus energètic com alimentari. Dels 9,7 punts de la inflació catalana, un punt es deu als preus de

l'alimentació no elaborada i 1,7 punts a l'alimentació elaborada. A la zona euro, dels 8,6 punts, 0,5 es corresponen als aliments no elaborats i 1,4 als elaborats, unes aportacions inferiors. S'observen diferències significatives en l'augment del preu de la llet (21,5 % a Catalunya i 13,0 % a la zona euro), els olis i greixos (39,4 % a Catalunya i 28,8 % a la zona euro), i també una diferència molt important en l'encariment de la fruita fresca, que s'ha encarit un 15,2 %, mentre que a la zona euro ho han fet un 7,6 %.

Contribució per components a la inflació. Juny 2022.

(en punts percentuals)

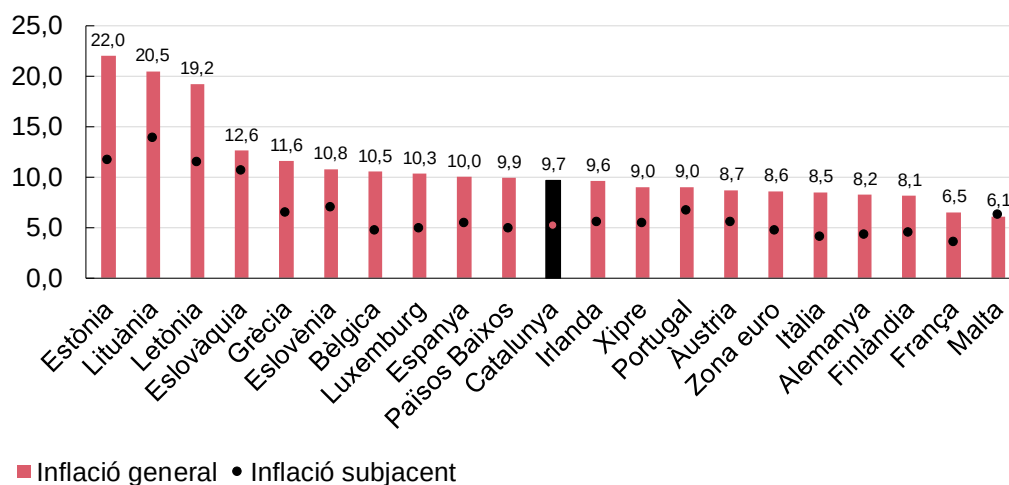

Font: INE i Eurostat.

Per països, destaquen les repúbliques bàltiques, Estònia, Letònia i Lituània, amb inflacions del 22,0 %, 19,2 % i 20,5 % interanuals, respectivament. Per contra, destaca el cas de França (6,5 % interanual), el segon país de la zona euro amb la inflació més baixa, només per sobre de Malta (6,1 %).

Inflació a la zona euro. Juny 2022

(% variació interanual)

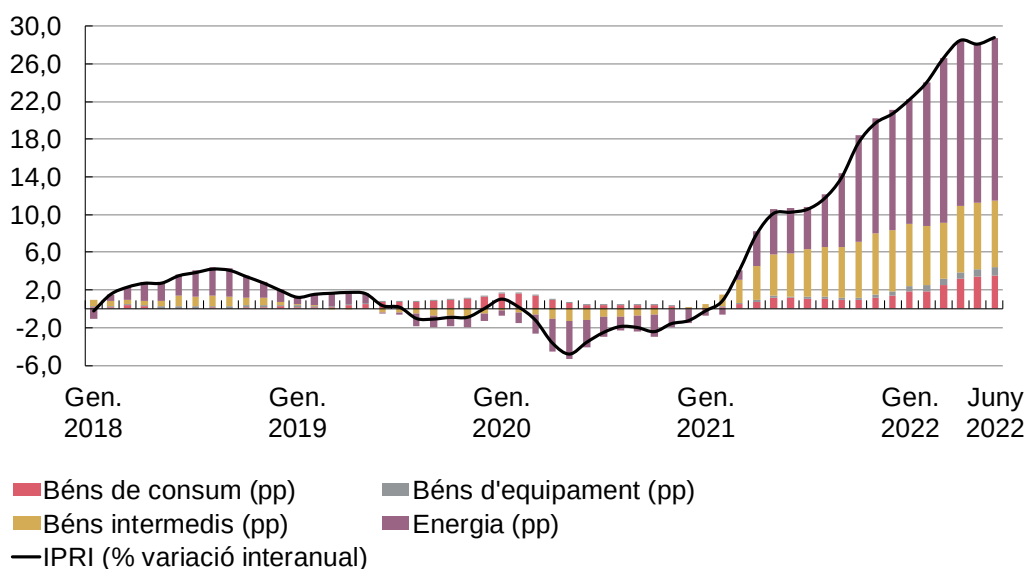
■ Inflació general • Inflació subjacent

Font: Eurostat i Idescat.

L'Índex de preus industrials (IPRI) creix un 28,8 % interanual, però el creixement interanual s'ha estabilitzat els tres darrers mesos i podria haver tocat sostre

L'Índex de preus industrials ha crescut un 28,8 % interanual el mes de juny, una taxa que no té precedents en tota la sèrie, i destaca el fet que el component energètic creix un 94,0 %, malgrat que l'efecte base és menys evident que en el trimestre anterior. Tot i assolir un creixement màxim, cal destacar que des del mes d'abril el creixement interanual dels preus industrials s'ha estabilitzat al voltant del 28%, i això podria suggerir que l'augment podria haver tocat sostre. Per la seva banda, els preus dels béns intermedis han crescut un 23,6 % interanual i impulsen, junt amb els preus de l'energia, el creixement de l'IPRI. Els béns de consum s'encareixen un 10,2 %, i els béns d'equipament un 5,7 %.

Contribucions per components a l'índex de preus industrials (en punts percentuals)

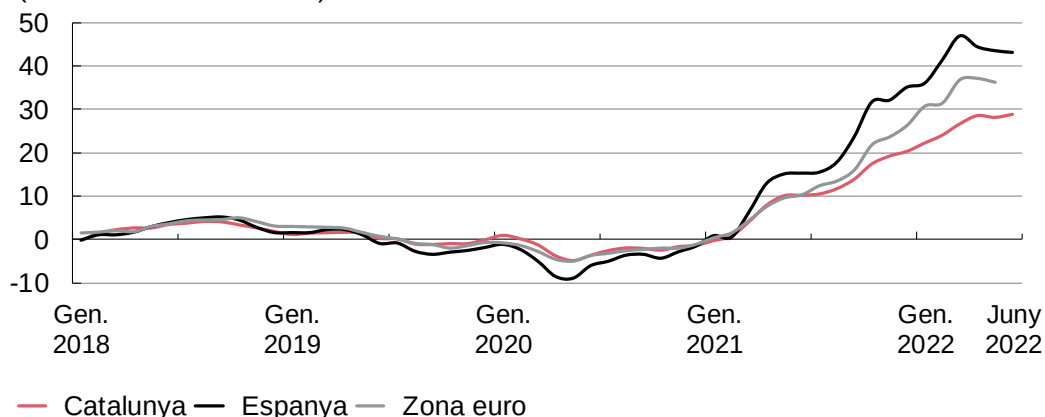
Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE.

Un dels aspectes que cal destacar dels registres de l'IPRI dels darrers mesos és la diferència existent entre el creixement d'aquest índex a Catalunya (28,8 %) i el creixement a Espanya (43,2 %), una diferència que s'inicia a principis de l'any 2021 i que creix progressivament. Trobem una diferència molt important en el component de l'energia, que ha crescut un 111,6 % interanual a Espanya (94,0 % a Catalunya). Aquest fet s'explica, en part, pel fet que l'energia té, a Espanya, una ponderació molt alta dins de l'IPRI (306,94 per mil), molt superior a la ponderació que té a Catalunya (193,25 per mil). Les ponderacions s'estableixen partint de la xifra de negoci de l'Estadística estructural d'empreses, i la diferència de ponderació entre Catalunya i Espanya pel que fa al component energètic es compensa sobretot amb una ponderació més elevada dels béns de consum i els béns intermedis. Un

altre dels factors que més influeix en l'evolució de l'IPRI és la composició del *mix* elèctric català, basat en tecnologies més barates.

Evolució de l'índex de preus industrials

(% de variació interanual)

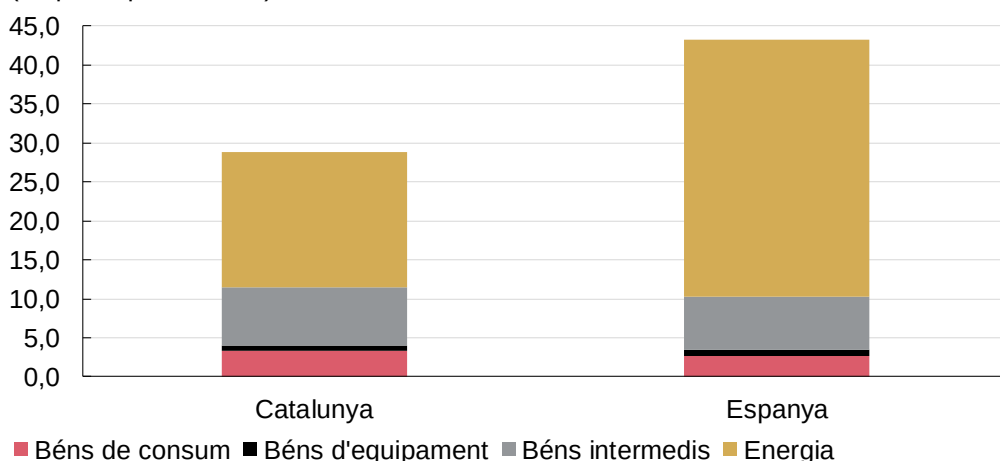
Font: INE i Eurostat.

A la zona euro l'IPRI va créixer, amb dades que arriben fins al maig, en unes magnituds que es troben entre les taxes catalana i espanyola, un 36,3 % interanual.

En el gràfic següent es pot veure l'origen de la diferència entre la taxa de creixement de l'IPRI a Espanya i a Catalunya. L'energia suposa 17,4 punts percentuals del total del creixement de l'IPRI a Catalunya (un 60,3 %), mentre que a Espanya l'energia suposa 32,9 punts sobre els 43,2 (un 76,2 %).

Contribució per components al creixement de l'IPRI. Juny 2022

(en punts percentuals)

Font: INE.

Els convenis registrats fins al juny mostren un increment salarial pactat del 2,19 %, molt per sota de la inflació prevista per al 2022

Els convenis col·lectius amb efectes per a l'any 2022 registrats fins al juny mostren un augment salarial pactat del 2,19 %, donant continuïtat a la recuperació progressiva dels increments salarials pactats. L'any passat l'increment salarial pactat es va situar, de mitjana, en 1,42 %. Enguany, a diferència del 2021, l'augment salarial és més elevat en els convenis d'empresa (2,84 %) que en els de caràcter sectorial (2,12 %).

En el conjunt de l'Estat l'increment salarial pactat és del 2,45 % als convenis amb efectes per al 2022, també per sobre de l'augment pactat per al 2021, de l'1,69 %.

Increment salarial pactat a Catalunya segons l'àmbit de negociació i l'any d'efectes econòmics dels acords (% de variació interanual)

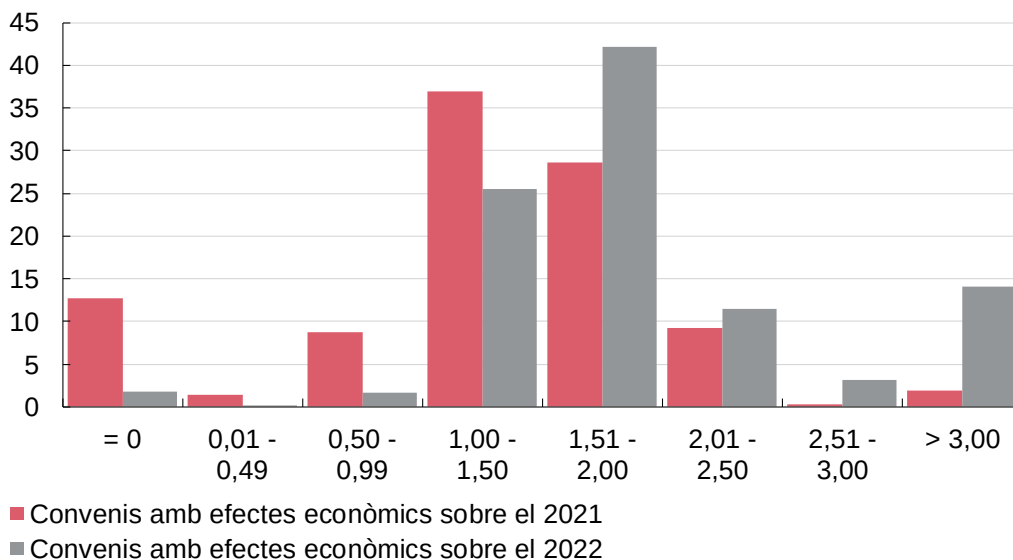
Any d'efectes econòmics	Àmbit	Acords col·lectius	Treballadors afectats	Increment salarial pactat (%)
Informació registrada fins al juny del 2021				
2021	Total	293	772.090	1,72
	Empresa	241	56.631	0,95
	Sector	52	715.459	1,78
Informació registrada fins al juny del 2022				
2021	Total	511	1.397.862	1,42
	Empresa	395	104.718	1,40
	Sector	116	1.293.144	1,42
2022	Total	346	981.953	2,19
	Empresa	258	87.035	2,84
	Sector	88	894.918	2,12

Nota: En cada període es comptabilitzen els acords col·lectius de nova signatura (convenis firmats a partir de l'any en què el conveni té efectes econòmics) així com aquells acords plurianuals amb caràcter previ i que tenen efectes econòmics durant l'any indicat. Les dades inclouen les revisions derivades de les clàusules de salvaguarda i tenen caràcter provisional.

Font: Observatori del Treball i Model Productiu.

En el cas català, en comparació amb l'any passat, s'evidencia una ampliació del nombre de persones cobertes per augments salarials pactats per damunt del 2 %, que passen de l'11,6 % al 28,7 %. Així mateix, un 14,1 % de les persones treballadores afectades per convenis estan cobertes per augments pactats iguals o superiors al 3,0 %, molt per sobre de la proporció que indiquen els convenis amb efectes per a l'any 2021 (del 2,0 %).

Persones treballadores afectades per interval d'increment salarial pactat / revisat (en %)

Nota: els convenis amb efectes econòmics sobre el 2021 inclouen la revisió dels increments salarials pactats.

Font: Observatori del Treball i Model Productiu.

En qualsevol cas, l'increment mitjà queda molt per sota de les previsions d'inflació per al conjunt del 2022. En aquest sentit, les dades de consens per al conjunt de l'Estat del panel de FUNCAS de juliol apunten a una previsió de la inflació anual del 7,9 %. La consegüent pèrdua de poder adquisitiu dels salaris, junt amb el fet que l'abast dels convenis és encara limitat en comparació amb els anys anteriors a la pandèmia, apunta a la possibilitat que durant la segona meitat de l'any es registrin nous convenis que incorporin increments de major entitat.

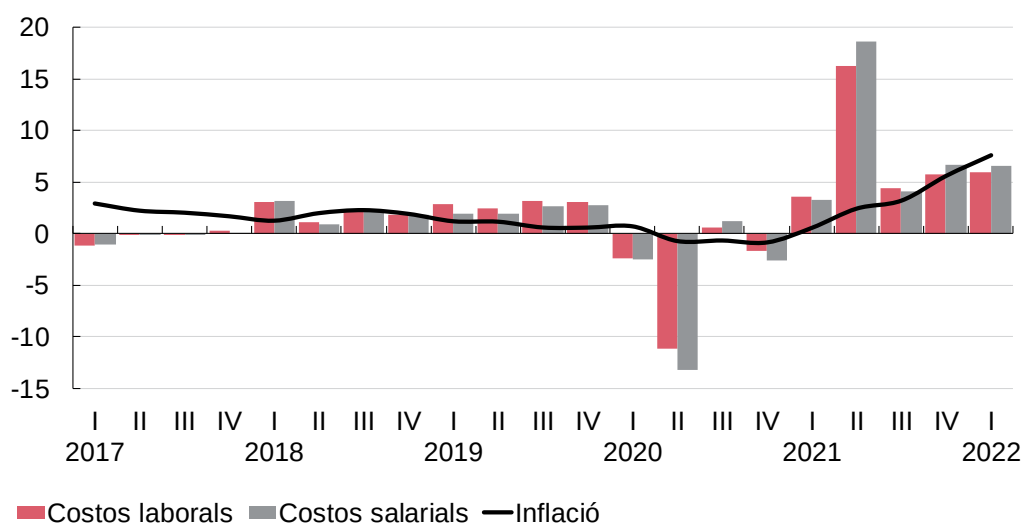
Per altra banda, el percentatge de persones treballadores afectades per clàusula de revisió de garantia salarial és del 12,9 % en els convenis registrats fins al juny. En el cas dels convenis de caràcter provincial i autonòmic, les persones treballadores cobertes per convenis amb clàusula de revisió és del 6,7 %, mentre que en els convenis estatals els mecanismes d'indexació afecten un 21,0 % de les persones treballadores.

Els costos laborals per treballador i mes creixen un 6,0 % respecte al primer trimestre del 2021, sobretot per l'augment de les hores de treball efectives (4,7 %)

Els costos laborals per treballador i mes han augmentat un 6,0 % en relació amb el primer trimestre del 2021 i els costos salarials un 6,5 %. Per al conjunt de l'Estat, els increments han estat del 4,7 % i del 5,2 %, respectivament. Aquest augment és responsable en gran part del

creixement dels costos en comparació amb l'any 2019, abans de l'esclat de la pandèmia: la variació triennal del cost laboral per mes i treballador ha estat del 7,2 % a Catalunya i del 7,0 % per al conjunt d'Espanya. Dintre dels costos salarials, els extraordinaris han estat el component que ha crescut més ràpidament des de l'any passat, tant a Catalunya (14,3 %) com a Espanya (13,0 %). En tot cas, el creixement dels costos salarials ha quedat en tots dos casos per sota de la taxa d'inflació que, durant el primer trimestre de l'any es va enfilars fins al 7,6 %.

Costos laborals i salarials per treballador i mes a Catalunya (% de variació interanual)

Font: Enquesta trimestral de cost laboral (INE).

El creixement de les hores de treball efectives ha estat l'aspecte decisiu que ha impulsat a l'alça els costos per treballador i mes. Les hores treballades han crescut un 4,7 % a Catalunya respecte al primer trimestre de l'any 2021, si bé s'han situat un 2,8 % per sota de les del primer trimestre del 2019. L'augment del cost laboral per hora de treball, en canvi, ha estat molt més limitat (1,2 %). La situació és encara més clara per al conjunt de l'Estat, on les hores efectives de treball han crescut un 4,8 % interanual, mentre el cost per hora treballada no ha variat.

Costos laborals i salarials

Primer trimestre (% de variació anual, llevat dels casos indicats)

	Costos per treballador i mes			Costos per hora de treball efectiva		
	2019 - 2022			2019 - 2022		
	2021	2022	(% variació triennal)	2021	2022	(% variació triennal)
Catalunya						
Cost laboral total	3,5	6,0	7,2	5,2	1,2	10,2
Cost salarial	3,3	6,5	7,3	4,9	1,7	10,4
Cost salarial ordinari	2,5	5,6	6,4	4,1	0,8	9,4
Cost salarial extraordinari	10,3	14,3	15,1	12,3	9,2	18,9
Cost laboral no salarial	4,2	4,5	6,7	6,0	-0,3	9,8
Hores pactades	1,1	0,7	1,3	-	-	-
Hores efectives de treball	-1,6	4,7	-2,8	-	-	-
Espanya						
Cost laboral total	1,4	4,7	7,0	3,5	0,0	8,6
Cost salarial	1,0	5,2	7,0	3,1	0,4	8,4
Cost salarial ordinari	1,1	4,3	6,3	3,2	-0,4	7,8
Cost salarial extraordinari	-0,1	13,0	12,4	2,6	7,7	13,6
Cost laboral no salarial	2,5	3,5	7,2	4,5	-0,9	9,0
Hores pactades	0,9	0,2	1,3	-	-	-
Hores efectives de treball	-2,1	4,8	-1,3	-	-	-

Font: Enquesta trimestral de cost laboral (INE).

Els costos laborals per hora a l'Estat augmenten a un ritme inferior als de la zona euro

Segons les dades d'Eurostat corregides de l'efecte calendari, només disponibles a escala estatal, el creixement interanual dels costos laborals per hora durant el primer trimestre del 2022 va ser de 3,8 % a la zona euro i del 4,2 % al conjunt de la Unió Europea. L'increment registrat a l'Estat espanyol va ser del 2,4 %, un dels més baixos de la UE. Així, l'economia espanyola encadena quatre trimestres consecutius de creixement interanual dels costos laborals inferior a la mitjana de la zona euro. Des del primer trimestre del 2020 els costos laborals per hora (corregits de l'efecte calendari) han augmentat un 5,4 % a la zona euro, mentre a l'estat espanyol ho feien en un 3,2 %.

La forta recuperació de les hores de treball efectiu en alguns dels sectors més afectats per la pandèmia perllonga les asimetries en l'evolució dels costos laborals i les hores treballades

Els costos laborals mensuals augmenten de manera destacada tant en la construcció (6,6 % interanual), com en els serveis (6,8 %). Ara bé, mentre en el cas de la construcció l'augment del cost per treballador i mes respon principalment al creixement del cost per hora de treball (5,9 %), en els serveis obeeix sobre a l'augment de les hores efectives de treball (6,1 %).

En tot cas, dintre del sector serveis es detecta una evolució molt heterogènia per branques. En un extrem, l'hostaleria i, en menor mesura, les activitats culturals i esportives, i altres serveis experimenten un dràstic creixement de les hores efectives de treball, del 89,5 % i el 10,4 %, respectivament. Aquest increment va acompanyat d'una reducció dels costos per hora i reflecteix la recuperació de les hores efectives de treball perdudes a causa de la pandèmia. Així, en comparació amb el primer trimestre del 2019 el nombre d'hores de treball és lleugerament inferior: -1,7 %, en el cas de l'hostaleria, i -0,3 % en el de les activitats culturals i esportives, i altres serveis. En l'altre extrem d'aquesta evolució, l'increment dels costos laborals respon en major mesura a l'encariment del cost per hora de treball en branques com les activitats immobiliàries, professionals i tècniques (10,7 %) o l'administració pública (7,8 %). En l'educació o el comerç al detall, en canvi, l'increment del cost mensual per treballador, recull els efectes tant de l'encariment del cost laboral per hora com de l'augment d'hores efectives de treball en comparació amb el primer trimestre del 2021.

Pel que fa a la indústria, el creixement del cost laboral mensual (2,9 %) ha estat força més limitat que en els serveis i la construcció. En aquest cas l'augment de la majoria de branques queda parcialment compensat per la notable caiguda dels costos per treballador i mes en la metal·lúrgia, que reflecteix tant a una lleugera reducció de les hores treballades (-0,8 %) com a una caiguda considerable del cost laboral horari (-8,2 %). La metal·lúrgia és l'única branca d'activitat en què els costos laborals s'ha contret (-0,6 %) en comparació al primer trimestre del 2019. Això obeeix a una forta contracció dels costos salarials extraordinaris (-68,0 % des del 2019), ja que el cost salarial ordinari ha augmentat lleugerament, si bé ha experimentat una contracció en relació amb al primer trimestre de l'any passat (-3,4 %). Dintre del sector industrial destaca també l'augment dels costos per treballador i mes de la branca de l'alimentació, tèxtil, fusta, paper i arts gràfiques (9,5 %) com de les indústries extractives, energia, aigua i residus (7,0 %).

Costos laborals i hores de treball per branques d'activitat a Catalunya

Primer trimestre del 2022 (% de variació anual)

	Cost laboral per treballador i mes	Hores efectives de treball	Cost laboral per hora de treball
Indústria	2,9	0,6	2,3
Indústries extractives, energia, aigua i residus	7,0	0,4	6,5
Alimentació, tèxtil, fusta, paper i arts gràfiques	9,5	5,0	4,2
Química i cautxú	2,8	-1,1	4,0
Metal·lúrgia	-8,9	-0,8	-8,2
Maquinària, material elèctric i de transport	1,7	-2,2	4,0
Construcció	6,6	0,7	5,9
Serveis	6,8	6,1	0,6
Comerç a l'engròs i reparació de vehicles	2,1	1,2	0,9
Comerç al detall	10,1	4,3	5,6
Transport i emmagatzematge	1,9	4,4	-2,4
Hostaleria	72,9	89,5	-8,8
Informació i comunicacions	1,0	0,3	0,8
Activitats financeres i assegurances	5,9	1,1	4,8
Activitats immobiliàries, professionals i tècniques	14,4	3,4	10,7
Activitats administratives i serveis auxiliars	-3,2	2,4	-5,5
Administració pública	6,4	-1,3	7,8
Educació	15,3	9,1	5,7
Sanitat i serveis socials	0,1	-1,6	1,7
Activitats culturals i esportives, i altres serveis	5,4	10,4	-4,6
Total	6,0	4,7	1,2

Font: Enquesta trimestral de cost laboral (Idescat).

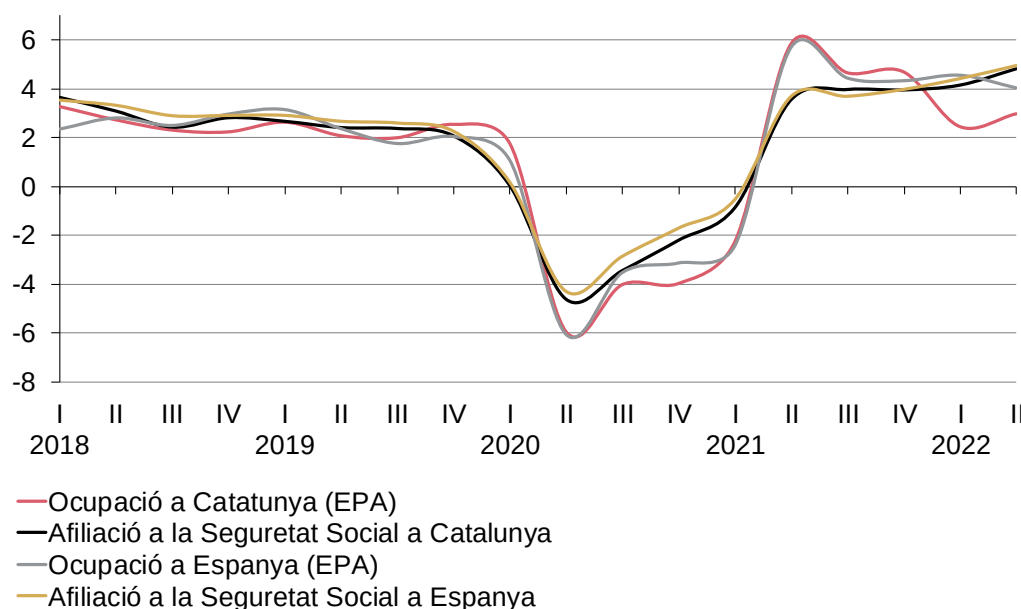
5.

Mercat de treball

Durant el segon trimestre del 2022 el mercat de treball ha seguit amb una evolució molt favorable: l'afiliació assolix màxims i accelera el creixement (4,8 % interanual)

Durant el segon trimestre del 2022 el mercat de treball ha mostrat uns resultats molt positius, que milloren fins i tot la bona evolució dels trimestres anteriors. L'afiliació a la Seguretat Social mostra un creixement significatiu i s'accelera durant el segon trimestre (4,8 % interanual, superior a l'augment del 4,2 % interanual del primer trimestre). A més, des de principis del 2022 s'assoleixen màxims en el total d'afiliacions: el juny s'ha arribat a 3.605.294 afiliacions, tot i que el ritme de creixement es modera una mica l'últim mes (fins a un 4,2 % interanual). En termes absoluts, s'ha produït un increment de 146.717 afiliacions respecte al juny del 2021.

Dinàmica de l'ocupació
(% de variació interanual)

Font: Idescat, INE i Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions.

L'ocupació segons l'EPA també accelera el creixement fins a un 3,0 % interanual, i ja supera en un 1,2 % el volum d'ocupació pre pandèmia

Segons l'EPA, la població ocupada ha augmentat un 3,0 % interanual durant el segon trimestre, per sobre del ritme del 2,5 % del primer trimestre. En comparació amb dotze mesos enrere la població ocupada ha incrementat en 103.900 persones. Aquests resultats confirmen que la reactivació del mercat de treball català s'ha consolidat, i ja se supera àmpliament el volum d'ocupació pre pandèmia (és un 1,2 % més alt que el nombre d'ocupats de finals del 2019).

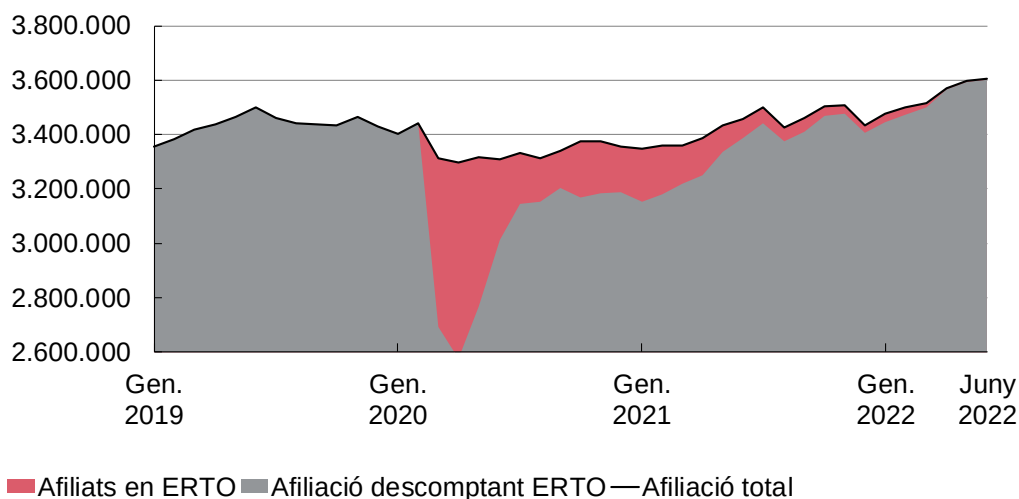
A Espanya l'afiliació i l'ocupació EPA també mostren un creixement molt significatiu durant el segon trimestre (5,0 % i 4,0 % interanual, respectivament)

A Espanya el mercat de treball també ofereix senyals favorables. L'afiliació ha intensificat el seu creixement durant el segon trimestre (5,0 % interanual), després del 4,4 % del trimestre passat. L'ocupació EPA també manté un increment intens (4,1 % interanual). Si s'analitza la sèrie desestacionalitzada de l'ocupació EPA (dada no disponible per a les comunitats autònomes), s'observa que l'ocupació continua creixent en termes trimestrals (0,6 %), però amb un augment lleugerament per sota dels registrats l'últim any.

El nombre de treballadors en ERTO a Catalunya segueix reduint-se fins a mínims

En paral·lel al creixement de l'ocupació, el nombre de treballadors en ERTO segueix a la baixa, fins a arribar a 3.405 a finals de juny. Tot i la xifra reduïda de treballadors afectats, el context d'encariment energètic i d'escassetat d'inputs bàsics ha determinat problemes en algunes empreses, i en general els treballadors afectats per nous expedients es localitzen al sector industrial. El passat mes de març, el govern espanyol va aprovar el Mecanisme RED de Flexibilitat i Estabilització del Treball, que permet a les empreses sol·licitar mesures de reducció de jornada o suspensió de contracte, davant una crisi econòmica o sectorial (en aquest cas els treballadors han de rebre formació mentre no treballen). Actualment, el mecanisme està activat per al sector de les agències de viatge i operadors turístics, i en el cas català afecta a 845 treballadors (un 16,7 % del total de treballadors en ERTO).

Afiliació a la SS i afiliació descomptant persones en ERTO

Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions.

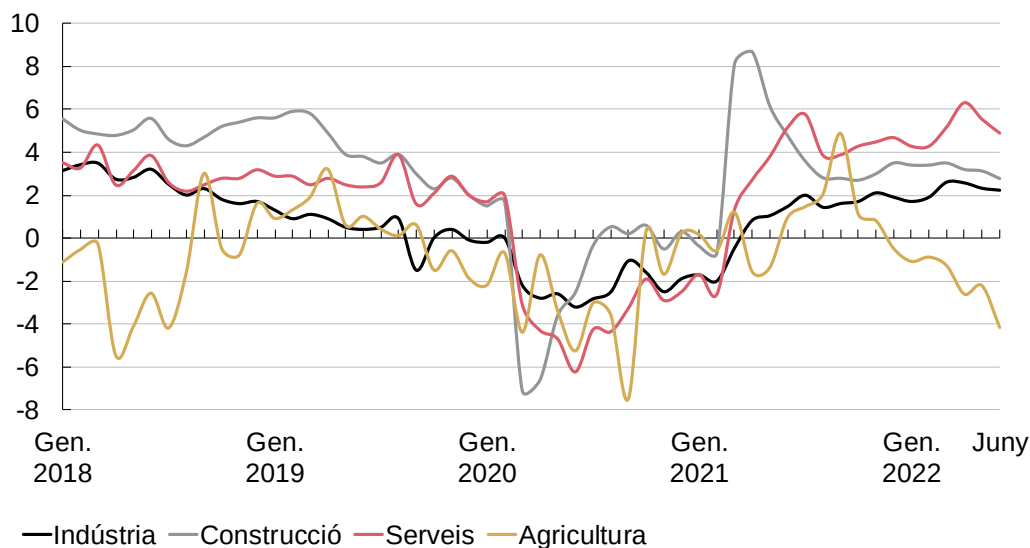
El total d'hores treballades modera una mica el seu creixement (fins a un 5,8 % interanual)

Dins de les variables de l'EPA, les hores efectives treballades recullen, a més de l'evolució de l'ocupació, l'efecte de les suspensions i reduccions de jornada (derivades d'un ERTO), de mecanismes similars, i de l'evolució en l'ocupació a temps parcial o fixa discontinua. Durant el segon trimestre del 2022 les hores treballades han alentit una mica el seu augment interanual (5,8 %), després del 7,1 % interanual del trimestre anterior.

Per grans sectors, destaca el dinamisme de l'afiliació als serveis

Les dades d'afiliació a la Seguretat Social van continuar mostrant un creixement interanual positiu a gairebé tots els grans sectors d'activitat durant el segon trimestre. L'afiliació als serveis va guanyar dinamisme, amb un creixement intens (5,6 % interanual). L'augment de l'afiliació va ser més suau a la construcció (3,0 % interanual) i a la indústria (2,4 %), mentre que al sector agrari va retrocedir un 3,0 %. En qualsevol dels sectors, el nombre d'afiliacions se situa per sobre dels nivells pre pandèmia.

Evolució de l'afiliació a la Seguretat Social a Catalunya per grans sectors (% de variació interanual)

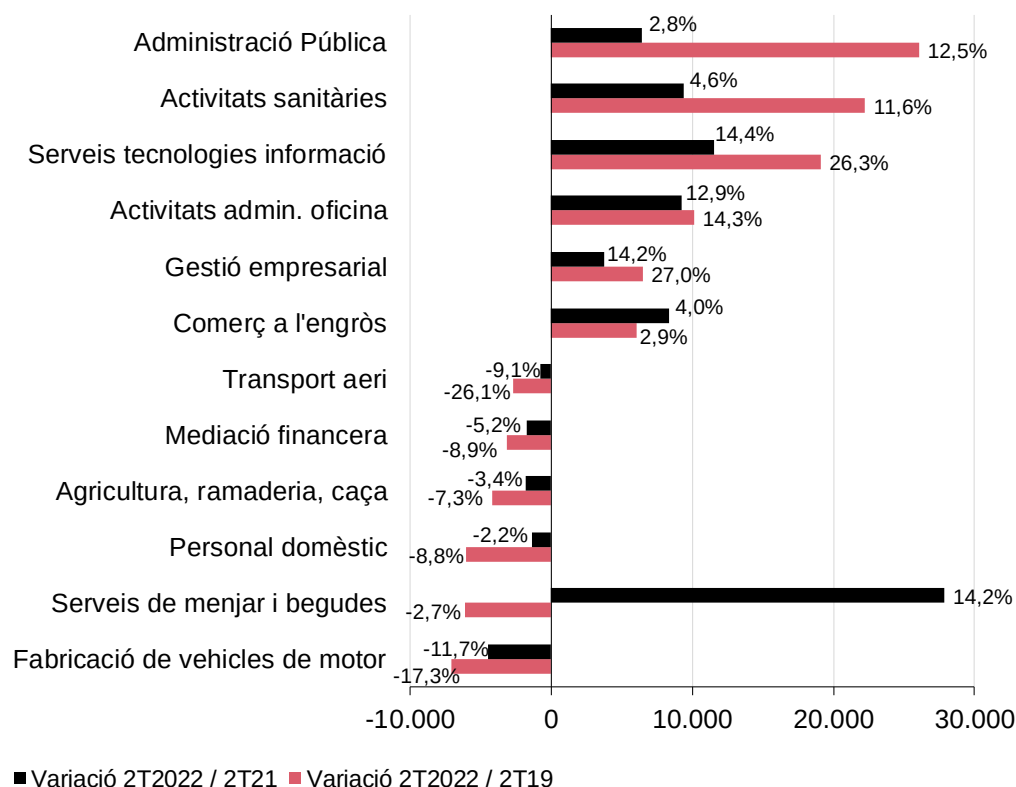
Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions.

L'afiliació creix en la majoria d'activitats, i especialment en el sector de l'hostaleria

A un nivell més desagregat, podem determinar les activitats que més han contribuït en el creixement interanual de l'afiliació el segon trimestre del 2022. Sobretot destaca l'afiliació dels serveis de menjar i begudes i d'allotjament, amb un augment de 27.879 i 16.504 afiliacions (14,2 % i 39,2 %), respectivament. També ha estat rellevant la contribució dels serveis de tecnologies de la informació, les activitats sanitàries, i les activitats administratives d'oficina. L'Administració Pública i l'educació també creixen de manera considerable, i se situen per sobre dels nivells del juny del 2019. Les branques del sector industrial que registren un augment de l'afiliació més elevat són la indústria de productes alimentaris i la química.

Dins de les branques amb una evolució negativa, destaca el descens de les afiliacions en el transport aeri, probablement per la incertesa que resulta del conflicte geopolític a Ucraïna o l'encariment de les matèries primeres. També s'anota una caiguda significativa de l'afiliació de la indústria de fabricació de vehicles de motor i remolcs (-4.448 afiliacions), encara afectada per la crisi de xips i els colls d'ampolla en les cadenes de subministraments.

Activitats on més ha caigut o crescut l'afiliació respecte al 2021 i als nivells pre pandèmia (variació absoluta i relativa en el nombre d'afiliacions)

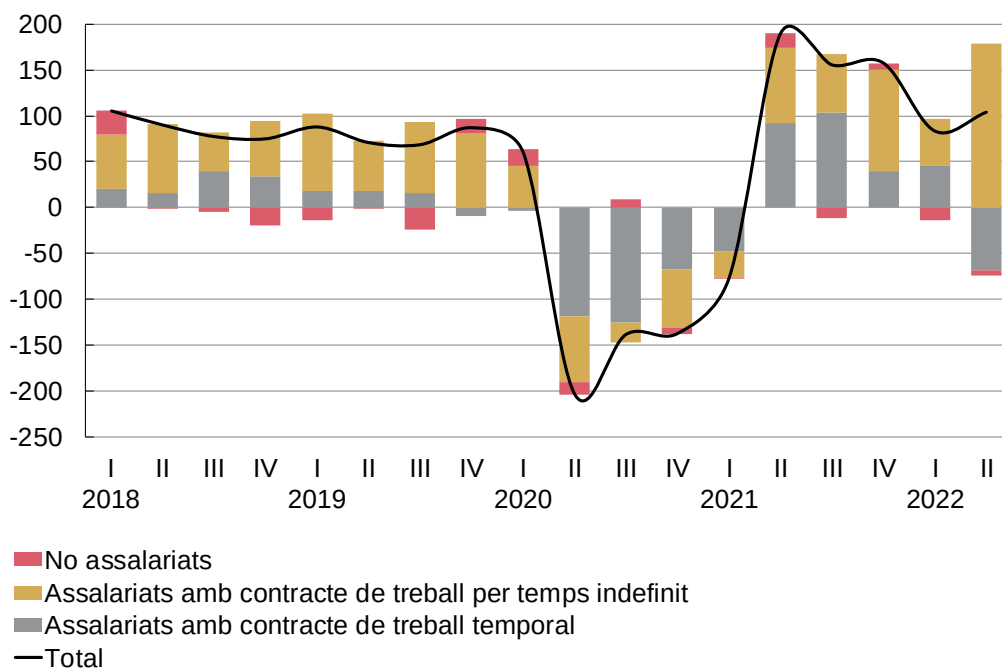
Font: elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions.

La reforma laboral condueix a un creixement intens de la població ocupada amb contracte indefinit (7,8 % interanual), i a un retrocés de l'ocupació temporal (-11,5 %)

El mes d'abril va entrar plenament en vigor la reforma laboral aprovada a finals del 2021 pel govern central. Cal recordar que aquesta reforma, en matèria de contractació, elimina la modalitat de contracte temporal que més s'utilitzava (el contracte d'obra i servei), i restringeix l'ús del contracte temporal per circumstàncies de la producció només a determinats supòsits (increments ocasionals i imprevisibles de l'activitat que no puguin ser atesos amb els treballadors de l'empresa), i màxim a sis mesos. Al mateix temps, impulsa el contracte indefinit fix discontinu com a una de les vies de flexibilitat de l'empresa, per atendre la temporalitat vinculada a l'estacionalitat, a les subcontractes i a les Empreses de Treball Temporal (ETTs). En tot cas, el contracte fix discontinu, al ser indefinit, implica més drets, més indemnització i també major vinculació entre treballador i empresa. Tots aquests canvis han conduït a un creixement intens en el nombre de treballadors indefinits, ja que s'ha produït una conversió de temporals a indefinits, i a més una part molt més gran de la nova ocupació generada ja es fa amb contractes indefinits. L'EPA del segon trimestre

recull aquestes tendències, de manera que la població ocupada indefinida accelera el creixement a un 7,8 % interanual (creixia un 2,2 % interanual el primer trimestre del 2022), mentre que l'ocupació temporal es redueix un 11,5 %. En termes absoluts, la població ocupada amb contracte temporal disminueix en 68.800 persones en comparació amb el segon trimestre del 2021, mentre que l'ocupació indefinida ha crescut en 178.700 persones.

Evolució del nombre d'ocupats per situació professional (variació interanual en milers de persones)

Font: Idescat.

Descens de la taxa de temporalitat (17,8 %), que és tres punts més baixa que la que es registrava fa un any

Al mateix la taxa de temporalitat baixa durant el segon trimestre fins a un 17,8 % (fa un any era d'un 20,8 %). És la taxa de temporalitat més baixa des de finals del 2014, quan tot just es sortia de la crisi financera i del deute públic, i que havia determinat un fort ajust de l'ocupació, sobretot la temporal. La taxa de temporalitat del conjunt de l'Estat baixa fins a un 22,3 % (fa un any era d'un 25,1 %).

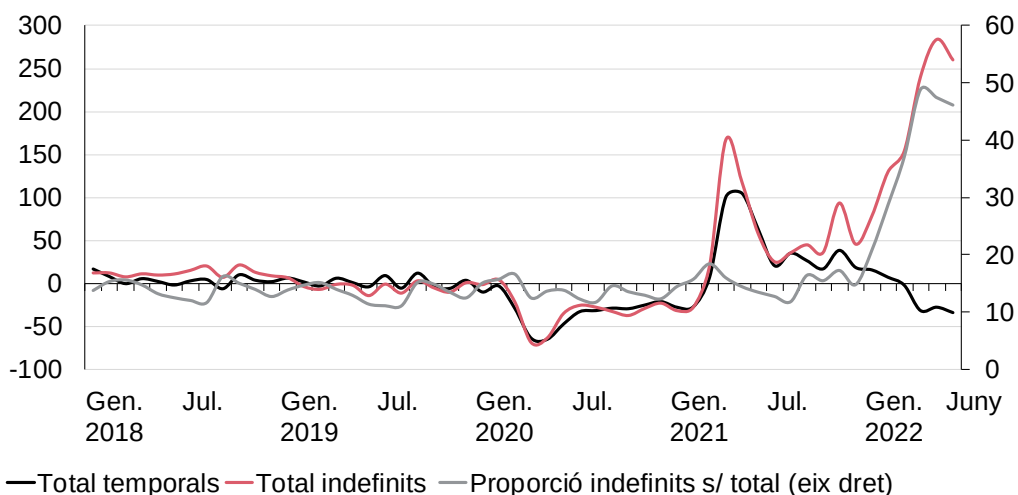
Els nous contractes indefinits es tripliquen i assoleixen un volum record, en bona mesura pels efectes de la reforma laboral

D'altra banda, la informació de les oficines de treball de la Generalitat (OTG) sobre contractes corroboren la dinàmica derivada de la reforma

laboral. Les noves contractacions registren un augment notable (17,6 % anual, amb dades de gener al juny del 2022), amb un canvi molt important en la seva composició. El nombre de contractes temporals es redueix un 14,8 % anual, mentre que la contractació indefinida s'ha triplicat (creix un 196,5 % anual al període gener-juny) i assoleix un rècord històric. La proporció de contractes indefinits sobre el total en el que va del 2022 ascendeix a un 38,7 %, el valor més alt de la sèrie (que comença el 1998) i molt per sobre de la proporció al voltant del 13-15 % que presentava a les darreres dècades. En concret, destaca el fort creixement experimentat pels contractes indefinits discontinus (per exemple, el juny els fixos discontinus han representat més d'un terç de la nova contractació indefinida, un 34,1 %).

Nombre de contractes indefinits i temporals

(% de variació interanual i de proporció)

Font: Observatori del Treball i Model Productiu.

Els afiliats amb contracte indefinit han augmentat en termes interanuals en 305.357 persones (un 22 % dels quals són fixos discontinus)

També s'han publicat dades d'afiliacions al règim general que confirmen i complementen les tendències apuntades. Amb dades de juny, el nombre d'afiliats amb contracte indefinit ha augmentat en termes interanuals en 305.357 persones. Els fixos discontinus experimenten un creixement molt intens (gairebé s'han duplicat en un any), però la major part de l'augment dels indefinits (un 54 %) prové dels indefinits a jornada completa, un 24 % d'indefinitos a temps parcial i un 22 % de fixos discontinus. Tot i els senyals que apunten cap a una millora en l'estabilitat en el mercat de treball, caldrà analitzar si la reforma laboral acaba implicant un major temps de treball anual per als treballadors d'aquestes modalitats contractuals que estan creixent (el que, en definitiva, es traduiria en més ingressos anuals per aquest

tipus de treballadors que, com els temporals, tenen períodes d'inactivitat sense ingressos per treball).

La informació de l'EPA ofereix més detall sobre l'evolució de l'ocupació. Destaca la millora de l'ocupació al sector privat (6,4 % interanual), mentre que l'ocupació a jornada parcial torna a accentuar la davallada (-5,6 %), i ja acumula un any amb variacions interanuals negatives. D'altra banda, la proporció d'ocupats que van treballar des del seu domicili més de la meitat de dies o ocasionalment, va disminuir lleugerament fins a un 14,4 % (era d'un 14,6 % el trimestre anterior), mentre que al conjunt de l'Estat baixa al 13,0 %. És el valor més baix en dos anys, però força superior al que hi havia abans de la pandèmia (l'any 2019 era d'un 8,6 %). En particular, puja el pes del teletreball ocasional, i retrocedeix el pes del teletreball habitual (els que treballen des del domicili més de la meitat de dies).

Magnituds del mercat de treball a Catalunya i a Espanya

	2020	2021	Segon trimestre del 2021	Primer trimestre del 2022	Segon trimestre del 2022
Catalunya					
Població activa (% de variació interanual)	-1,3	1,9	5,3	-0,6	-0,4
Població ocupada (% de variació interanual)	-3,0	3,2	5,9	2,5	3,0
Assalariats amb contracte de treball indefinit	-1,2	2,5	3,8	2,2	7,8
Assalariats amb contracte de treball temporal	-12,5	8,5	18,0	8,3	-11,5
Població en atur (% de variació interanual)	13,4	-6,7	1,2	-21,1	-24,7
Taxa d'activitat de la població de 16 a 64 anys (%)	76,9	78,1	78,0	77,4	77,9
Taxa d'ocupació de la població de 16 a 64 anys (%)	67,1	69,0	68,3	69,4	70,7
Taxa d'atur (%)	12,7	11,7	12,3	10,2	9,3
Homes	12,0	10,5	11,0	9,7	8,4
Dones	13,5	13,0	13,7	10,8	10,2
Població de 16 a 24 anys	34,0	28,9	33,5	25,3	25,4
Taxa de temporalitat (%)	19,6	20,5	20,8	20,2	17,8
Proporció d'ocupació a temps parcial (%)	13,9	13,1	13,9	13,6	12,8
Espanya					
Població activa (% de variació interanual)	-1,3	2,1	5,6	1,7	0,7
Població ocupada (% de variació interanual)	-2,9	3,0	5,7	4,6	4,0
Població en atur (% de variació interanual)	8,7	-2,9	5,2	-13,1	-17,6
Taxa d'activitat de la població de 16 a 64 anys (%)	73,4	75,0	75,0	75,1	75,4
Taxa d'ocupació de la població de 16 a 64 anys (%)	61,9	63,8	63,5	64,7	65,9
Taxa d'atur (%)	15,5	14,8	15,3	13,6	12,5

Font: Enquesta de població activa (EPA), de l'INE

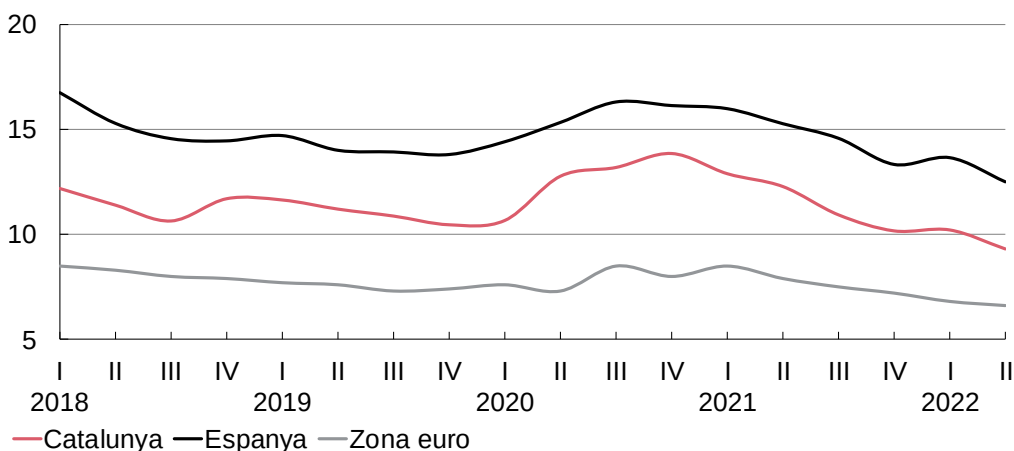
La població activa segueix amb un descens interanual (-0,4 %), i la taxa d'ocupació puja fins un 70,7 %, el valor més alt des del 2008

La població activa manté la tendència de descens interanual per segon trimestre consecutiu (-0,4 % interanual), però la taxa d'activitat de 16 a 64 anys segueix en valors elevats (77,9 %), i similars als d'un any abans. La millora en la població ocupada ha determinat que la taxa d'ocupació de 16 a 64 anys pugi fins a un 70,7 %, i no només recupera el valor previ a la pandèmia, sinó que assoleix la taxa més alta des del 2008.

La taxa d'atur baixa fins a un 9,3 % el valor més baix des del tercer trimestre del 2008

El fort creixement interanual de l'ocupació i la disminució de la població activa s'han traduït en un descens significatiu de la població en atur (-24,7 %). La taxa d'atur baixa d'un 10,2 % a un 9,3 % el segon trimestre, la taxa més baixa des del tercer trimestre del 2008.

Evolució de la taxa d'atur
(% d'aturats / població activa)

Nota: la dada del segon trimestre del 2022 de la UEM s'ha calculat amb la mitjana d'abril i maig.

Font: Idescat, INE i Eurostat.

La taxa d'atur a Espanya baixa fins a un 12,5 %, mentre que la taxa d'atur a la zona euro se situava el maig en un 6,6 %

La taxa d'atur a Espanya també experimenta una reducció important per la millora en l'ocupació, i disminueix fins a un 12,5 %, també la taxa més baixa des del tercer trimestre del 2008. Cal destacar que a Espanya l'ocupació manté un ritme interanual dinàmic (4,0 %), però al mateix temps la població activa augmenta (0,7 % interanual), en

contrast amb el descens d'actius que l'EPA detecta a Catalunya. Pel que fa a la zona euro, la taxa d'atur ha evolucionat a la baixa els últims trimestres, i segons la darrera dada mensual, el juny se situava en un 6,6 %, la taxa més baixa de tota la sèrie (que comença a finals del 1998). Les taxes d'atur més altes per països continuen corresponent a Espanya (13,1 % el maig, en dada ajustada d'estacionalitat) i Grècia (12,7 %, en dada d'abril), mentre que les més baixes són les d'Alemanya (2,8 %) i Malta (3,1 %).

La taxa d'atur dels joves (16 a 24 anys) continua molt elevada (25,4 %), i la proporció d'atur de llarga durada baixa fins a un 40,2 % (5 punts menys que un any abans)

La taxa d'atur baixa tant en el cas de les dones (10,2 %) com en els homes (8,4 %). La població jove va ser un dels col·lectius més colpejats per la crisi econòmica arran de la pandèmia. Ja es partia d'una taxa d'atur elevada (d'un 26,3 % per a la població de 16 a 24 anys a finals del 2019), si bé a finals del 2020 va disparar-se per sobre del 38 %. Al llarg del 2021 va reduir-se, si bé durant el 2022 s'ha mantingut en valors alts (25,4 % el segon trimestre). La taxa d'atur de 16 a 29 anys s'ha reduït fins a un 15,7 %.

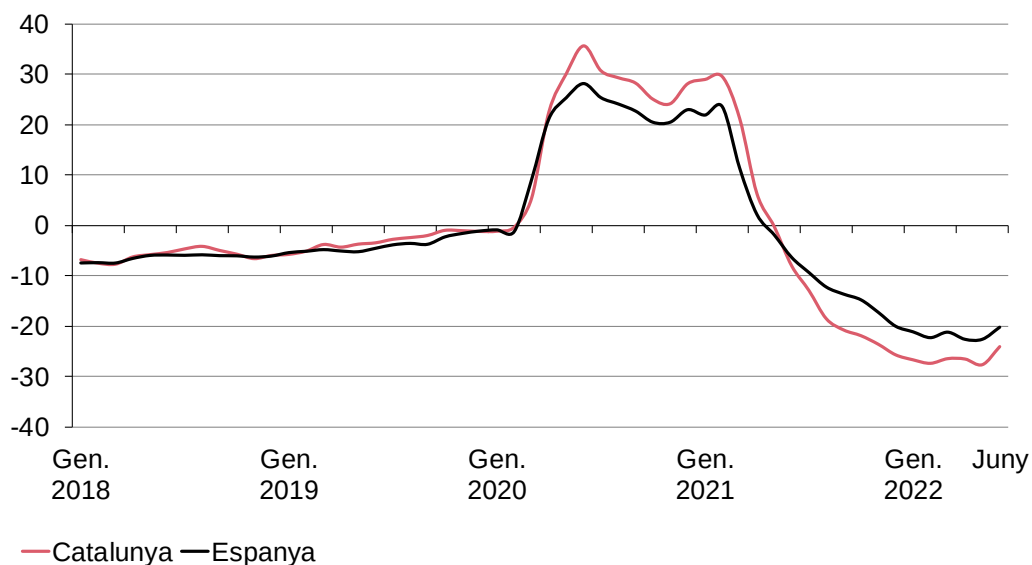
D'altra banda, el descens de l'atur ha beneficiat també a la població en atur que cercava feina des de fa més d'un any. El segon trimestre del 2022 la proporció d'atur de llarga durada se situa en un 40,2 % del total de població en atur, quan fa un any era d'un 45,4 %. De la taxa d'atur total del segon trimestre (d'un 9,3 %), 3,7 punts s'expliquen per persones desocupades que cerquen feina des de fa un any o més.

El nombre de persones en atur registrat manté la tendència a la baixa durant el segon trimestre

L'atur registrat ha seguit amb el seu descens interanual, tot i que la tendència sembla moderar-se el juny del 2022. En el tancament de juny hi ha 338.081 persones inscrites a l'atur, un 24,2 % menys que el juny del 2021 (107.781 persones), i també un 12,9 % menys que la xifra del tancament del 2019, abans de la crisi sanitària. Des de finals del 2008 que no s'assolia una xifra tan baixa d'atur registrat. En el conjunt de l'Estat el nombre de persones inscrites a l'atur també ha continuat disminuint, amb 2.880.582 persones, i se situa un 20,3 % per sota del juny del 2021, mentre que s'ha reduït un 8,9 % en comparació el desembre del 2019. Cal destacar que la forta conversió del treball temporal en fixos discontinus pot influir lleugerament en les dades, ja que quan aquests tipus de treballadors estan en període d'inactivitat, no es computen dins l'atur registrat, sinó dins del col·lectiu de

demandants d'ocupació no ocupats o DENOS (i en canvi, quan finalitzava el seu contracte temporal i es quedaven a l'atur, sí que es computava dins l'atur registrat).

Evolució de l'atur registrat (% de variació interanual)

Font: oficines de treball de la Generalitat i Servei Públic Estatal d'Ocupació.

6.

Àmbit monetari i financer

El BCE augmenta per primer cop en una dècada els tipus d'interès de referència, i ho fa en 50 punts bàsics, alhora que impulsa nous instruments de compra de deute

El Banc Central Europeu va pujar els tipus en 50 punts bàsics el 21 de juliol, el doble del que havia anunciat al juny. Això implica que els interessos de les principals operacions de refinançament, de la facilitat marginal de crèdit i de facilitat de dipòsit queden en 0,50 %, 0,75 % i 0,00%, respectivament. Aquesta pujada és la primera en més d'una dècada i s'emmarca en el compromís de mantenir el llindar d'inflació a mitjà termini en el 2 %, xifra que queda molt lluny de les taxes actuals a la zona euro.

En paral·lel, el BCE va aprovar la posada en marxa d'un mecanisme per evitar la fragmentació financera de la zona euro: l'Instrument de Protecció de la Transmissió (TPI, per les seves sigles en anglès). Es tracta d'un mecanisme per fer efectiu el compromís de compra dels bons de països que s'enfrontin a tensions en els mercats de deute, amb condicions d'accés en general poc exigents (absència de desequilibris macroeconòmics, deute sostenible i compromís amb objectius de recuperació) i un marge d'intervenció considerable. Tanmateix, en principi, el TPI s'emprarà després d'haver reinvertit els ingressos dels bons vençuts del programa de compres implementat durant la pandèmia.

L'any 2020, el BCE va implementar un ampli conjunt de mesures, per fer front al context excepcional derivat de la Covid-19 (com ara el programa de compres d'emergència (PEPP); noves operacions de finançament a termini més llarg (TLTRO), altres operacions d'emergència per la pandèmia (PELTRO), etc.). Aquestes actuacions van contribuir a estabilitzar els mercats i reduir-ne els riscos. Segons va anunciar el 21 de juliol, el banc central continuarà reinvertint l'estoc d'actius del programa PEPP (1.696 mil milions a finals de maig, dels quals 1.644 mil milions en deute sobirà), almenys fins al 2024; com també de l'Asset Purchase Programme, impulsat l'octubre del 2014 (amb un estoc d'actius de 3.625 mil milions d'euros a finals de juny).

Les compres d'actius per part de l'Eurosistema (BCE i bancs centrals dels estats membres amb l'euro com a moneda comuna), continuen com la principal font de creació de diner. A 22 de juliol del 2022, els

actius del balanç consolidat de l'Eurosistema sumen 8,77 bilions d'euros, quan a l'inici dels confinaments el març de 2020 era de 4,70 bilions. Només l'estoc d'actius financers en valors en euros en mans del BCE (APP i PEPP, bàsicament) és de 4,95 bilions d'euros.

La Fed ha accelerat la pujada dels tipus d'interès i preveu continuar incrementant-los

Davant una inflació creixent i generalitzada a les principals economies del món, el segon trimestre del 2022 ha estat marcat per la confirmació del tomb en la política monetària de la major part dels bancs centrals.

La Reserva Federal va acordar per unanimitat la quarta pujada consecutiva de tipus el 27 de juliol. Es tracta de la segona gran pujada de tipus, de 75 punts bàsics i situa els tipus d'interès oficials en l'interval 2,25 % - 2,50 %. Es preveu que la Fed continuï aquesta tendència fins a arribar a un tipus d'entre 3,00 % i 3,50 % a finals d'any. Amb això tracta de respondre a l'acceleració del creixement dels preus i a les tensions que experimenta el mercat laboral estatunidenc. Si bé el nivell actual dels tipus es considera terreny neutral, perquè ni estimula ni contrau l'economia, les expectatives de desacceleració econòmica podrien modificar les previsions d'actuació del banc central nord-americà.

D'altra banda, el Banc d'Anglaterra va aprovar a mitjans de juny la cinquena pujada de tipus des del desembre. Es tracta d'un augment relativament moderat de 25 punts bàsics, davant els riscos d'una possible recessió. Tanmateix, el tipus de referència se situa ja en 1,25 %, el seu nivell més alt des del 2009.

Altres bancs centrals estan portant també a terme fortes pujades del tipus que confirmen un canvi de rumb internacional en la política monetària. Les pujades de tipus als Estats Units han impulsat un encariment del dòlar que genera pressions addicionals als bancs centrals d'altres països, especialment d'aquells amb possibles problemes en la balança de pagaments.

L'enquesta del BCE sobre préstecs bancaris del segon trimestre del 2022 revela que els criteris de concessió de préstecs a les llars i empreses s'han endurit lleugerament.

Segons l'enquesta del BCE sobre préstecs bancaris, durant el segon trimestre del 2022 els criteris de concessió de préstecs i les condicions aplicades als crèdits concedits es van endurir lleugerament de forma generalitzada, tant a Espanya com a la UEM. Pel que fa a les peticions

de préstecs, s'observen descensos o creixements més moderats en pràcticament totes les modalitats. Aquesta evolució s'emmarca en un context d'incertesa creixent i de normalització de la política monetària. Aquesta conjuntura ha condicionat també les expectatives per al tercer trimestre, en què els bancs anticipen una prolongació de la contracció de l'oferta de crèdit i una disminució de la demanda a gairebé tots els segments analitzats.

Per la seva banda, la demanda de préstecs hauria baixat a Espanya, tant al segment de finançament concedit a les empreses com al del destinat a les famílies per a consum i altres fins, mentre que al de crèdits a llars per adquisició d'habitatge hauria continuat augmentant, encara que a un ritme menor que en trimestres previs. A la UEM s'haurien incrementat les sol·licituds provinents de les societats i de les llars per a consum i altres fins, i haurien baixat les de les famílies per a la compra d'habitatge.

Per al tercer trimestre d'aquest any, tant les entitats espanyoles com les de la UEM esperen una prolongació de la contracció de l'oferta de crèdit i un descens moderat de les sol·licituds de préstecs, a gairebé tots els segments (excepte en el del finançament a les llars per a consum i altres fins a la UEM, en què les entitats financeres no preveuen canvis significatius de la demanda).

L'euríbor va entrar en terreny positiu a l'abril després de 6 anys i s'enfila a l'1,013 % a finals de juliol

L'euríbor a un any, principal índex de referència per als préstecs hipotecaris, va entrar en terreny positiu al mes d'abril (0,013 %) després de setanta-quatre mesos consecutius (des de febrer del 2016) en negatiu. Després d'assolir un mínim històric mensual el gener del 2021, l'índex havia anat repuntant des d'inicis d'any, fins que el segon trimestre del 2022 va entrar amb força en terreny positiu: el valor mitjà per a juny es va situar en 0,852 %. Això representa una pujada en termes interanuals d'1,336 punts percentuals que cal associar tant a les pujades dels tipus de referència per part dels bancs central com a les expectatives de futures pujades. Ja al mes de juliol, la pujada de tipus del Banc Central Europeu va reforçar aquesta tendència i l'índex es situava en l'1,013 % el 27 de juliol.

La sèrie històrica del Banc d'Espanya amb els tipus d'interès TAE dels nous préstecs de les entitats bancàries per a les hipoteques de les llars, va marcar un mínim històric el desembre (1,499 %). El maig de 2022 se situa a l'1,773 %, després d'un ascens sostingut des del desembre.

El finançament a Espanya creix, però segueix desaccelerant-se i mostra tendències oposades en funció dels sectors

El creixement de l'estoc de finançament dels sectors no financers de l'economia espanyola (conformat per préstecs, endeutament i préstecs exteriors), va continuar el procés de desacceleració iniciat l'any 2020. Si durant el primer trimestre del 2021 creixia a un ritme del 6,6 % interanual, el primer trimestre del 2022 es tancava amb un increment del 2,6 % respecte a l'any anterior, i el ritme es moderava fins a un 2,2 % amb dades del maig.

Finançament als sectors no financers de l'economia espanyola

(% de variació anual)

	Societats no financeres	Llars i ISFLASL	Sector privat (Societats no financeres i llars)	Administracions públiques	Total
2018	-0,1	0,3	0,1	2,2	1,0
2019	1,9	0,2	1,1	1,2	1,2
2020	6,3	-0,5	3,3	10,0	6,2
2021					
1r trimestre	6,2	-0,3	3,3	10,7	6,6
2n trimestre	3,3	0,8	2,3	7,5	4,6
3r trimestre	2,8	0,8	1,9	6,7	4,1
4t trimestre	2,4	1,0	1,8	6,1	3,7
2022					
Gener	1,6	1,2	1,4	5,7	3,4
Febrer	1,4	1,3	1,3	5,4	3,2
Març	0,8	1,4	1,1	4,4	2,6
Abril	1,4	1,7	1,5	4,0	2,7
Maig	0,4	1,3	0,8	3,8	2,2

Font: Banc d'Espanya.

Darrere aquesta tendència global a la desacceleració, es detecten evolucions oposades dels diferents sectors no financers. Així d'una banda, l'estoc de finançament de les societats no financeres va prosseguir la seva desacceleració i al maig creixia un 0,4 %, després d'haver crescut a taxes superiors al 6 % entre el 2020 i el primer trimestre del 2021. En canvi, per a les llars, la tendència ha estat la contrària: després de la contracció de l'any 2020 i començaments del 2021, el ritme de creixement de l'estoc de finançament va augmentar fins a l'abril (1,7 %), per moderar-se posteriorment a l'1,3 % al maig.

L'estoc de finançament que ha crescut a una major velocitat ha estat el de les administracions públiques: un 3,8 % al maig. Donat que el sector públic representa un 47,0 % del finançament del conjunt, ha suposat la contribució més important al creixement global dels sectors no

financers de l'economia espanyola. Amb tot, l'evolució recent del finançament a les administracions públiques ha estat també marcada per una dràstica desacceleració després del ritme d'endeutament assolit el primer trimestre del 2021: un 10,7 % interanual. Malgrat aquest procés de normalització després del període més intens de la pandèmia i les mesures de contenció, el ritme de creixement és encara notablement superior al de l'any 2019, quan es situava en l'1,2 %.

L'estoc de crèdit a Espanya continua el seu descens, tot i que la contracció és moderada gràcies a l'increment del crèdit a l'habitatge

Els préstecs són un dels principals components de l'estoc total de finançament i la principal via d'accés al finançament per a pimes i llars. L'estoc de préstecs concedits per entitats de crèdit i entitats financeres de crèdit ha continuat el seu descens i encadena quatre trimestres consecutius de contracció. Tanmateix, la caiguda del crèdit a famílies i empreses en el seu conjunt és moderada (-0,3 %), sobretot si es compara amb el període 2016-2020.

Evolució de l'estoc de crèdit privat¹ de l'economia espanyola per finalitats (% de variació interanual)

	Activitats productives						Persones físiques		
	Total	Total	Indústria ²	Serveis ³	Construcció	Promoció Immobiliària	Total	Habitatge ⁴	Béns de consum durador
2016	-3,8	-6,1	-2,4	-5,7	-9,2	-10,6	-1,6	-3,0	11,7
2017	-1,7	-2,2	0,7	0,2	-13,2	-8,9	-0,9	-2,5	21,0
2018	-3,6	-7,8	-2,4	-7,0	-16,0	-15,1	0,4	-0,6	14,9
2019	-1,2	-2,0	-2,1	-0,2	-10,5	-5,6	-0,3	-1,5	10,7
2020	2,6	7,6	6,9	12,4	7,2	-7,0	-1,5	-1,3	6,0
1r trim. 2021	1,9	5,6	3,8	10,3	2,8	-7,2	-1,2	-0,7	0,3
2n trim. 2021	-0,7	-2,1	-4,0	-0,9	-3,9	-4,5	0,3	0,4	2,1
3r trim. 2021	-0,7	-1,8	-3,5	-0,9	-3,3	-4,0	0,5	0,7	0,7
4t trim. 2021	-0,1	-0,7	-0,9	-1,0	-2,4	0,2	0,8	1,2	0,9
1r trim. 2022	-0,3	-1,5	1,6	-1,6	-1,8	-5,9	1,1	1,4	-0,2

¹ Estoc de crèdit concedit per les entitats financeres de crèdit i establiments financers de crèdit a Altres sectors residents (agents residents amb excepció de les AAPP, el Banc d'Espanya i les entitats de crèdit)

² Sense construcció.

³ Sense promoció immobiliària.

⁴ Adquisició i rehabilitació d'habitatge.

Font: Banc d'Espanya

El crèdit a les activitats productives ha experimentat taxes negatives de creixement des del segon trimestre del 2021, després de la forta expansió del 2020 i començaments del 2021. L'estoc dels préstecs a les

llars, per contra, ha augmentat a un ritme suau en els darrers quatre trimestres.

Entre les activitats productives, en el primer trimestre del 2022, destaca la contracció interanual del crèdit a la promoció immobiliària (-5,9 %). La reducció del crèdit a la construcció i els serveis ha estat menys intensa (-1,8 % i -1,6 %, respectivament), mentre que la indústria ha estat l'únic sector que ha experimentat un augment dels préstecs (1,6 %). La variació global, per al conjunt de les activitats productives, ha estat de -1,5 % interanual.

Pel que fa al crèdit a les llars, aquest ha crescut a 1,1 % interanual i ha continuat la tendència a l'acceleració del creixement dels darrers mesos, després d'anys de contracció. Aquest creixement s'explica principalment per l'expansió del crèdit a l'adquisició i rehabilitació d'habitatge, el component més important en els préstecs a persones físiques i famílies, que ha augmentat en 1,4 % el primer trimestre del 2022. El crèdit per a accés a l'habitatge amb garanties hipotecàries continua representant, des del 2019, al voltant de les tres quartes parts del total del crèdit a les llars; en concret es situa en un 76,0 % durant el primer trimestre. En canvi, un dels components més destacats dels préstecs a famílies no vinculats a l'habitatge, el crèdit al consum durador, experimenta un lleu retrocés en termes interanuals. El crèdit a consum durador havia assolit taxes de creixement molt destacades en els anys previs a la pandèmia i la seva importància relativa sobre el crèdit a les llars havia augmentat notablement: si el març del 2016 representava un 5,0 %, tres anys després suposava un 8,0 % i el març del 2021 assolía un pes relatiu del 9,2 % sobre el crèdit a les persones físiques. En el primer trimestre de l'any redueix lleugerament la seva importància relativa (9,1 %).

En relació amb l'estoc de crèdit dubtós, ha continuat disminuint al tancament del primer trimestre del 2022 (-4,7 %), tot i que ho fa a un ritme menor que abans de la pandèmia (-18,6 % a desembre de 2019). Aquesta contracció del crèdit dubtós ha estat molt més destacada en el cas de les famílies (-8,2 %) que en el de les activitats productives (-4,4 %).

La morositat el març del 2022 es manté en nivells molt semblants als trimestres anteriors, tot i experimentar una reducció molt suau (4,2 %). Continua doncs per sota del 5,0 % des de final del 2019 (el 2013 havia arribat a un 13,6 %). Per sectors, el primer trimestre del 2022 la mora a les llars es redueix fins al 3,7 % (des del 3,9 % del desembre), mentre que per a les activitats productives continua situada en un 4,8 %, com al trimestre anterior. Aquests resultats, per tant, no reflecteixen el previsible impacte advers de la crisi de la COVID-19 sobre la qualitat de la cartera creditícia de les entitats financeres, pels

crèdits avalats per l'ICO i les moratòries posteriors. Per últim, els préstecs en vigilància especial, és a dir, aquells que presenten un augment significatiu del risc de crèdit sense que s'hagi produït un impagament, s'han reduït significativament (-2,2 % durant el primer trimestre), després dels forts increments registrats a causa de la pandèmia, particularment en sectors d'activitat molt afectats (hostaleria, restauració i transport).

El nou crèdit concedit a Espanya continua creixent, especialment l'orientat a grans empreses

Quant al crèdit nou concedit a societats no financeres a Espanya durant el primer trimestre del 2022, continua la tendència creixent iniciada a la tardor del 2021. La variació interanual en els crèdits fins a 1 milió d'euros (assimilables als que reben les pimes) ha estat del 12,7 %, mentre que per als crèdits superiors al milió d'euros (habitualment concedits a empreses grans) ha estat del 38,8 %. Les dades provisionals fins febrer, confirmen el canvi de tendència per a les pimes (7,2 % interanual en l'acumulat), i també per a les empreses grans (56,4 % interanual en el mateix període).

D'altra banda, el volum de nou crèdit per a les llars ha augmentat un 7,9 % interanual al final del primer trimestre. Amb les dades més recents (corresponents a l'acumulat al maig), mostren un creixement del nou crèdit de l'9,9 %, que es confirma en els tres sectors analitzats: habitatge (15,3 %), targetes (9,4 %) i al consum (6,1 %). Cal tenir en compte que el nou crèdit de les targetes suposa més de la meitat del total de nou crèdit analitzat pel Banc d'Espanya.

L'estoc de crèdit a Catalunya continua la contracció iniciada el quart trimestre del 2021, tot i que a un ritme més pausat

L'estoc de crèdit a Catalunya en els balanços de les entitats de dipòsit ha continuat el decreixement engegat el quart trimestre del 2021, tot i que a un ritme més moderat (-1,2 %). Tant el crèdit privat com el concedit a les administracions públiques varien de manera molt similar. Tots dos components havien experimentat una contracció molt més notable en el quart trimestre del 2021, i la moderació del descens sobretot es produeix en l'estoc de crèdit a les administracions públiques. Al conjunt de l'Estat s'observa també una caiguda, tot i que de menor entitat relativa (-0,3 %). Aquesta caiguda és causada per la contracció del crèdit privat (-0,5 %), però també per la desacceleració del crèdit a les administracions públiques, després del seu ràpid creixement des de l'any 2020.

Evolució de l'estoc de crèdit de les entitats de dipòsit
(% de variació interanual)

	Catalunya			Espanya		
	Crèdit Total	Crèdit Privat ¹	Crèdit a les AP	Crèdit Total	Crèdit Privat	Crèdit a les AP
2016	-10,7	-10,4	-16,4	-4,0	-4,1	-2,1
2017	-8,3	-8,1	-11,7	-2,5	-1,9	-11,4
2018	-4,0	-3,6	-12,2	-4,5	-4,1	-11,6
2019	-1,1	-0,7	-8,9	-1,4	-1,3	-3,0
2020	1,9	3,2	-25,8	4,2	3,5	16,6
1r trim. 2021	1,7	2,9	-24,7	3,2	2,7	11,5
2n trim. 2021	0,5	1,5	-22,0	0,8	-0,2	19,4
3r trim. 2021	1,3	1,3	3,0	1,1	-0,2	23,4
4t trim. 2021	-2,7	-2,3	-16,7	0,2	-0,1	6,1
1r trim. 2022	-1,2	-1,2	-1,2	-0,3	-0,5	2,7

¹La caiguda del 2016 es deu a l'efecte estadístic en la comptabilització creditícia entre sectors financers i no financers. La caiguda del 2017 i 2018 s'explica per l'efecte estadístic del trasllat del domicili social d'algunes empreses fora de Catalunya durant el 4t trimestre del 2017.

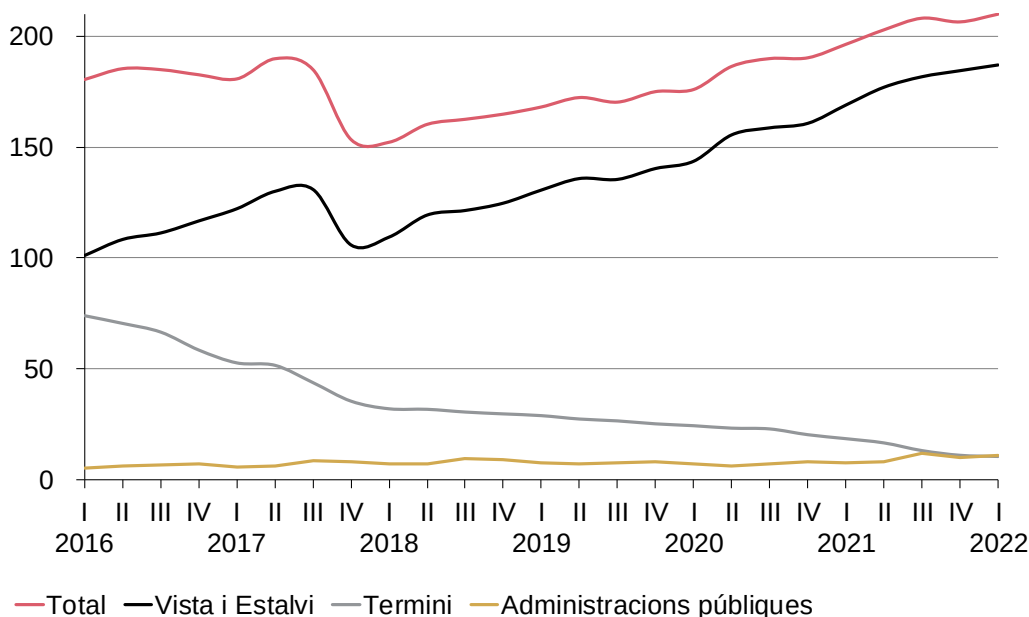
Font: Banc d'Espanya.

Durant el primer trimestre del 2021 s'han mantingut les línies d'evolució recents en els dipòsits de l'economia catalana: augment dels dipòsits a la vista i d'estalvi, i contracció dels dipòsits a termini

L'estoc total de dipòsits a Catalunya al primer trimestre del 2022 ha augmentat un 6,9 % interanual i continua la tendència a l'alça iniciada a començaments del 2018. A Espanya el creixement ha estat del 5,5 %. L'augment, en tots dos casos, s'explica per l'increment interanual dels dipòsits a la vista i d'estalvi (+10,7 % a Catalunya i +9,2 % a Espanya). La incertesa associada a la pandèmia va reforçar una tendència al creixement que venia registrant-se des de finals del 2018, explicable tant per la liquiditat d'aquests dipòsits com per l'existència d'un estalvi de precaució.

Per contra, els dipòsits a termini continuaren disminuint durant el primer trimestre (-43,1 % a Catalunya i -26,7 % a Espanya). Aquest descens continuat (des del 2014) deriva de la cerca de majors rendibilitats, tenint en compte que els tipus d'interès que remuneren l'estalvi a llarg termini continuaven en mínims històrics durant el primer trimestre. Un fenomen que ha afavorit altres alternatives de col·locació de l'estalvi com els fons d'inversió.

Evolució dels dipòsits en l'economia catalana (milers de milions d'euros)

Font: Banc d'Espanya.

Els dipòsits del sector residents sense administracions públiques, han augmentat un 5,4 % interanual a Catalunya i un 5,5 % a Espanya. Els dipòsits de les administracions públiques, pel seu compte, han crescut en un 43,4 % a Catalunya a finals del primer trimestre del 2022, tot i que continuen suposant una proporció relativament reduïda de l'estoc total (5,4 %).

Els principals índexs borsaris europeus registren caigudes considerables des d'inicis del 2022 davant les incerteses macroeconòmiques i la inflació creixent

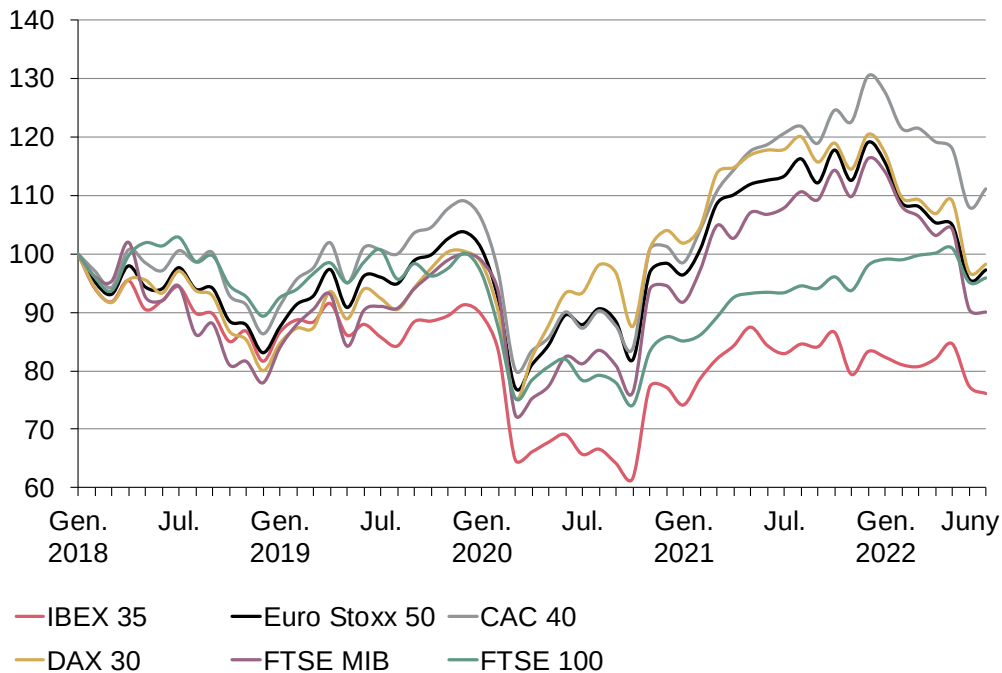
Les incerteses del context econòmic, marcat per l'acceleració de la inflació i les revisions a la baixa de les prediccions de creixement, han portat a caigudes generalitzades en els principals índexs borsaris europeus abans de l'augment dels tipus d'interès a l'eurozona. Si l'inici de la retirada d'estímul monetaris per part de bancs centrals com la Fed i el Banc d'Anglaterra havia generat pessimisme en els mercats de renda variable durant el primer trimestre, les tensions geopolítiques derivades de la guerra a Ucraïna i l'empitjorament de les expectatives macroeconòmiques han fet encadenar dos trimestres de fortes davallades.

Durant els mesos d'abril i maig les cotitzacions es van estabilitzar o fins i tot recuperar en la majoria d'índexs, responent a l'aixecament parcial de les restriccions a la Xina i les expectatives sobre un gir suau en la política monetària dels bancs centrals. Tanmateix, el mes de juny va

anar acompanyat de davallades molt intenses i generalitzades, a mesura que les dades d'inflació apuntaven a un deteriorament de l'entorn econòmic i feien preveure intervencions molt més contundents per part de les autoritats monetàries. Les caigudes s'han moderat durant les primeres setmanes de juliol (fins al dia 19).

Evolució dels índexs europeus

(Base 1/1/2018 = 100)

Les borses espanyoles i britàniques resisteixen millor la tendència baixista, en un context de fortes caigudes dels principals índexs europeus

Al tancament del segon trimestre, l'índex Euro Stoxx 50, compost pels títols de 50 companyies blue-chip (estables, segures, consolidades i de gran capitalització) de la zona euro, registrava pèrdues acumulades del 19,6 % en comparació a finals del 2021, en clar contrast amb la situació per al mateix període de l'any passat (+14,4 %). Les principals borses europees han anotat caigudes notables, però amb diferent intensitat. Destaca la davallada del FTSE MIB 40 italià (-22,1 %), en uns mesos marcats pels dubtes sobre els efectes del canvi de to en la política monetària del BCE en els països de la perifèria europea. Així mateix, l'índex alemany DAX Xetra 30 acumula un retrocés del 19,5 % des d'inicis d'any, i el CAC 40 francès es deixa un 17,2 % del seu valor.

El comportament del FTSE 100 britànic i de l'IBEX 35 ha estat comparativament millor. El primer, tot i revertir al juny una tendència

de creixement moderat des d'inicis d'any, presenta pèrdues acumulades d'escassa intensitat (2,9 %). Això es deu a la forta presència de títols considerats defensius (poc volàtils), així com accions del sector energètic i de companyies amb importants beneficis a l'estranger en un context de depreciació de la lliura. Pel que fa a l'IBEX 35, les raons de la seva moderada caiguda (7,1 %) en comparació amb els principals índexs europeus, són molt semblants a les que explicaven la lentitud de la seva recuperació durant l'any 2021. L'escassa presència de valors amb un clar perfil tecnològic i de grans conglomerats industrials (castigats per la guerra d'Ucraïna), i el pes que, en canvi, hi tenen companyies elèctriques, petrolieres i de banca permeten entendre el bon comportament relatiu de la borsa espanyola.

Rendibilitats dels principals índexs borsaris internacionals

(% de variació anual acumulada)

		2021				2022	
		1r trimestre	2n trimestre	3r trimestre	4t trimestre	1r trimestre	2n trimestre
Euro Stoxx 50	Zona euro	10,3	14,4	13,9	21,0	-9,2	-19,6
CAC 40	França	9,3	17,2	17,4	28,9	-6,9	-17,2
Dax Xetra 30	Alemanya	9,4	13,2	11,2	15,8	-9,3	-19,5
FTSE 100	Regne Unit	3,9	8,9	9,7	14,3	1,8	-2,9
FTSE MIB 40	Itàlia	10,9	12,9	15,5	23,0	-8,5	-22,1
IBEX 35	Espanya	6,3	9,3	9,0	7,9	-3,1	-7,1
Dow Jones Indl. Av.	EUA	7,8	12,7	10,6	18,7	-4,6	-15,3
S&P 500	EUA	5,8	14,4	14,7	26,9	-4,9	-20,6
Nasdaq Comp.	EUA	2,8	12,5	12,1	21,4	-9,1	-29,5
Nikkei 225	Japó	6,3	4,9	7,3	4,9	-3,4	-8,3

Font: Bloomberg.

Als EUA el gir de la política monetària impulsa davallades notables en els principals índexs borsaris, amb el sector tecnològic al capdavant

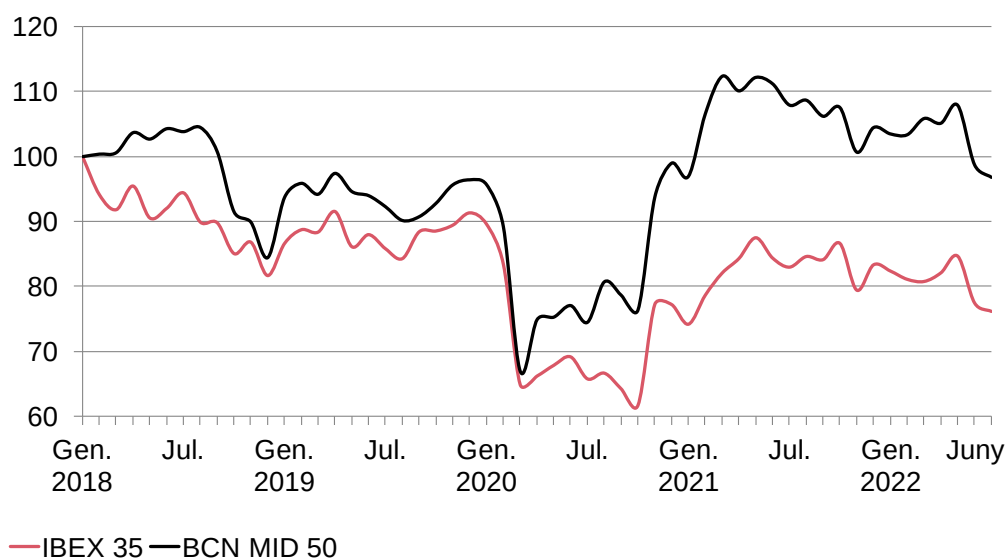
Els principals índexs dels parquets estatunidencs han registrat caigudes acumulades contundents al llarg del segon trimestre del 2022, tot aprofundint en la tendència dels primers mesos de l'any. Als riscos i incerteses econòmics de caràcter global, cal afegir-hi els efectes de les tres pujades de tipus per part de la Reserva Federal durant aquest any (al març, maig i juny). L'Índex Dow Jones industrial ha registrat una reducció del 15,3 % i l'S&P 500 del 20,6 %. El Nasdaq Comp. cedeix encara molt més terreny (29,5 %) a causa del que es considera una forta correcció dels valors tecnològics en els mercats de renda variable, després del fort creixement impulsat per l'expansió dels seus negocis durant la pandèmia. El Nikkei 225 ha patit un retrocés del

8,3 %. Tots ells han viscut repunts durant les primeres setmanes de juliol animats per la presentació d'informes de resultats corporatius majoritàriament positius.

L'índex BCN MID 50, corresponent a les 50 empreses de mitjana capitalització amb més contractació de la Borsa de Barcelona, ha registrat un retrocés acumulat del 5,5 %, després d'haver crescut fins al maig. De manera molt semblant, el Barcelona Global 100, conformat pels títols de les 100 companyies principals de la Borsa de Barcelona, s'ha deixat un 3,2 % des d'inicis d'any al tancament del segon trimestre. Tots dos índexs van continuar perdent terreny fins al 19 de juliol. Pel que fa als índexs sectorials de la Borsa de Barcelona, la contracció dels valors dels serveis de consum (20,3 %), dels serveis immobiliaris (16,9 %) i dels materials bàsics de la indústria i la construcció (13,7 %) expliquen, en bona part, aquest mal comportament general, tot i el creixement del petroli i l'energia (4,9 %).

Evolució de l'IBEX 35 i el BCN MID 50

(Base 1/1/2018 = 100)

Font: Bloomberg.

La resta d'índexs borsaris de l'Estat ha viscut tendències similars, tot i les diferències en intensitat. La borsa de València registrava les menors caigudes acumulades en tancar-se el segon trimestre (2 %), mentre la de Bilbao presentava la contracció més gran (8,1 %), sent l'únic índex amb una caiguda acumulada superior a la de l'IBEX 35.

Per la seva banda, el Latibex All Sahre registra un augment de la rendibilitat acumulada de l'11,1 %, retrocedint, doncs, en comparació amb els notables guanys experimentats durant el primer trimestre de l'any.

Rendibilitats dels principals índexs borsaris estatals

(% de variació anual acumulada)

	2021				2022	
	1r trimestre	2n trimestre	3r trimestre	4t trimestre	1r trimestre	2n trimestre
IBEX 35	6,3	9,3	9,0	7,9	-3,1	-7,1
Barcelona Global 100	11,3	13,1	14,1	10,2	1,4	-3,2
Bilbao 2000	6,9	8,9	8,3	8,2	-4,5	-8,1
IGBM (Madrid)	6,2	8,7	7,7	7,1	-2,3	-6,3
IGBV (València)	11,6	14,9	15,9	14,0	0,5	-2,0
BCN MID 50	13,5	12,3	7,3	5,5	1,3	-5,5
FTSE Latibex All Share	-2,1	21,5	2,7	5,8	32,7	11,1

Font: Bloomberg

El volum de contractació a la Borsa de Barcelona creix un 26 % respecte del mateix trimestres de l'any anterior

El volum de contractació acumulat de la Borsa de Barcelona en el tancament del segon trimestre del 2022 se situa en 30.533 milions d'euros, un 26,0 % més que al final del mateix trimestre del 2021. El volum de contractació ha crescut en els segments més destacats: les accions augmenten un 26,4 % en termes interanuals, mentre que els fons cotitzats ho fan en un 53,6 %. En canvi, els efectes públics, és a dir els valors del mercat de deute públic, s'han contret un 68,9 % i els drets un 30,1 %. D'altra banda, la quota de contractació de la Borsa de Barcelona en el total de les borses estatals creix 1,4 punts en comparació al trimestre anterior i se situa en 14,4 %; molt lluny de la quota de la Borsa de Madrid (73,1 %) que, tanmateix, ha perdut 2,6 punts.

Volum efectiu de contractació a la Borsa de Barcelona

(Dades trimestrals acumulades dins de cada any)

Tipus de valor	Milions d'euros					% de variació interanual en el 2n trimestre
	2021			2022		
	2n trimestre	3r trimestre	4t trimestre	1r trimestre	2n trimestre	
Efectes públics ¹	125,8	387,7	395,4	23,7	39,1	-68,9
Accions	23.701,0	31.339,8	46.478,5	14.226,9	29.947,8	26,4
Fons	305,0	474,7	652,8	265,2	468,4	53,6
Warrants	6,8	9,8	13,1	5,8	12,8	87,0
Drets	92,4	281,2	309,1	58,2	64,6	-30,1
Total	24.231,0	32.493,3	47.848,8	14.579,7	30.532,7	26,0

¹ Inclouen operacions OTC. No inclouen amortitzacions ni emissions de deute.

Font: Borsa de Barcelona.

La negociació en el mercat del deute públic es redueix en un 68,9 % interanual fins als 39,1 milions d'euros

La negociació acumulada dels valors de deute públic en el mercat català al tancament del segon trimestre és un 68,9 % inferior al volum de l'any anterior, i se situa en els 39,1 milions d'euros. El nombre d'operacions ha disminuït un 53,0 %.

Mercat del deute públic de Catalunya

(Dades trimestrals acumulades dins de cada any, sense emissions, amortitzacions ni FTA)

	Nombre d'operacions	Variació interanual (%)	Milions d'euros	Variació interanual (%)
3r trimestre 2020	76	-49,7	191,4	-3,0
4t trimestre 2020	91	-54,5	210,0	-9,7
1r trimestre 2021	32	-23,8	16,3	-89,4
2n trimestre 2021	66	6,5	125,8	-31,9
3r trimestre 2021	132	73,7	387,7	102,5
4t trimestre 2021	142	56,0	395,4	88,3
1r trimestre 2022	18	-43,8	23,7	45,6
2n trimestre 2022	31	-53,0	39,1	-68,9

Nota: incloses operacions OTC.

Font: Borsa de Barcelona i Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor.

Els últims anys el volum negociat de deute públic s'ha reduït molt, bàsicament pel canvi d'estructura de la cartera d'endeutament de la Generalitat. Així, durant els darrers anys s'ha produït una progressiva disminució del deute viu representat en valors i un augment del representat en préstecs i línies de crèdit, derivats principalment dels mecanismes de finançament a càrrec del Fons de Liquiditat Autònoma (FLA), i des del febrer del 2019, també del Fons de Facilitat Financera (FFF). A 30 de juny del 2022, el nominal admès a negociació en el mercat de deute públic de Catalunya ha estat de 2.244 milions d'euros, i estava representat per 12 emissions de bons i obligacions (3 de cupó variable i 9 de cupó fix) i 5 de pagarés.

7.

Sector públic

En aquest capítol s'analitzen les dades consolidades de l'execució pressupostària del conjunt del sector públic administratiu de la Generalitat, que inclou l'Administració general, el Servei Català de la Salut i les entitats autònomes administratives. S'incorpora també en aquestes dades l'execució de l'Institut Català de la Salut, tot i que és una entitat de dret públic subjecta al dret privat i, per tant, no forma part del sector públic administratiu. D'altra banda, la informació que es presenta a continuació exclou, tant en la part d'ingressos com de despeses, les transferències de l'Administració central als ens locals de la participació en els ingressos de l'Estat i les transferències del Fons europeu de garantia agrícola, perquè la Generalitat únicament n'exerceix la funció pagadora.

Els pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2022 s'emmarquen en un context de recuperació econòmica després de la pandèmia de la COVID-19 i de persistència de bona part de les actuacions en els àmbits de la salut, sociosanitari i educatiu per a fer-hi front. S'ha mantingut la suspensió de la normativa que limitava el dèficit públic i el creixement de la despesa, però l'Estat ha fixat unes taxes de referència de dèficit del 0,6 % del PIB a les comunitats autònomes. Els pressupostos inclouen els Fons Next Generation EU (NGEU), un fons temporal provenint de la Unió Europea que té com a objectius reparar els danys econòmics i socials causats per la pandèmia del coronavirus i impulsar una transició ecològica i una transformació digital.

S'han ingressat un deute pendent de l'Estat i una part dels fons NGEU previstos per al 2022

El primer semestre del 2022, els ingressos no financers de la Generalitat van ser de 14.942 milions d'euros i van presentar un lleuger descens, del -1,1 %.

Les bestretes rebudes del model de finançament, que suposen la major part dels ingressos, creixen un 6,8 %. Els imports corresponen a les estimacions realitzades per l'Estat el juliol del 2021 i s'emmarquen en unes previsions de creixement econòmic per enguany. La diferència entre la recaptació real dels impostos, que estan creixent més que les previsions, i les bestretes rebudes es liquidarà d'aquí dos anys. La

comparació de les liquidacions del model de finançament no és homogènia perquè el primer trimestre de l'any anterior es van rebre 851 milions d'euros en concepte d'avançament.

Els altres ingressos impositius no subjectes a bestretes, l'evolució dels quals es comenta més endavant, van presentar un increment del 14,1 % principalment a conseqüència de l'alça del sector immobiliari.

L'evolució de les altres transferències va estar condicionada perquè els dos exercicis que es comparen s'han rebut transferències puntuals de diferent quantia i perquè els fons finalistes que es reben cada any s'ingressen en diferents moments del temps. El 2021 es van rebre 993 milions d'euros de l'Estat per al repartiment d'ajuts a empreses i persones autònomes afectades per la COVID-19 que enguany no s'implementaran i dels quals en el mes de juny s'han fet devolucions per valor de 137 milions. En canvi, aquest any s'han rebut 561 milions per la compensació de la pèrdua de recaptació de l'IVA del 2017 a causa de la implantació d'un nou sistema de gestió que va fer que les comunitats autònomes perdessin un mes de recaptació. Del NGEU, s'han liquidat 250 milions més que al mateix període l'any anterior. Les transferències per a beques i per a formació professional van créixer, però el FSE i el Programa d'ocupació juvenil van disminuir.

Estat d'execució del pressupost d'ingressos de la Generalitat* per conceptes

A 30 de juny de 2022 (milions d'euros)

	Pressupost inicial	Drets liquidats (DL)	% de variació (DL 2021/2022)
Ingressos de bestretes del model de finançament	21.057	10.528	6,8
Liquidacions i avançaments del model finançament	-125	-62	-107,9
Altres ingressos impositius	4.684	2.296	14,1
Taxes i altres ingressos	649	358	-10,5
Altres transferències	3.471	3.710	80,5
Ingressos patrimonials	21	15	-47,3
Alienació d'inversions	16	8	—
Ingressos no financers	29.775	14.942	-1,1

*Sector públic administratiu i Institut Català de la Salut.

Font: Sistemes Corporatius Econòmics Financers de la Generalitat de Catalunya.

Per capítols pressupostaris, de gener a juny del 2022, els impostos directes es van incrementar un 5,7 %. La bestreta del tram autonòmic de l'IRPF va augmentar però els ingressos de l'impost sobre successions i donacions es van reduir. El capítol d'impostos indirectes, que van augmentar un 6,1 %, recull l'alça dels impostos vinculats a les transaccions immobiliàries.

Les taxes i altres ingressos es van reduir un 10,5 % perquè l'any anterior es van ingressar les contribucions al servei d'incendis, que enguany encara no s'han rebut, i uns imports elevats d'interessos de demora i perquè els ingressos per taxes s'han reduït.

Les transferències corrents es van reduir un 39,2 %. Com s'ha comentat, el primer semestre de l'any anterior es van rebre el fons pels ajuts a empreses i persones autònomes afectades per la COVID-19, que enguany no s'implementaran, i un avançament de la liquidació del model de finançament. Al seu torn, les transferències de capital van caure un 18,6 % perquè l'any anterior es van ingressar el FEDER i els recursos del pla d'habitatge, que enguany encara no s'han ingressat. En canvi, els ingressos del NGEU van ser més elevats.

Estat d'execució del pressupost d'ingressos de la Generalitat* per capítols

A 30 de juny de 2022 (milions d'euros)

	Pressupost inicial	Drets liquidats (DL)	% de variació (DL 2021/2022)
Impostos directes	13.163	6.268	5,7
Impostos indirectes	11.738	6.745	6,1
Taxes i altres ingressos	649	358	-10,5
Transferències corrents	3.151	1.134	-39,8
Ingressos patrimonials	21	15	-47,3
Alienació d'inversions	16	8,0	–
Transferències de capital	1.036	413	-18,6
Operacions corrents	28.723	14.520	-0,6
Operacions de capital	1.052	421	-17,0
Ingressos no financers	29.775	14.942	-1,1

*Sector públic administratiu i Institut Català de la Salut.

Font: Sistemes Corporatius Econòmics Financers de la Generalitat de Catalunya.

Persisteixen algunes despeses sanitàries, ajuts i d'altres actuacions implementades per la pandèmia

De gener a juny del 2022, els crèdits definitius van ser 3.132 milions d'euros més grans que el pressupost inicial. S'han fet generacions de crèdit pels fons MRR i també s'han incorporat romanents de crèdit provinents de mesures extraordinàries de solvència empresarial i altres transferències finalistes de l'Estat.

Les obligacions reconegudes de les operacions no financeres fins al mes de juny es van incrementar lleugerament.

Per capítols, les remuneracions del personal van augmentar un 5,7 %, per l'increment de plantilles, pels programes temporals COVID-19 i

pels increments retributius del 2 % d'enguany i perquè l'increment del 0,9 % del 2021 es va pagar al setembre amb efectes retroactius. Els increments de personal han tingut lloc en el personal sanitari i docent, per les actuacions derivades de la COVID-19 que encara es mantenen, i en els mossos d'esquadra.

Les despeses corrents en béns i serveis van disminuir lleugerament. Es va reduir la comptabilització de la despesa desplaçada en concerts sanitaris, però aquests contenen una despesa derivada de la COVID-19. També es redueix la comptabilització de despesa en concerts socials i en subministraments sanitaris. L'exercici anterior es va fer front a despeses de l'organització de les eleccions al Parlament. En canvi, el 2022 es van incrementar les despeses en actuacions singulars de suport a centres educatius, en el funcionament de centres i serveis propis amb gestió autònoma i en la gestió de centres i serveis socials, entre d'altres.

Els interessos i les despeses de formalització del deute van disminuir un 7,8 % gràcies a que els mecanismes de liquiditat han permès reduir el tipus d'interès mitjà del deute de la Generalitat.

Estat d'execució del pressupost de despeses de la Generalitat* per capítols

A 30 de juny de 2022 (milions d'euros)

	Pressupost inicial	Crèdits definitius	Obligacions reconegudes (OR)	% de variació (OR 2021/2022)
Remuneracions del personal	9.848	9.946	4.899	5,7
Compra de béns corrents i serveis	9.912	10.985	5.220	-0,7
Interessos	639	640	274	-7,8
Transferències corrents	9.502	10.827	4.858	-9,4
Fons de contingència	300	300	–	–
Inversions reals	1.398	1.725	237	11,9
Transferències de capital	1.328	1.638	660	128,2
Operacions corrents	30.201	32.697	15.252	-1,9
Operacions de capital	2.726	3.362	897	79,1
Despeses no financeres	32.928	36.060	16.149	0,6

*Sector públic administratiu i Institut Català de la Salut.

Font: Sistemes Corporatius Econòmics Financers de la Generalitat de Catalunya.

Les transferències corrents van caure un 9,4 %, principalment perquè l'any anterior es van comptabilitzar els ajuts a persones treballadores en situació d'ERTO i els ajuts a petites i mitjanes empreses i professionals del Consorci de Comerç, Artesania i Moda de Catalunya. En canvi, enguany la despesa en concerts educatius és més elevada pels increments retributius i ha augmentat la comptabilització d'algunes

despeses com les de farmàcia, les transferències als ens locals, les beques i ajuts a l'estudi i els peatges a l'ombra, entre d'altres.

Les inversions reals es van incrementar un 11,9 % respecte del 2021 perquè han augmentat les aportacions a Infraestructures.cat i les inversions en manteniment de carreteres i en edificis, maquinària i utilitatge de salut. Al seu torn, les transferències de capital van augmentar un 128,2 % principalment per l'increment dels fons del MRR transferits a l'Agència de l'Habitatge de Catalunya i per les transferències als ens locals per a programes de turisme, a l'Agència de residus de Catalunya, al Consorci ATM i del Foment del Contracte Global d'Explotació.

El creixement del mercat immobiliari impulsa a l'alça la recaptació d'impostos de la Generalitat

El primer semestre del 2022 la recaptació dels impostos de la Generalitat de Catalunya es va incrementar un 14,9 % principalment a conseqüència de l'alça del sector immobiliari. Les taxes d'increment de la recaptació dels impostos sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats van ser molt elevades, d'un 20,4 % i d'un 19,8 % respectivament, si bé els darrers mesos el creixement va ser lleugerament més suau. S'han incrementat tant el nombre com la quota de les transmissions d'immobles. En canvi, la recaptació de l'impost sobre successions i donacions es va mantenir estable, ja que es compara amb un període amb un import extraordinàriament elevat perquè en el 2021, entre altres motius, es van acumular les autoliquidacions afectades per la suspensió temporal de la presentació i autoliquidació de l'impost durant el 2020, van augmentar el nombre de defuncions i es va reformar l'impost amb la re-introducció de coeficients multiplicadors pel patrimoni preexistent.

La recaptació dels tributs sobre el joc va augmentar un 69,8 % amb increments en totes les modalitats. L'impost sobre determinats mitjans de transport va presentar un descens d'un 25,3 % perquè els primers mesos de l'any anterior la quota mitjana va incrementar-se per efecte d'una modificació en la normativa europea de càlcul d'emissions.

L'impost sobre instal·lacions que afecten el medi ambient ha recaptat un 3 % menys que el primer semestre del 2021. La recaptació de l'impost sobre establiments turístics va créixer, per la recuperació de la mobilitat i del turisme, mentre que la de l'impost sobre grans establiments comercials es va reduir perquè l'any anterior es van liquidar expedients de l'antic impost que estaven pendents de resolució en els tribunals arran de la Sentència del TC 122/2021 per la qual es desestima el recurs d'inconstitucionalitat. Els impostos sobre

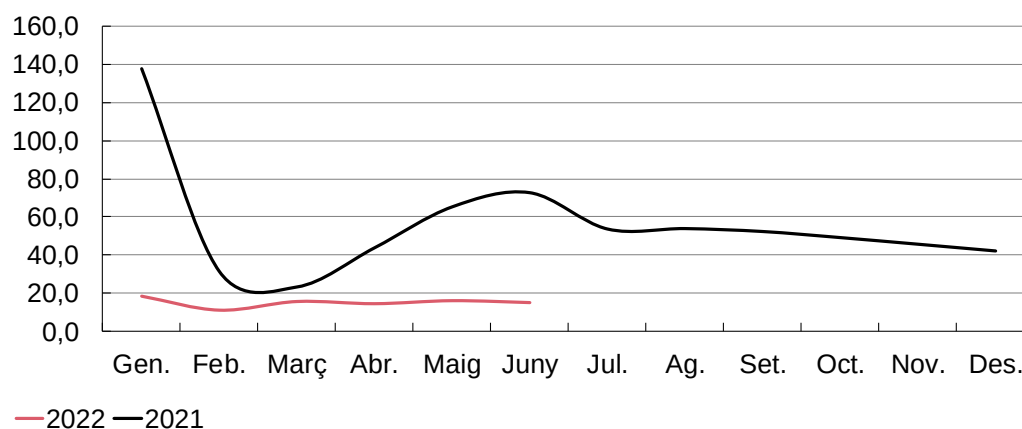
habitatges buits i sobre begudes ensucrades envasades es van mantenir estables.

Recaptació tributària de la Generalitat (Gener-juny de 2022)

	Milions d'euros	% de variació 2021/2022
I. grans establiments comercials	8	-85,9
I. sobre successions i donacions	451	-0,4
I. sobre el patrimoni	81	256,7
I. sobre els habitatges buits	9	0,8
I. dipòsits entitats de crèdit	0	-100,0
I. actius no productius de les persones jurídiques	0	-33,9
I. transmissions patrimonials	1.065	20,4
I. actes jurídics documentats	396	19,8
I. operacions societàries	5	-5,3
I. det. mitjans de transport	39	-25,3
I. estades establiments turístics	21	361,2
I. begudes ensucrades envasades	13	-0,2
I. emissió de gasos a l'atmosfera per la indústria	1	-4,7
I. emissió d'òxids de nitrogen per l'aviació comercial	3	29,6
I. emissions de diòxid de carboni dels vehicles de tracció mecànica	10	-
I. Instal·lacions que incideixen en el medi ambient	64	-3,0
Gravamen de protecció civil	4	-14,5
Tributs sobre el joc	98	69,8
Impost sobre el joc en línia	6	-60,2
Total	2.274	14,9

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Recaptació tributària de la Generalitat de Catalunya (taxes de variació interanual sobre xifres acumulades)

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

La recaptació de l'AEAT creix per la reactivació econòmica i la inflació dels preus

De gener a maig del 2022, la recaptació de l'Agència Estatal d'Administració Tributària (AEAT) va augmentar un 9,9 % a Catalunya i un 18,8 % al total de comunitats autònomes.

Els ingressos de l'IRPF es van incrementar un 14,6 % a Catalunya i un 15,3 % en el total de les comunitats. Van créixer les retencions del treball perquè s'està creant ocupació de manera intensa i per l'actualització de les pensions.

La recaptació de l'IVA va augmentar un 8,9 % a Catalunya i un 20 % en el total. Reflecteix la millora del consum i l'activitat econòmica així com l'increment dels preus, tot i que la pujada es va veure suavitzada per la rebaixa de tipus a l'electricitat establerta per l'Estat.

Els impostos especials van presentar un increment del 42,5 % a Catalunya i un 7,9 % al total de comunitats. La recaptació total dels impostos sobre els hidrocarburs, sobre els tabacs i sobre l'alcohol va créixer perquè es compara amb un període afectat per restriccions a l'activitat i la mobilitat. L'impost sobre l'electricitat, en canvi, va caure perquè l'Estat ha establert una rebaixa temporal del tipus.

Recaptació tributària de l'AEAT a Catalunya¹ (Gener-maig de 2022)

	Milions d'euros	% de Catalunya sobre el total de les comunitats autònomes	% de variació 2022/2021	
			Catalunya	Total de les comunitats autònomes ²
IRPF	8.146	20,7	14,6	15,3
Impost sobre societats	1.015	20,0	-32,6	68,9
IVA	7.826	21,2	8,9	20,0
Impostos especials	766	9,2	42,5	7,9
Impost sobre el tràfic exterior	393	37,5	55,6	53,5
Altres ingressos tributaris	694	21,6	27,1	15,2
Recaptació tributària	18.840	20,0	9,9	18,8

¹ Inclou el conjunt d'impostos cedits parcialment a les comunitats autònomes de règim comú i a les corporacions locals.

² Inclou la recaptació efectuada per les delegacions de l'AEAT.

Font: Informe mensual de recaptació tributària, AEAT.

La recaptació de l'impost sobre societats va disminuir un 32,6 % a Catalunya però es va incrementar un 68,9 % al total de comunitats. S'ha ingressat el primer pagament fraccionat. El conjunt de la

recaptació es va veure afectat pel fet que l'any 2021 hi va haver una recaptació extraordinària per una fusió bancària.

8.

Recull d'indicadors

Producte interior brut

(% de variació interanual, llevat dels casos indicats)

			Any		Trimestre	
	2019	2020	2021	4t 2021	1r 2022	2n 2022 ^A
Catalunya						
PIB	2,1	-11,7	5,8	6,3	6,7	4,8
Demanda interna ¹	1,2	-7,7	4,7	3,0	3,6	-
Demanda externa ¹	0,9	-4,0	1,1	3,3	3,1	-
Espanya						
PIB	2,1	-10,8	5,1	5,5	6,3	6,3
Demanda interna ¹	1,6	-8,6	4,7	3,7	4,0	3,6
Demanda externa ¹	0,5	-2,2	0,4	1,8	2,3	2,6
Zona euro						
PIB	1,6	-6,3	5,3	4,8	5,4	4,0
Demanda interna ¹	2,4	-5,8	4,0	4,8	5,5	-
Demanda externa ¹	-0,8	-0,5	1,3	0,0	-0,1	-
PIB d'Alemanya	1,1	-4,6	2,9	1,2	3,6	1,5
PIB de França	1,8	-7,9	7,0	5,1	4,8	4,2
PIB d'Itàlia	0,5	-9,0	6,6	6,4	6,2	4,6
Internacional						
PIB de la UE-27	1,8	-5,9	5,4	5,0	5,5	4,0
PIB dels EUA	2,3	-3,4	5,7	5,4	4,2	2,3
PIB del Japó	-0,2	-4,5	1,7	1,2	0,4	-

Comerç exterior

(% de variació interanual)

	Any			Trimestre			Mes		
	2019	2020	2021	3r 2021	4t 2021	1r 2022	març 2022	abr. 2022	maig 2022
Catalunya									
Exportació de béns	3,8	-10,0	21,5	18,3	13,4	12,8	7,6	14,9	27,0
Importació de béns	1,9	-18,1	19,5	21,1	21,1	26,3	27,4	22,7	34,4
Espanya									
Exportació de béns	2,0	-9,4	21,2	19,8	19,1	22,5	17,1	21,2	28,8
Importació de béns	0,9	-14,1	24,8	25,1	32,6	37,1	31,6	38,9	47,1

^A Dada avançada.

¹ Contribució al creixement.

Font: Idescat, Eurostat, INE, BEA, ESRI i Agència Estatal d'Administració Tributària..

Activitat i demanda

(% de variació interanual)

	Any				Trimestre			Mes	
	2019	2020	2021	4t 2021	1r 2022	2n 2022	abr. 2022	maig 2022	juny 2022
Catalunya									
Índex de producció industrial ¹	-1,2	-9,3	8,2	0,2	-0,4	-	2,4	1,3	-
Consum de ciment	23,2	-10,5	8,2	0,2	11,0	-	5,6	12,6	-
Xifra negoci activitats de serveis	3,1	-15,6	15,1	17,5	21,4	-	21,4	27,9	-
Vendes de comerç al detall ²	2,0	-8,2	3,2	0,3	-1,4	-0,6	-0,9	0,8	-1,7
Importacions de béns de capital	6,1	-13,0	21,5	14,2	24,5	-	12,3	28,2	-
Espanya									
Índex de producció industrial ¹	0,7	-9,2	7,0	1,8	1,6	-	2,7	4,5	-
Consum de ciment	9,4	-8,7	11,4	9,8	3,4	-	8,7	-3,0	-
Xifra negoci activitats de serveis	3,9	-15,6	15,8	19,7	21,6	-	24,5	27,7	-
Vendes de comerç al detall ²	2,5	-5,6	2,6	-0,7	-1,3	0,1	0,9	1,0	-1,5
Importacions de béns de capital	4,4	-8,9	15,3	10,4	21,2	11,6	13,9	33,2	-

Mercat de treball

(% de variació interanual, llevat dels casos indicats)

	Any				Trimestre			Mes	
	2019	2020	2021	4t 2021	1r 2022	2n 2022	abr. 2022	maig 2022	juny 2022
Catalunya									
Població activa	1,8	-1,3	1,9	0,4	-0,6	-0,4	-	-	-
Població ocupada	2,3	-3,0	3,2	4,7	2,5	3,0	-	-	-
Població en atur	-2,3	13,1	-6,7	-26,5	-21,1	-24,7	-	-	-
Taxa d'ocupació (16-64 anys, %)	69,7	67,1	69,0	70,2	69,4	70,7	-	-	-
Taxa d'atur (%)	11,0	12,6	11,6	10,2	10,2	9,3	-	-	-
Afiliació a la Seguretat Social	2,4	-2,6	2,7	4,0	4,2	4,8	5,5	4,8	4,2
Atur registrat	-3,1	21,2	-5,3	-23,9	-26,9	-26,3	-26,6	-27,8	-24,2
Espanya									
Població activa	1,0	-1,3	2,1	1,0	1,7	0,7	-	-	-
Població ocupada	2,3	-2,9	3,0	4,3	4,6	4,0	-	-	-
Població en atur	-6,6	8,7	-2,9	-16,6	-13,1	-17,6	-	-	-
Taxa d'ocupació (16-64 anys, %)	64,3	61,9	63,8	65,1	64,7	65,9	-	-	-
Taxa d'atur (%)	14,1	15,5	14,8	13,3	13,7	12,5	-	-	-
Afiliació a la Seguretat Social	2,6	-2,2	2,7	4,0	4,4	5,0	5,8	4,8	4,2
Atur registrat	-4,0	17,8	-3,9	-17,5	-21,6	-21,9	-22,7	-22,7	-20,3
Zona euro									
Ocupació	1,0	-1,7	1,0	2,3	2,2	-	-	-	-
Taxa d'ocupació (15-64 anys, %)	68,0	66,9	67,9	69,0	68,9	-	-	-	-
Taxa d'atur (%)	7,6	7,9	7,7	7,2	6,8	-	-	-	-

¹ Sèrie original corregida d'efectes de calendari.

² En valors constants. Exclou estacions de servei.

Font: Idescat, INE, Eurostat, Agència Estatal d'Administració Tributària, Departament d'Empresa i Treball, Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions.

Preus i salaris

(% de variació interanual)

	Any				Trimestre			Mes	
	2019	2020	2021	4t 2021	1r 2022	2n 2022	abr. 2022	maig 2022	juny 2022
Catalunya									
Índex de preus de consum	0,9	-0,4	2,9	5,6	7,6	8,6	8,0	8,2	9,7
Inflació subjacent	1,1	0,7	0,7	1,6	2,9	4,6	4,2	4,5	5,2
Índex de preus industrials	0,3	-2,0	10,5	19,0	24,2	28,5	28,6	28,2	28,9
Salaris pactats en convenis ¹	2,18	1,33	1,42	1,42	2,04	2,19	2,13	2,16	2,19
Cost laboral total ²	2,9	-3,7	7,3	5,7	6,0	-	-	-	-
Espanya									
Índex de preus de consum	0,7	-0,3	3,1	5,8	7,9	9,1	8,3	8,7	10,2
Inflació subjacent	0,9	0,7	0,8	1,7	3,0	4,9	4,4	4,9	5,5
Índex de preus harmonitzat	0,8	-0,3	3,0	5,8	7,9	8,9	8,3	8,5	10,0
Índex de preus industrials	-0,4	-4,3	17,3	33,1	41,5	43,8	44,6	43,6	43,3
Salaris pactats en convenis ¹	2,24	1,74	1,69	1,47	2,36	2,45	2,40	2,42	2,45
Costos laborals totals ²	2,2	-2,2	5,9	4,4	4,7	-	-	-	-
Zona euro									
Índex de preus harmonitzat	1,2	0,3	2,6	4,6	6,1	8,0	7,4	8,1	8,6
Inflació subjacent	1,2	0,9	1,5	2,4	2,8	4,3	3,9	4,4	4,6
Índex de preus industrials	0,6	-2,6	12,3	24,0	33,1	-	37,2	36,3	-

Altres

(% de variació interanual, llevat del tipus de canvi)

	Any				Trimestre			Mes	
	2019	2020	2021	4t 2021	1r 2022	2n 2022	abr. 2022	maig 2022	juny 2022
Valor del tipus de canvi (\$/€)*	1,120	1,141	1,184	1,144	1,123	1,065	1,082	1,058	1,057
Preu del petroli Brent (\$/baril)	-8,6	-35,9	71,2	82,1	69,4	62,6	62,6	65,0	60,1
Cotització borsària IBEX-35 ³	11,8	-15,5	7,9	7,9	-1,6	-8,2	-2,6	-3,3	-8,2
Comerç mundial de béns	3,4	-5,3	10,3	6,6	4,6	-	2,1	5,7	-

¹ Dades acumulades. Les dades anuals inclouen les revisions pactades fins al final del període.

² Cost per treballador i mes.

³ A final del període.

* Dades de la mitjana del període.

Font: Idescat, INE, Eurostat, CPB World Trade Monitor, Departament d'Empresa i Treball, Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions, Ministeri d'Assumptes econòmics i Transformació Digital, i Banc d'Espanya

Requadre 1. Activitat empresarial, resultats i balanç de l'empresa catalana

Les dades de la Central de Balanços del Banc d'Espanya permeten analitzar la situació financera de l'empresa catalana. Es disposa de la base de dades anual integrada (CBI) per al 2020 (amb 118.927 empreses) i la base trimestral (CBT), amb un nombre molt reduït d'empreses, per al 2021. En ambdues bases de dades hi ha una sobrerepresentació d'empreses industrials així com d'empreses grans. Els biaixos de la mostra trimestral són superiors, de manera que els resultats s'han d'interpretar amb prudència.

El 2021 es van recuperar els nivells de facturació de manera generalitzada i, especialment, les vendes al mercat estranger

L'activitat econòmica va mostrar signes de recuperació des del segon trimestre del 2021, després del descens significatiu que la pandèmia va provocar l'any anterior. El 2020, les vendes totals de les empreses van caure un 12,8 %, i es van reduir tant les destinades al mercat espanyol (-10,7 %) com a l'estranger (-17,1 %). Al seu torn, les compres totals també van disminuir (-12,5 %), concretament un -11,6 % les compres provinents del mercat espanyol i un -13,5 % les estrangeres.

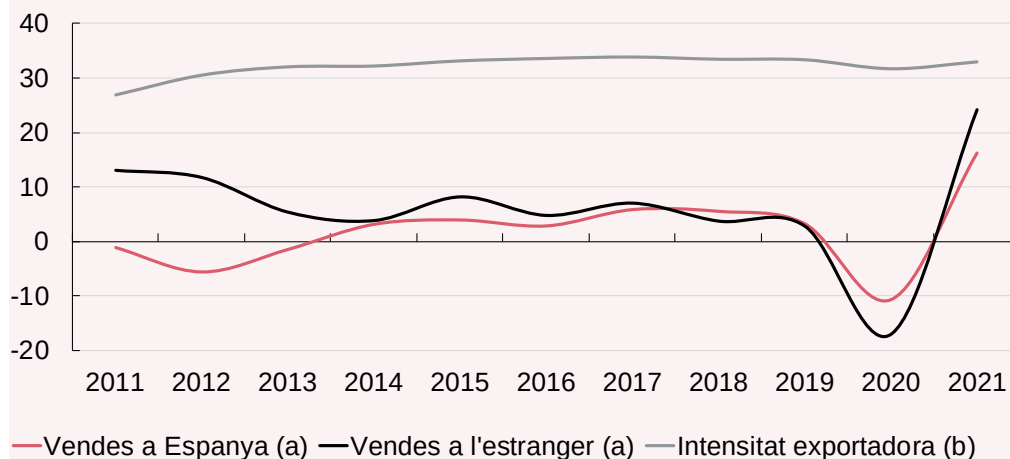
El 2021, la facturació de les empreses catalanes va registrar un augment substancial: tant les vendes a Espanya com a l'exterior mostren una recuperació de l'activitat (16,3 % i 24,2 %, respectivament). El volum de compres també presenta un creixement intens: les compres provinents d'Espanya van augmentar un 30,1 % i les importacions de l'estranger un 15,2 %.

De fet, el grau d'internacionalització del teixit empresarial català ha estat una de les claus de la reactivació econòmica, una dimensió que podem aproximar amb la intensitat exportadora. Aquesta intensitat recull la ràtio entre les vendes a l'estranger i el total de vendes, i el 2021 representa gairebé un terç de l'activitat econòmica (32,9 %), un resultat que s'ha mantingut estable en els darrers 10 anys.

L'anàlisi segons la grandària de l'empresa, amb dades disponibles fins al 2020, posa de relleu una davallada generalitzada en la facturació,

que es concentra en major mesura en les empreses petites i mitjanes (-13,2 % i -13,1 %, respectivament). Per sectors d'activitat, convé destacar la resiliència de la branca d'informació i comunicacions, que tan sols cau un 0,9 %, mentre que la construcció, serveis a la indústria i altres es va reduir un 22,0 %.

Vendes i intensitat exportadora (en %)

Nota: (a) % de variació anual. (b) Vendes a l'estranger sobre vendes totals. La dada corresponent al 2021 s'estima a partir de la CBT.

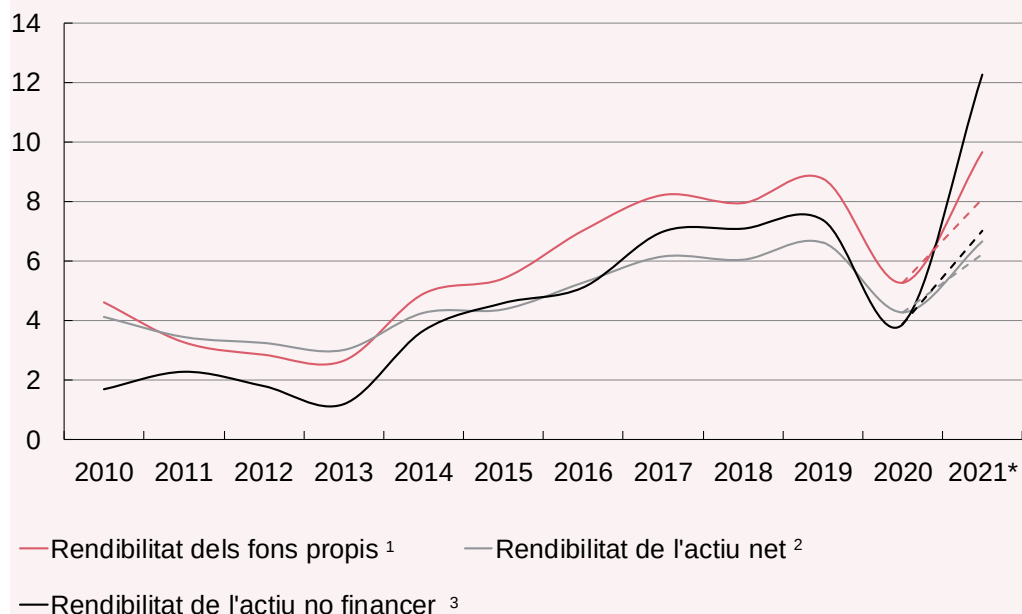
Font: Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona, i Departament d'Economia i Hisenda, a partir de les dades de la Central de Balanços del Banc d'Espanya.

La rendibilitat de l'empresa catalana va millorar el 2021, però es va situar per sota del 2019

La rendibilitat de l'empresa indica la capacitat per a generar riquesa i beneficis en relació amb la inversió. Entre el 2013 i el 2019, la rendibilitat de les empreses catalanes mostrava una tendència creixent. El 2020, arran de la crisi de la COVID-19, la rendibilitat va caure de manera generalitzada: la rendibilitat dels fons propis va retrocedir fins al 5,3 %, la de l'actiu net fins al 4,3 % i la de l'actiu no financer fins al 3,9 % (els valors més baixos des del 2015). Al llarg del 2021 totes les ràtios de rendibilitat presenten certa millora, però, si enllacem les dades del 2021 segons la proporció de la variació, les rendibilitats se situen per sota dels nivells pre pandèmia. També val la pena destacar l'eixamplament de la diferència entre la rendibilitat del patrimoni net i el cost financer, després de la contracció del 2020.

La comparació amb la resta de l'Estat posa de manifest que la rendibilitat econòmica de les empreses catalanes ha estat superior en els tres darrers exercicis. En el cas de la rendibilitat financera, la rendibilitat del teixit català destaca en positiu el 2019 i el 2021.

Rendibilitat de l'empresa catalana (%)

¹ Resultat ordinari net abans d'impostos sobre el patrimoni net (%).

² Resultat ordinari net abans d'interessos i impostos sobre l'actiu net (%).

³ Resultat d'explotació abans d'impostos sobre l'actiu no financer (%).

* Les línies discontinues indiquen que les dades del 2021 s'enllacen amb la proporció de la variació en la rendibilitat entre el 2020 i el 2021 (de la CBT).

Font: Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona, i Departament d'Economia i Hisenda, a partir de les dades de la Central de Balanços del Banc d'Espanya.

Aquesta recuperació parcial de la rendibilitat el 2021 cal emmarcar-la en un context de millora del resultat net d'explotació i del resultat net abans d'impostos. L'any 2020 aquests indicadors van davallar en bona part per la caiguda del valor afegit però també per l'augment de les amortitzacions i dels interessos del finançament rebut.

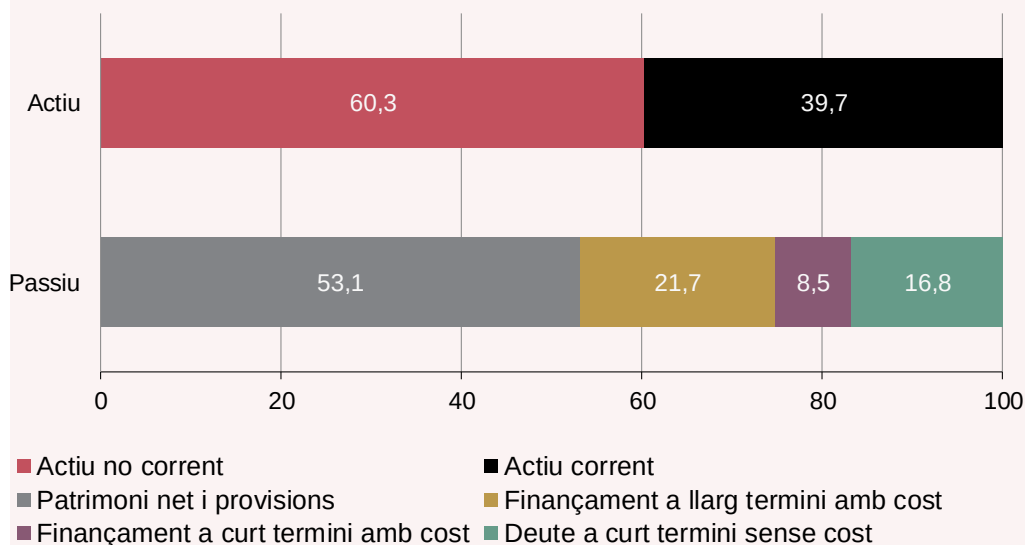
Les empreses catalanes presenten un nivell de capitalització elevat durant la crisi sanitària

Una de les principals diferències entre la crisi sanitària i la crisi del 2008 ha estat la vulnerabilitat financera amb la qual les empreses van afrontar la pertorbació: el 2019 l'empresa catalana estava força més capitalitzada que el 2007. Durant la crisi sanitària el patrimoni net va mantenir un pes molt elevat en l'estructura del passiu, en valors màxims, i les ràtios de liquiditat i solvència s'han mantingut relativament elevades. A més, les empreses van reconvertir els seus deutes de curt a llarg termini, fet que mostra que van optar per incrementar la seva capitalització i afavorir la posició financera en un context incert. La comparació entre les empreses catalanes i les de la resta de l'Estat, amb les dades més recents del 2021, suggereix un nivell de capitalització semblant i unes rendibilitats més elevades en les primeres.

El valor positiu del palanquejament financer va contribuir favorablement a la rendibilitat: això significa que el deute eleva la rendibilitat del patrimoni, ja que el seu cost és inferior al rendiment dels actius.

Malgrat que l'endeutament s'ha moderat el 2021, les despeses financeres s'han incrementat substancialment (un 23,4 %). Tot i que els tipus d'interès encara eren favorables, les pressions inflacionistes feien preveure un enduriment de la política monetària per part dels bancs centrals, amb pujades dels tipus d'interès (i, per tant, un increment del cost unitari de l'endeutament).

Estructura del balanç de l'empresa catalana. 2020
(% sobre el total de l'actiu i del passiu)

Font: Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona, i Departament d'Economia i Hisenda, a partir de les dades de la Central de Balanços del Banc d'Espanya.

Des d'una perspectiva més àmplia, per valorar el patró de creixement de les empreses convé analitzar conjuntament l'evolució de les vendes, els actius, el deute i els resultats. Així, durant el 2021 la millora dels resultats ha vingut propiciada per l'evolució favorable de les vendes. Amb tot, l'endeutament ha augmentat més que l'actiu, de manera que això podria ser una font de vulnerabilitat de les empreses.

Requadre 2. L'Enquesta de condicions de vida 2021

L'ECV 2021, que presenta la renda de les llars del 2020, indica que la renda es va mantenir pràcticament estable l'any que va esclatar la pandèmia

L'Enquesta de condicions de vida (ECV) és una operació estadística de caràcter anual, harmonitzada en l'àmbit europeu, que té com a objectiu disposar d'informació sobre aspectes econòmics de les llars, com ara els ingressos i la distribució d'aquests ingressos, i sobre aspectes relacionats amb les condicions de vida i l'exclusió social.

Un dels indicadors de referència que es deriva de l'ECV és la taxa de risc de pobresa i exclusió social, o taxa AROPE (*at-risk-of-poverty and exclusion rate*). Aquesta taxa mostra el percentatge de persones que es troben en risc de pobresa, o tenen privació material i social severa o bé viuen en llars amb baixa intensitat del treball. És molt important advertir del fet que tant la taxa de risc de pobresa com la de baixa intensitat del treball fan referència a l'any anterior a l'enquesta, és a dir, el 2020. Per tant, l'edició d'enguany sí que captura l'impacte de la crisi derivada de la COVID. Per contra, la taxa de privació material i social severa fa referència a l'any 2021. En aquest requadre es farà referència a l'any a què fan referència les dades (2020), i no a l'any de l'edició de l'ECV.

La renda mitjana neta que les llars van percebre durant el 2020 va ser de 34.982 euros, una xifra que indica que la renda de les llars es va mantenir pràcticament estable respecte del 2019 (-0,1 %). Per persona, la disminució va ser idèntica (-0,1 %) i es va situar en 14.159 euros. Atesa la realitat de l'any 2020, marcada per la crisi sanitària, que les llars mantinguessin la seva renda es deu a les prestacions socials. El 2019, el 28,6 % de les llars van rebre prestacions per atur. El 2020, aquest percentatge va créixer fins al 52,6 %, probablement pel paper jugat pels ERTO. Cal recordar que les persones cobertes pels ERTO conservaven el lloc de treball malgrat la suspensió de l'activitat, i també percebien una prestació d'atur en lloc del seu sou.

Les llars amb una renda per persona més reduïda van ser les llars monoparentals (8.265 euros), i també van ser les que van experimentar una davallada de renda més important, del 20,2 %. També és cert, tanmateix, que l'any 2019 havien sigut les llars que

havien experimentat un creixement més elevat respecte de l'any anterior (13,9 %). Per la seva banda, les llars que van experimentar un creixement més elevat de la renda van ser les formades per dos adults amb fills (5,5 %).

**Renda mitjana neta anual per llar, persona i unitat de consum per composició de la llar.
Any 2020 (ECV 2021)**

	Renda mitjana neta (en euros)			% variació 2020/2021		
	Per unitat		Per unitat de consum (¹)	Per unitat		Per unitat de consum (¹)
	Per llar	persona		Per llar	persona	
Sense fills dependents (²)	31.279	17.247	22.588	-2,0	-1,2	-1,3
Unipersonal	18.305	18.305	18.305	-0,6	-0,6	-0,6
Dos adults sense fills dependents	35.556	17.778	23.704	-4,6	-4,6	-4,6
Altres llars sense fills dependents	50.423	15.643	23.897	1,7	4,3	3,9
Amb fills dependents	42.414	11.169	19.310	2,9	1,7	2,0
Un adult amb un o més fills dependents	20.771	8.265	12.961	-18,6	-20,2	-18,8
Dos adults amb un o més fills dependents	43.252	11.486	19.977	5,5	2,5	2,4
Altres llars amb fills dependents	53.897	11.080	19.218	4,1	4,9	5,3
Total	34.982	14.159	20.927	-0,1	-0,1	0,3

(¹) La renda mitjana per persona s'obté dividint els ingressos nets de la llar entre el nombre de membres d'aquesta llar. En canvi, els ingressos per unitat de consum de la llar s'obtenen dividint els ingressos totals de la llar entre el nombre d'unitats de consum. Per determinar el nombre d'unitats de consum equivalents de les llars s'utilitza l'escala de l'OCDE modificada, que dona un pes d'1 al primer adult, un pes de 0,5 a la resta d'adults i un pes de 0,3 als menors de 14 anys.

(²) Els fills dependents són la població menor de 18 anys i la que té entre 18 i 24 que viu almenys amb un dels pares i que és econòmicament inactiva.

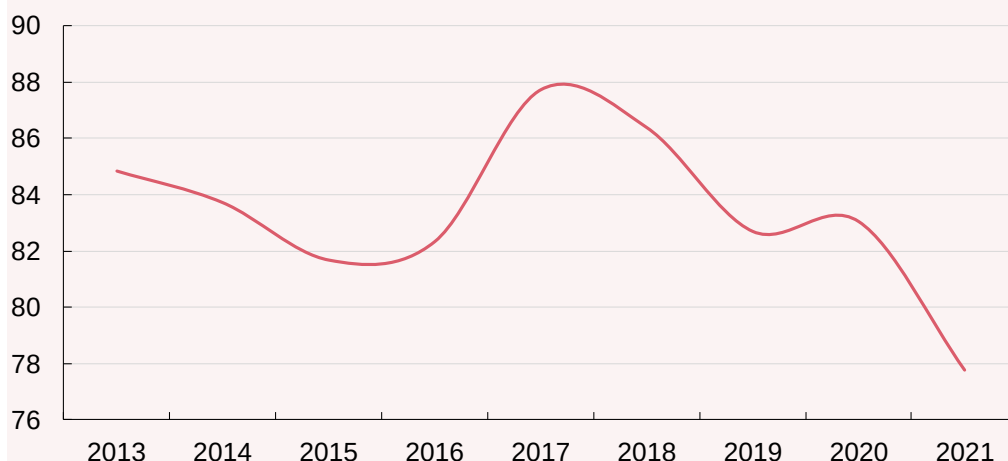
Font: Idescat.

Es detecta una diferència creixent de renda entre el tram d'edat dels més joves i el dels majors de 64 anys

Una de les característiques que es pot observar en les dades de la darrera edició de l'ECV és que la proporció entre la renda del tram d'edat de 16 a 39 anys i la de les persones més grans de 64 anys assoleix un mínim.

Així doncs, si l'any 2012 (edició de l'ECV 2013) la renda dels joves representava el 84,8 % de la renda dels més grans, aquesta proporció disminueix fins al 77,8 % l'any 2020 (edició ECV 2021). En termes absoluts, la renda mitjana de les persones de 16 a 39 anys va ser de 13.371 euros, mentre que la de les persones de més de 64 anys va ser de 17.196 euros. Sense tenir en compte la inflació, aquestes xifres suposen un increment de renda dels joves del 15,8 % en el període 2012-2020, mentre que per als grans l'increment és del 26,3 %.

Percentatge de la renda dels joves respecte dels grans

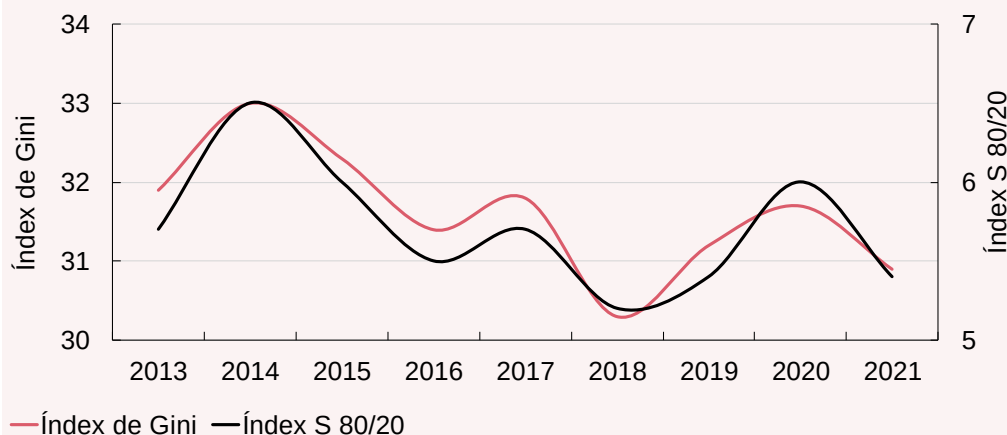
Notes: (1) en el tram de joves s'hi inclouen les persones de 16 a 39 anys, i en el tram de persones grans s'hi inclouen les persones majors de 64 anys. (2) Els anys de l'eix horitzontal fan referència a l'any de l'edició de l'ECV, però cal tenir en compte que la renda és la de l'any anterior al de l'enquesta.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Idescat.

La tendència dels índexs de desigualtat de la renda és a la millora, tot i que molt progressiva

En l'edició de l'ECV de l'any 2021, que fa referència a la renda de l'any 2020, l'índex de Gini va disminuir vuit dècimes, fins al 30,9. Si ho comparem amb el valor més alt de la sèrie, de l'edició de l'ECV del 2014, al començament de la recuperació econòmica que va seguir a la crisi financera, la disminució ha estat de 2,1 punts. Pel que fa a l'índex S80/S20, que relaciona la renda total del 20% de la població amb ingressos més elevats amb la del 20% amb ingressos més baixos, la disminució des de l'edició de l'ECV de l'any 2014 també és sensible: va disminuir des d'un valor de 6,5 el 2014 fins al 5,4 el 2021.

Evolució dels principals índexs de desigualtat

Nota: els anys del gràfic fan referència a l'any de publicació de les dades, però cal tenir en compte que la renda és la de l'any anterior. Per tant, l'any 2021 fa referència als índexs de desigualtat de l'any 2020.

Font: Idescat.

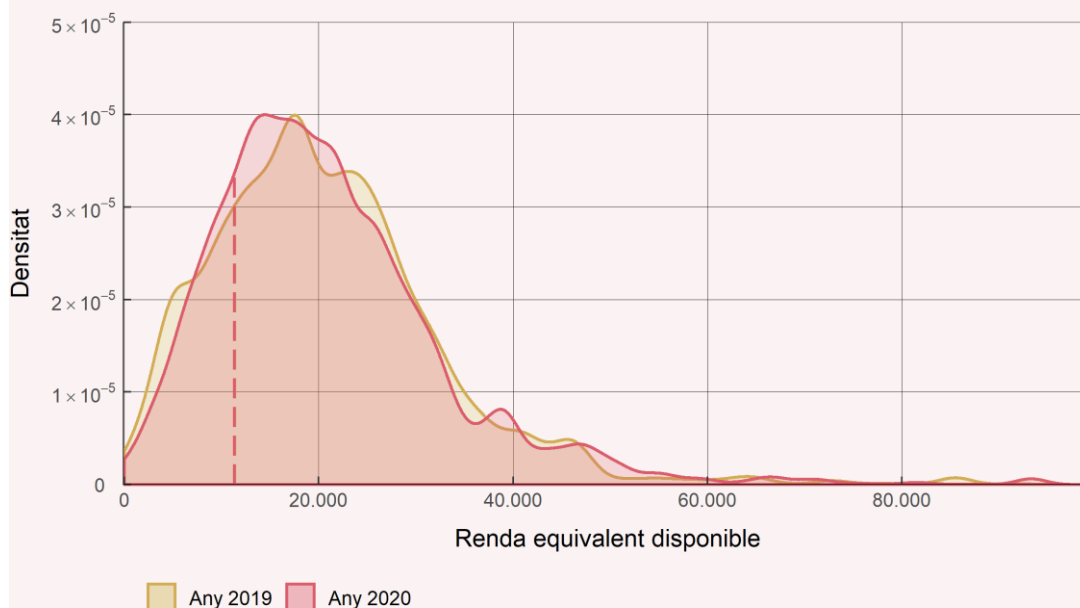
En el context europeu, podem dir que els nivells de desigualtat de la distribució de la renda a Catalunya són superiors als del conjunt de la UE-27, on l'ECV 2020 (la més recent disponible) va registrar un índex de Gini de 30,0 i una ràtio S80/S20 de 4,9.

El 2020 es considera que una persona es troba en risc de pobresa amb una renda per sota dels 11.297,0 euros

El llindar de risc de pobresa va disminuir lleugerament, des dels 11.365,6 fins als 11.297,0 euros, fet que suposa una variació del -0,6 %. La disminució del llindar de risc de pobresa va anar acompanyada d'una reducció de la taxa de risc de pobresa, que va baixar 1,8 punts percentuals fins a un 19,9 %.

Al gràfic següent es mostren els gràfics de densitat de les distribucions de les edicions 2020 i 2021 de l'ECV (renda dels anys 2019 i 2020, respectivament). En groc es mostra la distribució d'ingressos de l'any anterior a la pandèmia i, en vermell, la distribució de l'any d'esclat de la pandèmia.

Distribució de la renda a l'Enquesta de condicions de vida (gràfic de densitat dels anys 2019 i 2020)

Notes: (1) Les dades de renda de les llars sempre són les de l'any anterior al de l'enquesta. Per tant, la corba groga fa referència als ingressos de l'any 2019 i publicats en l'edició ECV 2020, i la corba vermella fa referència als ingressos de l'any 2020, publicats en l'edició ECV 2021. (2) Les línies verticals discontinües indiquen el llindar de risc de pobresa. Els llindars d'ambdues distribucions són pràcticament iguals, de manera que en el gràfic se solapen.

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'Enquesta de condicions de vida.

Durant l'any 2020 s'observa un increment dels individus que se situen en nivells de renda més propers al llindar de la pobresa, sense que això derivi en un increment d'individus que es troben en risc de pobresa (per sota del llindar). En aquest sentit, és pertinent recordar el paper dels ERTO, i recordar que, els sis primers mesos d'aturada, la persona treballadora cobra el 70 % de la base, i a partir del setè mes el percentatge es reduïa fins al 50 %.

La taxa de risc de pobresa (TRP) disminueix 1,8 punts percentuals, fins al 19,9 %

Tal com ja s'ha posat de manifest més amunt, la crisi sanitària no ha impactat de manera significativa en la renda mitjana de les llars, i sí, però de manera lleu, en la seva distribució. La taxa de risc de pobresa (TRP) va ser del 19,9 %, 1,8 punts percentuals per sota de la de l'any anterior. Abans de totes les transferències, la TRP va ser del 45,5 %, però un cop percebudes les pensions, la TRP va disminuir fins al 29,6 % (l'any anterior aquest percentatge havia estat del 25,4 %).

Persones en risc de pobresa per sexe i per tipus de llar. ECV 2020- ECV 2021

	Renda any 2019 (ECV 2020)		Renda any 2020 (ECV 2021)	
	Persones (milers)	Taxa (%)	Persones (milers)	Taxa (%)
Sexe				
Dones	898,0	23,3	778,0	20,1
Homes	740,0	19,9	732,0	19,7
Tipus de llar				
Sense fills dependents ⁽¹⁾	526,5	14,2	572,7	15,4
Unipersonal	171,5	21,2	237,4	29,3
Dos adults sense fills dependents	219,2	12,5	249,1	13,9
Altres llars sense fills dependents	135,7	11,7	86,3	7,7
Amb fills dependents ⁽¹⁾	1.110,1	28,9	936,4	24,3
Un adult amb un o més fills dependents	129,7	43,2	146,7	51,9
Dos adults amb un o més fills dependents	622,3	24,0	566,6	20,3
Altres llars amb fills dependents	358,1	37,7	223,2	29,1
No consta	-	-	-	-
Total	1.638,0	21,7	1.509,1	19,9

⁽¹⁾ Els fills dependents són la població menor de 18 anys i la que té entre 18 i 24 que viu almenys amb un dels pares i que és econòmicament inactiva.

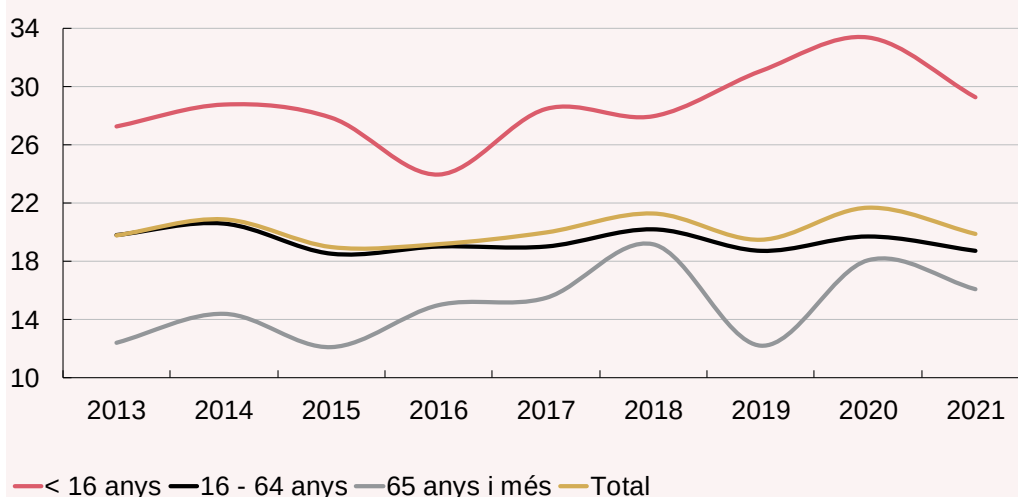
Font: Idescat.

La TRP, però, amaga realitats molt diverses. En primer lloc, la TRP de les dones (23,3 %) segueix per sobre de la dels homes (19,9 %), tot i que la diferència s'ha escurçat. Per tipus de llar, són les llars

monoparentals les més pobres: el 51,9 % de llars monoparentals es troben en risc de pobresa, amb un increment força important respecte de l'any anterior. També és significatiu l'efecte que té el fet de tenir fills a l'hora de trobar-se en risc de pobresa: les llars sense fills dependents tenen una TRP de 15,4 %, fet que contrasta amb la TRP de les llars amb fills, del 24,3 %.

Ja hem vist que l'edat és un determinant important del nivell de renda, tant absolut com relatiu: els infants continuaven sent el grup poblacional amb una incidència més elevada: el 29,3 % dels menors de 16 anys es trobaven en risc de pobresa, tot i que es detecta una millora sensible respecte de l'any anterior. Pel que fa als majors de 64 anys, sempre han mostrat valors més positius. Les pensions i el fet de comptar amb més habitatge de propietat actuen com a elements protectors. L'últim any, a més a més, també van experimentar una millora i es van situar en el 16,1 %. Aquest tram d'edat és el que experimenta una variació més rellevant si es té en compte el lloguer imputat en el càlcul de renda. El lloguer imputat s'aplica a les llars que no paguen un lloguer complet per ser propietaris o per tenir un habitatge llogat a un preu inferior al del mercat o gratuït. En el cas de les persones de més de 64 anys, si es té en compte el lloguer imputat, la TRP és només del 8,8 % i ha baixat força el darrer any (2,6 pp). En el cas dels dos altres trams de renda per als quals l'Idescat dona dades, les variacions de la TRP amb i sense lloguer imputat no són tan significatives. De fet, en els menors de 18 anys, el fet d'incloure el lloguer imputat fa créixer la seva TRP vuit dècimes, mentre que en el tram d'edat de 18 a 64 anys, la disminució és només de mig punt percentual.

Taxa de risc de pobresa per edat (%)

Nota: els anys de l'eix horitzontal fan referència a l'any de publicació de l'enquesta, però cal tenir en compte que la renda fa referència a l'any anterior.

Font: Idescat.

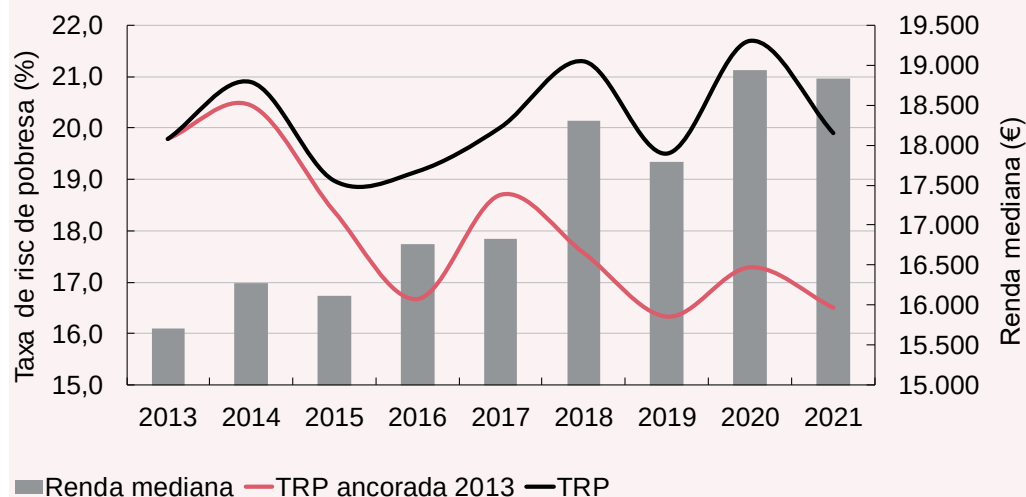
La TRP que publica l'Idescat, que és a la que s'ha fet referència, es calcula d'acord amb un llindar d'ingressos català. No obstant això, l'INE publica la TRP d'acord amb un llindar d'ingressos espanyol. D'acord amb aquest llindar, la TRP per Espanya ha crescut el darrer any, i és del 21,7 %, i la catalana del 14,8 %, 1,8 punts inferior a la de l'any anterior. Només dues autonomies tenen una TRP inferior a la de Catalunya : el País Basc (12,2 %) i Navarra (9,8 %).

La taxa de pobresa ancorada ha disminuït vuit dècimes respecte de l'any anterior, i se situa en el 16,5 %

La pobresa que contempla la TRP és relativa. Quan la renda creix, normalment creix el llindar i també les persones que s'hi troben per sota, de manera que no és estrany que increments de renda portin associades taxes més elevades de risc de pobresa.

És per aquest motiu que és molt útil veure la pobresa ancorada en un any determinat, la qual ens permet veure la taxa de risc de pobresa amb un llindar que no varia amb les variacions de renda. En el gràfic de sota es pot veure què ha succeït amb la distribució quan fixem el mateix llindar que hi havia el 2012, publicada a l'ECV del 2013 (9.422,62 euros anuals) i únicament el deflactem segons les variacions dels preus.

Taxa de risc de pobresa, renda mediana i taxa de risc de pobresa ancorada l'any 2013

Notes: (1) la TRP ancorada el 2013 es defineix com el percentatge de població amb una renda inferior al «llindar de risc de pobresa» calculat de manera estàndard per a l'any base, el 2013, i ajustat segons la inflació. (2) Els anys de l'eix horitzontal fan referència a l'any de publicació de la corresponent ECV, tot i que cal tenir en compte que la renda expressada és la de l'any anterior.

Font: Idescat i elaboració pròpia.

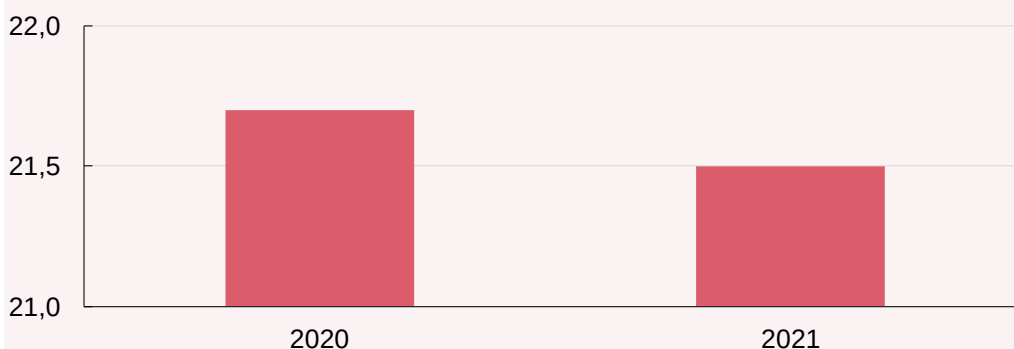
La taxa de risc de pobresa ancorada (línia vermella) permet veure el percentatge de persones que el 2020 es trobaven en risc de pobresa si tenim en compte el llindar del 2012. Aquest càlcul permet veure l'abast de la recuperació econòmica a la crisi financera, i veiem que la progressió és positiva: el 2012, el 19,8 % de les persones vivien sota del llindar fixat en 9.422,62 euros anuals. El 2020, aquest percentatge era del 16,5 %.

La pobresa del 2020 ancorada en referència a l'any 2019 permet conèixer millor l'efecte net de la crisi sanitària del 2020 sobre la taxa de pobresa

A més curt termini, pot ser útil ancorar el llindar de risc de pobresa l'any 2019. Amb aquesta operació es pot observar si gaires persones que abans de la pandèmia no es trobaven en risc de pobresa, passaven a ser pobres sense que canviés el llindar.

Així doncs, el 2019 (edició de l'ECV de 2020) el llindar de risc de pobresa va quedar fixat en 11.365,6 euros, i el 21,7 % de les persones s'hi van situar per sota. Fixar el llindar previ a la crisi sanitària porta implícit un ajust d'acord amb el nivell de preus. Així doncs, la taxa de pobresa de l'any 2020 ancorada el 2019 va ser del 21,5 %, dues dècimes per sota. Per tant, la crisi sanitària no va afectar en gran manera els nivells de pobresa previs.

Taxa de risc de pobresa ancorada el 2019 (%)

Nota: els anys del gràfic fan referència a l'any de publicació de la corresponent ECV, però cal recordar que la renda és la de l'any anterior a l'enquesta.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Enquesta de condicions de vida.

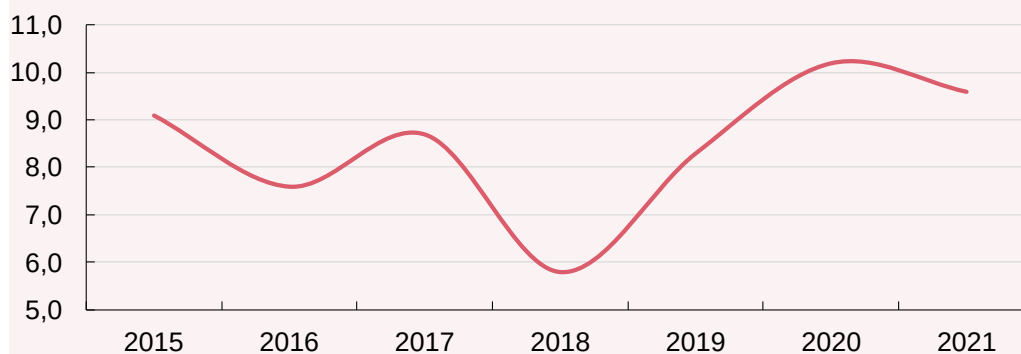
Malgrat el context de restriccions imposades per la COVID-19, la taxa de persones que viuen en llars amb baixa intensitat del treball va disminuir sis dècimes

A banda de la pobresa monetària, la taxa de risc de pobresa o exclusió social, també anomenada taxa AROPE (acrònim del seu nom en anglès, *At-risk-of-poverty and/or exclusion*) també incorpora dos components no monetaris: la taxa de persones que viuen en llars amb baixa intensitat del treball (taxa BIT) i la taxa de persones amb privació material i social severa (PMS). Per tal d'incorporar els objectius de l'Agenda 2030 de la Unió Europea, en l'edició d'aquest darrer any, s'incorporen dues novetats que afecten aquestes dues taxes. A partir d'aquesta edició, la taxa BIT té en compte les persones en edat de treballar dels 18 als 64 anys (abans la franja considerada era dels 18 als 59 anys). Pel que fa a la taxa PMS, s'han afegit ítems que fan referència a privacions socials i materials.

La taxa BIT és el percentatge de persones de 0 a 64 anys que viuen en llars on les persones de 18 a 64 han treballat menys del 20 % del seu potencial de treball durant l'any anterior al de l'enquesta. El fet que el context de la pandèmia no hagi derivat en un increment de la taxa és probable que no es pugui desvincular de la naturalesa dels ERTO. De fet, l'Enquesta de població activa (EPA) considera treballadores les persones que perceben ERTO.

L'any 2020, la taxa BIT es va reduir en sis dècimes. Aquesta dada és important, tenint en compte la crisi sanitària. Malgrat tot, si es té en compte tot el període, és la segona dada més elevada des de l'any 2015. Si es compara la dada amb Espanya, és dos punts inferior a la del total estatal.

Taxa de persones que viuen en llars amb baixa intensitat del treball (%)

Nota: els anys indicats a l'eix horitzontal fan referència a l'any de publicació de la corresponent enquesta. La taxa BIT fa referència a l'any anterior al de l'enquesta.

Font: Idescat i Eurostat.

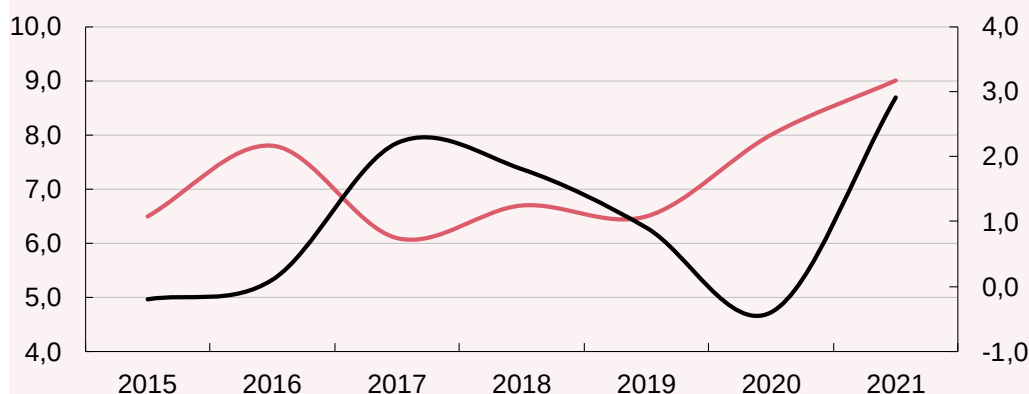
La taxa de privació material i social severa (PMS) assoleix un màxim el 2021 (9,0 %)

La taxa de privació material severa, reformulada per tal de complir amb l'agenda 2030 de la Unió Europea, recull aquelles persones que presenten una mancança forçada d'almenys set de tretze ítems, és a dir, amplia el nombre d'ítems per incorporar també aspectes socials de la persona, com el fet de poder-se reunir amb amics i familiars per prendre alguna cosa almenys un cop al mes, o bé poder participar regularment en activitats d'oci.

La taxa PMS és l'únic dels tres components de la taxa AROPE que fa referència al mateix any de l'enquesta. Per tant, l'edició de l'ECV del 2021 presenta les mancances de l'any 2021, un any posterior a l'any de restriccions més severes per la pandèmia.

Així doncs, el 9,0 % de les persones van ser privades d'almenys set dels tretze ítems proposats, amb incidències relativament elevades d'alguns ítems com ara no tenir capacitat de fer-se càrrec de despeses imprevistes (32,9 %), no poder marxar de vacances com a mínim una setmana a l'any (27,8 %) o no poder mantenir l'habitatge a temperatura adequada (15,9 %).

Taxa de persones amb privació material i social severa (PMS) (%)

— Taxa de privació material i social severa — IPC (% variació anual). Eix dret

Nota: els anys indicats a l'eix horitzontal fan referència a l'any de publicació de la corresponent enquesta. La taxa PMS fa referència al mateix any que el de l'enquesta.

Font: Idescat i INE.

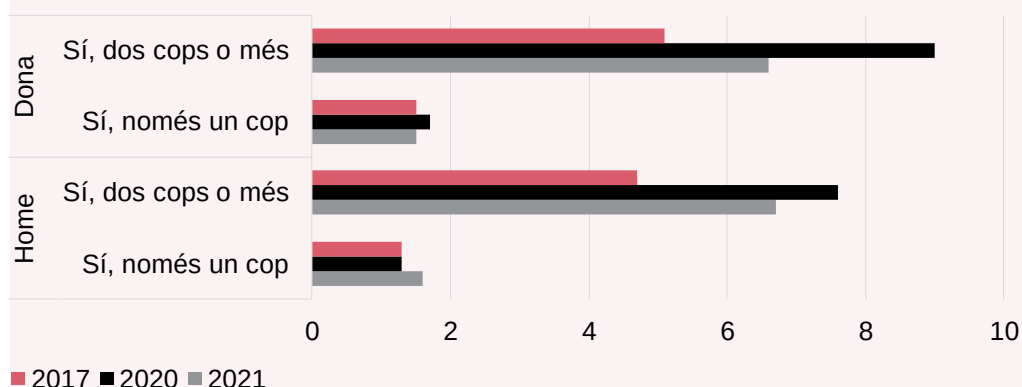
La sèrie temporal des de l'any 2015 ens mostra una tendència creixent de la PMS, que passa del 6,5 % l'any 2015 al 9,0 % el 2021. En aquest punt, cal fer esment a un aspecte molt important de la PMS, i és que és l'únic dels tres components de la taxa AROPE que ha experimentat un creixement. És a dir, la renda de les persones creix, la taxa de risc de pobresa disminueix, i la taxa de persones que viu en llars amb baixa

intensitat del treball també millora. No obstant això, la PMS empitjora, i de fet és l'únic dels tres components que té en compte, de manera indirecta, els efectes de la inflació. En un context d'inflacions properes al 6 %, que són les que es van registrar l'últim trimestre de 2021, no és estrany que la renda nominal pugui, però que les persones es puguin permetre menys ítems.

Fer-se càrrec de les despeses dels subministraments a la llar, cada vegada més difícil

Mantenir l'habitatge a temperatura adequada ha esdevingut un problema creixent per a les persones. Si en l'edició anterior, que en el cas de la PMS feia referència a l'any 2020, el 9,4 % de les persones no podien climatitzar la llar adequadament, aquest percentatge per al 2021 ja va ser del 15,9 %. Aquesta dada es pot vincular directament amb l'increment dels preus de la llum, el gas i l'aigua, que el 2021 van créixer un 19,3 %.

Dificultats per pagar les factures de la llum, l'aigua i el gas (% de persones)

Font: elaboració pròpia a partir de les microdades de l'Enquesta de condicions de vida.

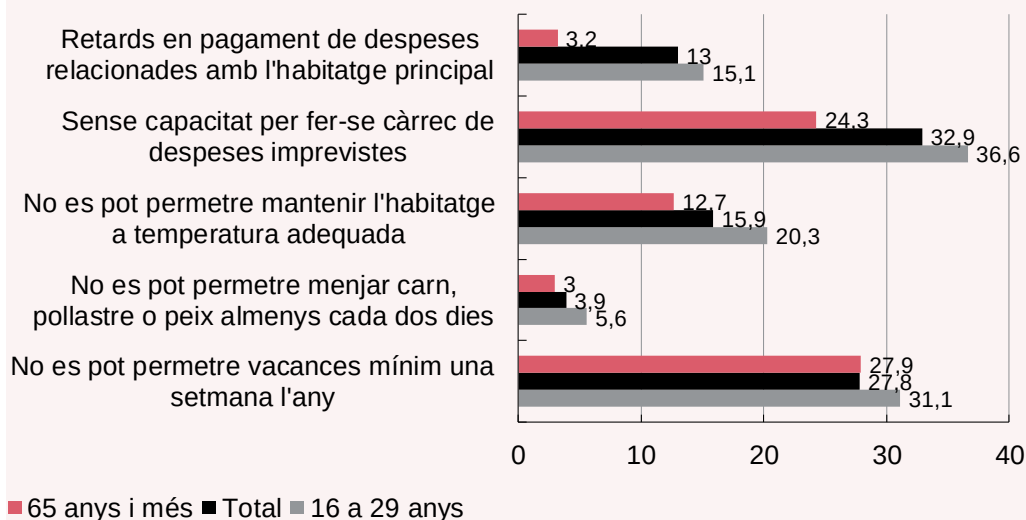
De fet, l'ECV pregunta específicament sobre les dificultats per pagar les factures de la llum, l'aigua i el gas, i entre els anys 2017 i 2021 s'observa un gran increment en el percentatge de persones amb dificultats. En aquest període, el 6,2 % de les dones i el 6,0 % dels homes havien tingut dificultats el 2017. El 2021 aquest percentatge era del 8,1 % per a les dones i del 8,3 % per als homes.

Els joves encara són un segment d'edat vulnerable. El 36,6 % no tenia capacitat per fer-se càrrec de despeses imprevistes

S'evidencia en els nivells de renda, i també en la PMS. El segment dels joves és un dels especialment afectats, tant pel que fa a aquesta

manca com en d'altres. La taxa d'atur dels joves d'entre 16 i 29 anys va ser del 22,3 % el 2021, i aquest fet es reflecteix en mals resultats en els indicadors de l'Enquesta de condicions de vida. Per exemple, el 15,1 % dels joves van tenir problemes per fer-se càrrec de les despeses relacionades amb l'habitatge principal, enfront del 13,0 % de la població total. El 36,6 % no van poder fer front a despeses imprevistes i el 31,1 % no es van poder permetre marxar de vacances com a mínim una setmana l'any.

Població amb privació material per tipus de privacions i edat. ECV 2021 (%)

Font: Idescat.

L'altra cara de la moneda, però, són les persones grans, millor protegides gràcies a les pensions de jubilació i, en molts casos, al fet de comptar en major mesura amb habitatge en propietat.

La taxa AROPE es modera tres dècimes, però encara és elevada (25,9 %)

L'any 2021 la taxa AROPE, que és el percentatge de persones que s'inclou com a mínim en un dels tres components (risc de pobresa, BIT i PMS) va disminuir vuit dècimes, i se situa en el 25,9 %. Cal destacar que la taxa AROPE incorpora novetats metodològiques per adequar-se a l'Agenda 2030 de la Unió Europea i que, per tant, la sèrie del requadre següent presenta variacions respecte de la de l'edició anterior de l'ECV.

Tal com ja s'ha esmentat més amunt, destaca el fet que, en l'edició 2021 de l'ECV, tant la TRP com la taxa BIT experimenten una certa millora respecte de l'any anterior i, en canvi, la PMS creix. Aquest fet no es pot desvincular del nivell de preus, que és el que provoca que,

sense grans variacions en el nivell de renda nominal, augmentin les privacions de les persones.

Taxa de risc de pobresa o exclusió social (AROPE-2030) i els seus components. 2013-2021 (%)

	Taxa de risc de pobresa	Taxa de privació material i social severa (PMS)	Taxa de persones que viuen en llars amb BIT	Taxa AROPE
2013	19,8	-	-	-
2014	20,9	-	-	-
2015	19,0	6,5	9,1	23,0
2016	19,2	7,8	7,6	23,8
2017	20,0	6,1	8,7	24,5
2018	21,3	6,7	5,8	24,9
2019	19,5	6,5	8,3	23,6
2020	21,7	8,0	10,2	26,7
2021	19,9	9,0	9,6	25,9

Notes: (1) Els components de la taxa AROPE que es presenten en aquest quadre incorporen la nova metodologia de càlcul dictada per l'Agenda 2030 de la Unió Europea i que afecta a les taxes BIT i PMS.

(2) Els anys indicats corresponen a l'edició de l'ECV, però cal recordar que tant la TRP com la BIT fan referència a un any anterior.

Font: Idescat.

Els components de l'AROPE a Catalunya presenten valors més elevats que els de la UE-27

Catalunya es troba per sobre dels valors de la UE-27 en tots els components. Destaca, sobretot, la diferència en la taxa PMS, que a Catalunya és del 9,0 % i a la UE-27 és del 6,8 %. Aquesta taxa també es troba per sobre dels valors per Espanya (8,3 %).

Taxa de risc de pobresa o exclusió social (AROPE) i els seus components. Catalunya, Espanya i la Unió Europea. 2021 (%)

	Catalunya	Espanya	UE-27*
Taxa de risc de pobresa			16,6
<i>Llindar català</i>	19,9	-	-
<i>Llindar espanyol</i>	14,8	21,7	-
Taxa de privació material i social severa (PMS)	9,0	8,3	6,8
Taxa de persones que viuen en llars amb BIT	9,6	11,6	9,1
Taxa de risc de pobresa o exclusió social (AROPE)	25,9	27,8	21,5

* 2020

Font: Idescat, INE i Eurostat.

Requadre 3. La renda familiar disponible bruta a les comarques i altres demarcacions territorials

La renda familiar mostra els ingressos disponibles de la població resident en cada territori per destinar-los al consum o a l'estalvi. La part principal d'aquests ingressos es deriva de l'activitat productiva, que pot exercir-se en el mateix àmbit comarcal de residència, o no. Aquests ingressos derivats del treball i del capital són el que es coneix com a ingressos primaris. Per al còmput de la renda familiar disponible bruta (RFDB), cal afegir a aquests recursos el resultat (positiu o negatiu) del procés distributiu que prové del sector públic. D'aquesta manera, la RFDB és la magnitud que mostra els recursos disponibles de les famílies en cada territori un cop s'hi han incorporat els fluxos de prestacions socials (en efectiu), i els pagaments d'impostos directes i de cotitzacions socials que recauen en les rendes familiars. Per aquest motiu, la distribució de la RFDB pot variar substancialment respecte de la distribució del PIB; hi incideixen de manera especial factors com la mobilitat laboral entre comarques, la situació laboral dels residents, l'edat, les prestacions socials rebudes, el volum d'impostos directes, etc.

L'Idescat estima les dades de la RFDB de les comarques a partir de la informació que l'INE elabora de la RFDB per a Catalunya. A més de les dades comarcals, l'Idescat ofereix dades de la RFDB per àmbits del Pla territorial, per municipis de més de 5.000 habitants i per capitals de comarca.

En aquest requadre es presenten les dades disponibles de l'evolució de la RFDB i de la RFDB per habitant de les demarcacions comarcals i dels àmbits territorials entre el 2014 i el 2019, i se'n destaquen les dades més significatives a nivell municipal. El període que s'analitza recull bona part dels anys de recuperació de la crisi del 2008, i arriba a les portes de la crisi sanitària. Prèviament es comenten les dades d'aquestes magnituds referides al conjunt de Catalunya, de les quals s'obté informació a través del compte de renda de les llars.

L'any 2019 la renda familiar disponible bruta a Catalunya va créixer un 5,4 % i consolida el creixement iniciat l'any 2014

L'any 2019, la RFDB de Catalunya va augmentar un 5,4 % en termes corrents respecte de l'any anterior, i es consolida el creixement iniciat l'any 2014. L'any anterior, el 2018, el creixement havia estat del 3,0 %. En termes *per capita* el creixement del 2019 va ser més contingut, del 4,0 %, degut a l'increment de la població. Entre els principals components, destaca el creixement d'un 5,3 % de les remuneracions dels assalariats, superior al que es va registrar l'any anterior (4,3 %). També s'aprecia un increment progressiu en l'excedent brut d'explotació (fins al 4,4 %), que ha anat creixent des de l'any 2015. Al seu torn, les rendes netes de la propietat van créixer de manera important, un 9,2 %, un creixement més important que el de l'any anterior (2,0 %). En total, les rendes primàries van augmentar un 5,3 %, un increment superior al de l'any anterior (3,6 %).

El compte de renda de les llars mostra que el 2019 les rendes primàries generades a Catalunya van ser un 14,4 % superiors a la renda bruta que finalment van rebre les famílies després del procés distributiu. Entre els principals components d'aquesta redistribució, en el flux de recursos les prestacions socials van créixer un 6,6 %, un creixement superior al de l'any anterior (5,1 %). Les altres transferències corrents (que, en el flux de recursos, impliquen transferències rebudes) van augmentar un 7,7 %, 1,9 punts percentuals per sota del que ho havien fet el 2018.

La renda familiar disponible bruta a Catalunya

		2019		% de	Variació	% de
		Milers	% sobre	variació	anual	% de
		d'euros	RFDB	2018-2019	acumulativa	variació
				2014-2019	2014-2019	2014-2019
Compte d'assignació de la renda primària						
Recursos	Remuneració dels assalariats	110.365	79,0	5,3	4,2	22,7
Recursos	Excedent brut d'explotació	40.278	28,8	4,4	3,1	16,2
Recursos	Rendes netes de la propietat	9.234	6,6	9,2	6,0	34,1
Total saldo rendes primàries		159.878	114,4	5,3	4,0	21,6
Compte de distribució secundària de la renda						
Recursos	Prestacions socials	37.147	26,6	6,6	2,2	11,6
Recursos	Altres transferències corrents	10.217	7,3	7,7	8,3	48,9
Usos	Impostos sobre renda, patrimoni, etc	-22.210	-15,9	4,2	4,7	25,7
Usos	Cotitzacions socials	-32.859	-23,5	7,7	4,2	22,8
Usos	Altres transferències corrents	-12.431	-8,9	5,9	8,4	49,4
Renda familiar disponible bruta		139.742	100,0	5,4	3,3	17,5

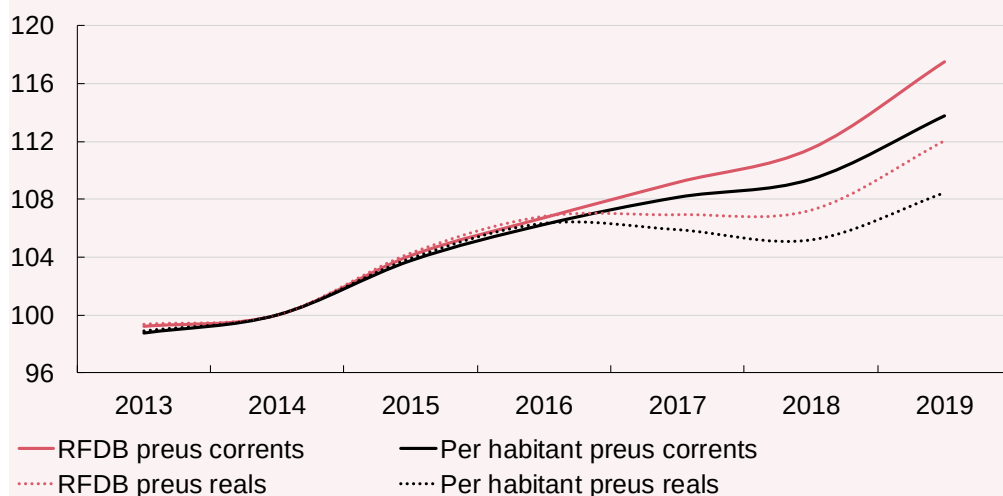
Font: INE

En el flux d'usos, les altres transferències corrents (que, en el flux d'usos, impliquen transferències pagades) van créixer un 5,9 %, els impostos directes sobre la renda i patrimoni un 4,2 % i les cotitzacions socials un 7,7 %.

En el conjunt del període 2014-2019, que és el període de recuperació, la RFDB va créixer un 17,5 %, a un ritme una mica superior a la renda *per capita* (13,8 %). No obstant això, a preus reals, el creixement de la RFDB va ser menor, del 12,1 %, mentre que el de la RFDB per habitant va ser del 8,5 %.

D'altra banda, la variació anual acumulativa permet saber si el creixement del darrer any ha estat per sobre o per sota del creixement mitjà del període 2014-2019. Així doncs, les rendes netes de la propietat van créixer un 9,2 % l'any 2019 mentre que, en mitjana, el creixement anual va ser del 6,0 %. Per la seva banda, les prestacions socials van créixer més el 2019 (6,6 %) del que ho havien fet, en mitjana, durant el període 2014-2019 (2,2 %). També es detecta un increment més important el 2019 en les cotitzacions socials (4,2 %) que l'increment mitjà del període 2014-2019 (4,2 %).

Renda familiar disponible bruta a Catalunya (2014=100)

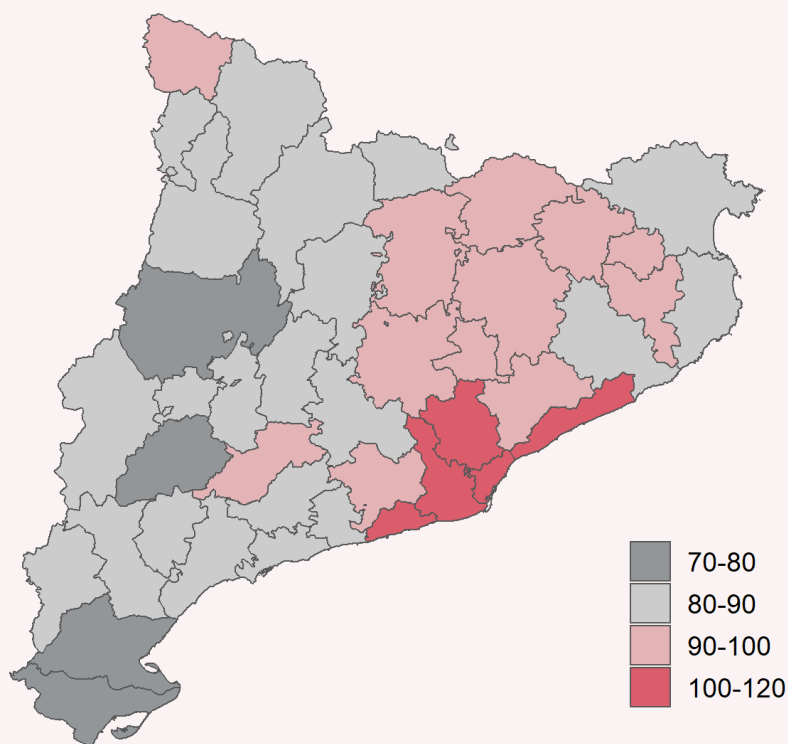

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Idescat i de l'INE.

Les comarques de l'Àmbit metropolità són les que tenen una RFDB per habitant més elevada

La indexació de la RFDB per habitant de l'any 2019 a partir de la mitjana catalana permet una classificació de les comarques segons la seva renda relativa i també permet identificar un patró territorial que diferencia, a grans trets, les comarques orientals de les occidentals:

Renda familiar disponible bruta per habitant de les comarques catalanes. Any 2019 (índex Catalunya=100)

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Idescat.

- **El grup que encapçala la RFDB per habitant, amb un índex superior a 100:** són les comarques concentrades a l'entorn de l'Àrea metropolitana (el Barcelonès, el Baix Llobregat, el Garraf, el Vallès Occidental i el Maresme). Destaca el cas del Garraf, que el 2013 tenia una RFDB per habitant per sota de la mitjana i que ha tingut una evolució força positiva.
- **Comarques properes però per sota de la mitjana catalana (índexs entre 90 i 100):** són, bàsicament, comarques orientals, tant de l'àmbit de les Comarques centrals (Osona, el Moianès o el Berguedà) com de les Comarques gironines (Gironès, Pla de l'Estany, la Garrotxa o el Ripollès). També forma part d'aquest grup l'Alt Penedès. Aran i la Conca de Barberà també hi consten, malgrat que el 2014 tenien una dada més allunyada de la mitjana i han millorat el seu registre.
- **Comarques amb una RFDB per habitant allunyada de la mitjana catalana (índexs entre 80 i 90):** les trobem agrupades fonamentalment a la part occidental de Catalunya (àmbits de Ponent, Camp de Tarragona i algunes comarques de muntanya com el Pallars Jussà, el Pallars Sobirà i l'Alta Ribagorça), i també a les comarques gironines de l'Alt Empordà, el Baix Empordà i la Selva. En el cas de la Selva, destaca el fet

que el 2014 formava part del grup de la cua, força allunyada de la mitjana catalana (80,3), i el 2019 mostra un valor de 82,5.

- **Comarques amb una RFDB molt allunyada de la mitjana catalana (índexs entre 70 i 80):** són bàsicament comarques de la meitat occidental, les ebrenques (el Montsià, el Baix Ebre i la Terra Alta) i les comarques de l'Alt Urgell, la Noguera i les Garrigues.

L'evolució comarcal de la RFDB *per capita* i la població presenten una correlació baixa durant el període de recuperació

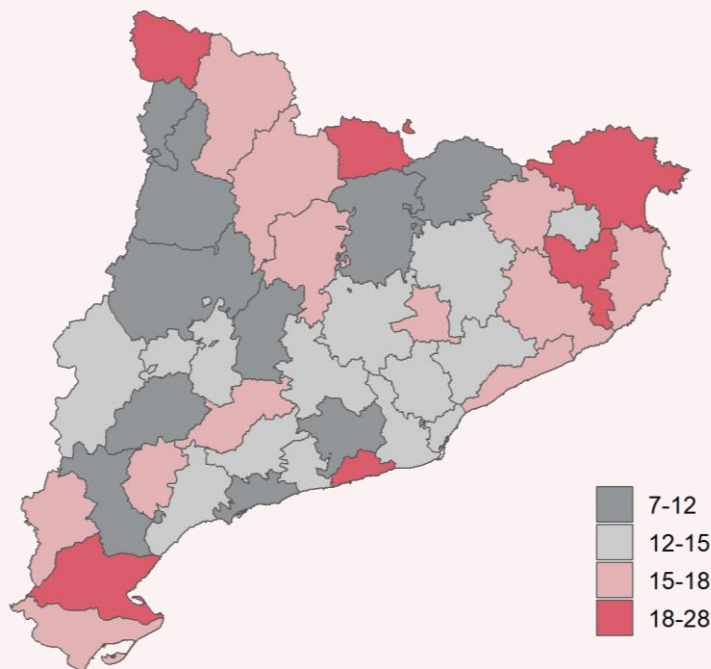
L'evolució de la RFDB *per capita* durant el període de recuperació (2014-2019) presenta diferències rellevants a escala comarcal, amb un rang de creixement mitjà anual que va de l'1,5 % de la Ribera d'Ebre al 4,9 % de l'Aran. Si ens fixem en la relació entre el dinamisme poblacional i la RFDB, podem establir quatre patrons diferenciats:

- **Comarques amb creixements importants de la RFDB *per capita* i creixements moderats de població:** Aran és on més va créixer la RFDB *per capita* durant el període 2014-2019, combinat amb un increment mitjà anual de població del 0,5 %. A l'Alt Empordà, al Garraf o al Gironès, la RFDB *per capita* també va créixer a un ritme superior al de la població. Per la seva banda, el Maresme presenta un perfil molt similar al del Garraf: és una comarca petita amb nuclis importants de població molt propers a l'Àrea metropolitana de Barcelona i que concentra àmplies zones residencials. Al principi de la sèrie disponible, aquestes dues comarques, molt dinàmiques, presentaven nivells de RFDB *per capita* indexada lleugerament per sota de la mitjana catalana. El 2019 se situen per sobre de la mitjana.
- **Comarques amb creixement moderat de la RFDB *per capita* i augment de la població:** en aquest grup hi destaca un grup de comarques amb realitats variades, com ara el Barcelonès, el Baix Llobregat i el Tarragonès, amb entitat metropolitana, però també comarques centrals com l'Anoia, Osona i el Moianès. També destaca el cas del Baix Penedès, la comarca que ha experimentat el creixement demogràfic més important (1,2 % de mitjana anual entre els anys 2014 i 2019) i amb un creixement mitjà anual de la RFDB *per capita* del 2,7 %.
- **Creixements de la RFDB *per capita* relativament importants, derivats en bona mesura de les reduccions de població:** en aquest grup hi trobem comarques amb

reduccions de població importants que han afavorit aquest creixement relatiu. Hi trobem dues comarques de muntanya (el Pallars Sobirà i l'Alt Urgell), i comarques del sud, amb una pèrdua de població important: el Baix Ebre, la Terra Alta, la Conca de Barberà i el Priorat.

- **Comarques amb poc creixement de la RFDB *per capita* amb reduccions de població:** aquest és el perfil d'algunes comarques de muntanya, com ara el Pallars Jussà i l'Alta Ribagorça, i també és el perfil de comarques del ponent català: la Noguera, les Garrigues i la Ribera d'Ebre. També s'hi inclou l'única comarca gironina del bloc, el Ripollès.

Renda familiar disponible bruta per habitant de les comarques catalanes durant els anys de recuperació (2014-2019). (% de variació)

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Idescat.

En el període 2014-2019, Sant Just Desvern és el municipi on més va créixer la RFDB. A la cua se situa Sant Andreu de la Barca

Quant als municipis, per a l'any 2019 l'Idescat ha publicat les dades de la RFDB per als municipis de més de 1.000 habitants. No obstant, i tenint en compte el fet que petites oscil·lacions poden distorsionar els resultats, aquest capítol es centra en les dades dels municipis de més de 10.000 habitants. Així doncs, pel que fa al període 2014-2019, destaca el creixement de Sant Just Desvern, que ja partia d'una situació considerablement alta. Arenys de Mar, Sitges i Castelldefels

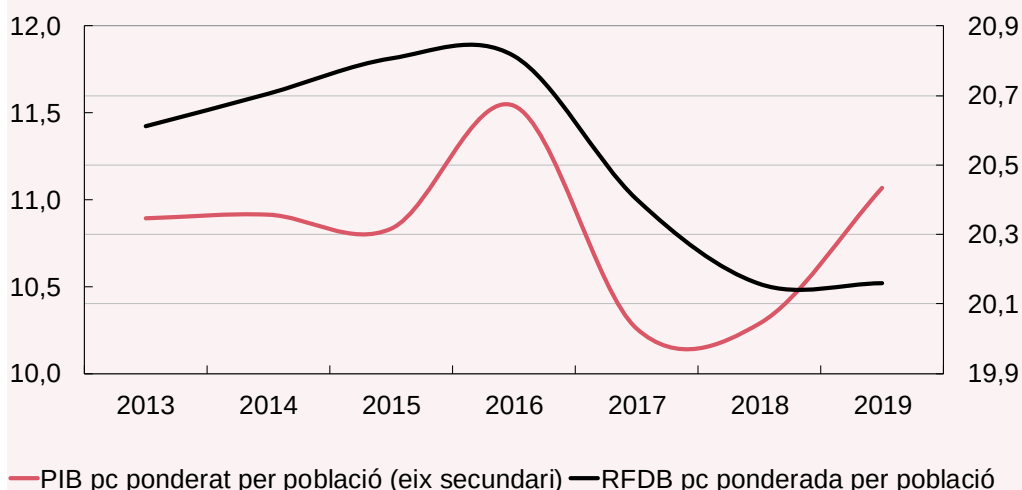
també encapçalen el creixement municipal. Més enllà d'aquests municipis, que ja tenien una RFDB elevada, destaquen altres municipis amb una renda tradicionalment més baixa, però que creixen per sobre del 20 % en el global del període: Castelló d'Empúries, l'Escala, Salou, Santa Margarida de Montbui o Mollerussa.

A la banda contrària trobem els municipis on menys ha crescut la RFDB en el període 2014-2019. Trobem Sant Andreu de la Barca i Ripoll. També hi trobem altres municipis eminentment industrials, com La Llagosta, Mollet del Vallès i Martorell, i municipis del Barcelonès com Santa Coloma de Gramenet i Sant Adrià del Besòs. A banda de Ripoll, altres municipis allunyats de l'àrea metropolitana són Berga, Tarragona o Valls.

La dispersió de la RFDB *per capita* comarcal ha disminuït en el període de recuperació, gràcies a la dinàmica favorable dels anys 2017 i 2019

En l'àmbit comarcal, l'anàlisi temporal de la dispersió de la renda familiar *per capita* permet confirmar una certa millora al llarg del període de recuperació, amb un descens de la dispersió relativament important entre els anys 2017 i 2018 i una estabilització el 2019. El coeficient de variació (CV) de la renda ponderat per la població disminueix des de l'11,6 % l'any 2014 al 10,5 % l'any 2019. En canvi, l'evolució de la dispersió del PIB *per capita* ponderat per la població mostra una evolució més inestable, sense compartir la tendència descendent esmentada.

Evolució del coeficient de variació del PIB *per capita* i de la RFDB *per capita* de les comarques (%)

Nota: el coeficient de variació ponderat s'obté dividint la desviació típica ponderada amb la mitjana ponderada de la RFDB i del PIB per habitant. Les ponderacions recullen la població de cada comarca. Els valors més elevats indiquen una dispersió més elevada, i per tant una divergència en la distribució del PIB *per capita* o de la RFDB *per capita* comarcal.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Idescat.

En la disminució de la dispersió de la renda *per capita* que té lloc entre els anys 2016 i 2017 hi van tenir un paper rellevant l'Alt Empordà, el Baix Empordà i el Barcelonès, que s'aproximen a la mitjana de Catalunya i compensen un allunyament del Tarragonès.

Renda familiar disponible bruta (RFDB) per àmbits i comarques

Comarca	% de variació 2018-2019		RFDB per habitant	% de variació anual acumulativa 2014-2019		RFDB per habitant	Catalunya =100		
	RFDB	Població		RFDB	Població		RFDB per habitant. 2014	RFDB per habitant. 2019	PIB per habitant. 2019
Àmbit metropolità de Barcelona	5,5	1,1	4,3	3,3	0,8	2,4	107,2	106,6	108,4
Baix Llobregat	5,0	0,6	4,4	3,0	0,6	2,4	104,7	103,6	103,8
Barcelonès	5,5	1,3	4,1	3,1	0,8	2,3	113,5	112,2	124,0
Maresme	5,8	1,2	4,5	4,0	0,7	3,2	98,4	101,0	69,3
Vallès Occidental	5,8	1,2	4,5	3,4	0,8	2,6	101,9	101,7	97,1
Vallès Oriental	5,3	1,2	4,1	3,3	0,8	2,5	98,5	98,5	99,4
Comarques gironines	5,6	1,7	3,9	3,8	0,5	3,3	85,2	88,0	86,9
Alt Empordà	2,7	0,6	2,1	4,0	0,2	3,8	76,5	80,5	77,6
Baix Empordà	5,6	0,8	4,8	3,8	0,5	3,3	81,1	84,1	72,8
Garrotxa	6,0	1,8	4,2	3,7	0,7	3,0	94,6	96,2	94,8
Gironès	8,6	1,2	7,3	4,4	1,0	3,4	93,0	96,6	104,1
Pla de l'Estany	4,2	1,1	3,0	3,3	0,6	2,7	93,1	93,4	87,1
Ripollès	4,1	0,5	3,5	1,9	-0,3	2,2	98,6	96,6	78,3
Selva	4,6	1,8	2,7	3,5	0,4	3,1	80,3	82,5	85,1
Camp de Tarragona	5,3	1,3	3,9	3,0	0,6	2,4	87,7	86,9	94,1
Alt Camp	4,5	0,6	3,9	2,7	0,2	2,5	88,7	88,4	104,2
Baix Camp	5,1	1,7	3,3	3,3	0,6	2,7	85,9	86,8	72,4
Conca de Barberà	4,1	-0,9	5,1	2,3	-0,6	2,9	89,0	90,5	102,4
Priorat	4,3	-0,5	4,9	2,3	-0,8	3,0	81,1	82,6	57,9
Tarragonès	5,8	1,8	3,9	3,0	0,8	2,2	89,0	86,7	109,2
Terres de l'Ebre	4,5	0,0	4,4	2,8	-0,5	3,3	75,3	77,3	77,0
Baix Ebre	5,0	-0,1	5,1	3,1	-0,5	3,7	75,7	79,4	71,8
Montsià	4,3	1,1	3,1	3,4	0,0	3,3	69,9	72,4	58,4
Ribera d'Ebre	2,6	-0,1	2,7	0,6	-0,9	1,5	88,2	83,3	155,0
Terra Alta	5,6	-0,2	5,8	2,2	-0,9	3,1	78,8	80,8	75,3
Ponent	4,0	1,3	2,7	2,6	0,2	2,4	85,4	84,7	88,5
Garrigues	3,4	0,5	2,9	1,5	-0,5	2,1	80,8	78,6	71,7
Noguera	5,4	1,0	4,4	2,1	-0,1	2,2	79,7	78,7	76,8
Pla d'Urgell	5,2	0,3	4,9	3,0	0,3	2,7	81,7	82,1	85,3

(segueix a la pàgina següent)

(continuació)

Comarca	% de variació 2018-2019			% de variació anual acumulativa 2014-2019			Catalunya =100		
	RFDB	Població	RFDB per habitant.	RFDB	Població	RFDB per habitant.	RFDB per habitant. 2014	RFDB per habitant. 2019	PIB per habitant. 2019
Segrià	3,5	0,9	2,6	2,8	0,2	2,6	88,1	87,8	91,5
Urgell	5,5	1,2	4,2	2,8	0,3	2,5	82,2	81,4	83,7
Comarques centrals	5,1	1,5	3,6	3,3	0,6	2,7	95,2	95,3	88,9
Bages	5,4	1,2	4,2	3,2	0,5	2,6	95,1	95,1	88,8
Berguedà	3,2	1,4	1,8	2,0	0,1	2,0	97,4	94,6	78,6
Moianès	4,7	2,3	2,4	4,0	1,0	2,9	93,3	94,6	72,4
Osona	5,3	1,7	3,5	3,8	1,1	2,7	96,3	96,9	92,9
Solsonès	3,7	1,0	2,7	3,3	0,3	3,0	82,6	83,9	83,3
Alt Pirineu i Aran	5,9	0,4	5,4	3,0	-0,2	3,3	82,7	85,1	85,5
Alt Urgell	6,2	-0,4	6,6	2,6	-0,5	3,2	78,1	80,4	75,6
Alta Ribagorça	7,3	0,6	6,6	1,7	-0,4	2,1	90,3	88,2	105,2
Aran	8,4	1,3	7,0	5,4	0,5	4,9	82,9	93,0	121,7
Cerdanya	5,0	1,7	3,3	3,8	0,3	3,5	83,2	86,6	80,8
Pallars Jussà	5,4	0,5	4,9	1,4	-0,5	1,8	86,1	82,9	72,9
Pallars Sobirà	3,8	-0,2	4,0	2,6	-0,5	3,1	83,8	85,5	87,7
Penedès	5,6	1,2	4,3	3,6	0,8	2,8	91,5	92,1	70,4
Alt penedès	4,0	0,9	3,1	2,6	0,7	1,9	95,7	92,4	92,9
Anoia	5,2	1,2	3,9	3,4	0,7	2,7	88,3	88,2	69,6
Baix Penedès	7,2	2,2	4,9	4,0	1,2	2,7	82,0	82,1	60,1
Garraf	6,0	0,9	5,1	4,3	0,7	3,6	97,5	102,0	61,9
Catalunya	5,4	1,3	4,0	3,3	0,7	2,6	100,0	100,0	100,0

Font: Idescat.